

NA PULZE

Časopis Prešovskej univerzity v Prešove

Ročník VIII, číslo 2, máj 2015

„Kamkoľvek idete, choďte celým srdcom“
Confucius

Milí pedagógovia a študenti prešovskej univerzity,

začali sme rok 2015. Mnohé denníky a časopisy tipujú, aký asi bude. Azda aj vy sami sa pýtate a tipujete, čo vám prinesie. Pre mnohých z vás, bude časom ukončenia prvého ročníka a pre mnohých ukončením a rozlúčkou s prešovskou univerzitou.

Pre mňa osobne bol čas štúdia na univerzite jedným z najkrajších časov môjho života, nie pre jeho bezstarostnosť, ale pre obohatenie sa novými poznatkami, ktoré mi otvárali horizonty krásy života v jeho rozmanitosti a bohatstve. Rovnako po rokoch, aj čas prednášania na univerzite, bol pre mňa príležitosťou k úprimnému podeleniu sa so študentmi, s tým, čo som nadobudol.

Dnes máte omnoho väčšie možnosti na získanie nových vedomostí, než sme mali my. Zo srdca vám to prajem. Využite ich pre dobro človeka. Dnes je v mnohých ohľadoch dôstojnosť ľudskej osoby - muža a ženy ponížovaná, či zaznávaná. Aj muž, ale aj žena má svoju hodnotu sama v sebe, už len tým, že sú.

Človek je v ohrození. Svedčí o tom aj tlak na slovenskú spoločnosť od západnej kultúry. Reakciou na ňu je iniciatíva občanov, nie politikov, ktorou výsledkom bolo vyhlásenie referenda. V ňom išlo o to, či Slovensko ako ho poznáme dnes prežije, alebo zanikne. Výsledok sa nedostaví zajtra, ale o 10 či 20 rokov. Kto spochybňuje význam rodiny, spochybňuje sám seba. V rukách každého z nás je budúcnosť Slovenska. Aj v mojich.

Nepozerajte na svoje budúce vzdelanie len cez prizmu peňazí. Akosi sa to stalo už bežným. To človeka neuspokojí. Usilujte sa pripraviť na svoje budúce povolanie tak, aby ste ľudí, s ktorými budete v kontakte, urobili lepšími a zároveň aj lepšou našu spoločnosť, bez korupcie, závidosti a klamstva.

Biskup je vo svojej podstate, okrem iného, aj učiteľom pravdy, pravdy o Bohu, o človeku a o jeho konečnom určení, o božom kráľovstve. Prajem vám milí pedagógovia a študenti, aby ste sa vedeli tešiť z pravdy a z úspechov vašich kolegov a spolužiakov. Vedieť sa tešiť zo života je úžasné. Mať radosť je znakom životaschopnosti. Mať radosť zo života, znamená, že ste našli zmysel života. A keď viete odkiaľ ste a kam idete, ste šťastní ľudia. To vám vyprosujem zo srdca v tomto roku 2015.

Milan Lach SJ, pomocný biskup prešovskej archieparchie

NA PULZE – Ročník VIII, číslo 2, máj 2015 – Periodicita vydávania: štyrikrát ročne

Evidenčné číslo: EV 2836/08, ISSN 1337-9208 (tlačené vydanie), ISSN 1339-3448 (online vydanie)

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove, Ul. 17. novembra 15 – IČO 17 070 775 – **email:** redakcia@unipo.sk

Redakcia: Mgr. Kamila Urmaničová (šéfredaktorka) – Mgr. Michaela Marcinová, PhD. (zástupkyňa šéfredaktorky)

Redakčná rada: prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., doc. PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD., PhDr. Ľudmila Adamová, ThLic. Emília Halagová, PhD., PhDr. Branislav Frk, PhD., Mgr. Richard Fedorko, PhD., Mgr. Radoslav Rusňák, PhD., PhDr. ThDr. Maroš Šíp, PhD., Mgr. Patrik Durkáč, PhD., PhDr. Iveta Ondriová, PhD., Ing. Peter Haľko, RNDr. František Franko, PhD., Andrea Čajová, Michaela Gaľová

Foto na obálke: Mgr. Gabriela Felix – **Obálka:** Marek Sedlák – **Sadzba:** Mgr. Gabriela Felix – **Tlač:** GRAFOTLAČ Prešov, s.r.o.

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah príspevkov redakcia nezodpovedá.

Univerzitný časopis **NA PULZE** je pokračovaním časopisu akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

Prezident SR Andrej Kiska navštívil Prešovskú univerzitu v Prešove

Prešovskú univerzitu v Prešove navštívil 20. marca 2015 prezident SR J. E. Andrej Kiska. V diskusii s vedením Prešovskej univerzity v Prešove sa venovali otázkam kvality nielen vysokého školstva, ale vzdelávania vo všeobecnosti. Diskutovalo sa aj o otázkach akreditácie, financovania vysokých škôl, tvorby rozpočtu a realizácii projektov. Po stretnutí s vedením uni-

verzity sa presunul do prednáškovej miestnosti, kde so študentmi diskutoval na rôzne témy.

Prezident SR zdôraznil význam kvalitnej prípravy budúcich pedagógov, manažérov, odborníkov v humanitných a prírodných vedách. Rozprával o možnostiach, ktoré mladá generácia má ako i o potrebe vytrvalosti, budovania sebavedomia, cieľavedomosti. Vo svojej prednáške inšpiroval a vyzval študentov k iniciatíve, tvorivosti, k snahe prejavíť sa už počas študentských liet, tak, aby v čase uplatňovania sa na trhu práce sa už mohli prezentovať výsledkami svojich aktivít.

„Dnešné problémy školstva sú známe. Je to školstvo, ktoré je, žiaľ, v mnohých smeroch financované podľa počtu študentov, ďalej sú to zastarané osnovy

či problémy s verejným obstarávaním. Vidím však ochotu veci meniť na ministerstve školstva. Vyzval som zároveň aj pedagógov tejto univerzity, aby sa zapojili do verejnej diskusie a pomohli. Slovenské školstvo sa dá skvalitniť,“ povedal prezident SR.

Po otázkach zo strany študentov prezradil, že mu je veľmi blízke povolanie pedagóga a povedal aj prečo. *„Ja by som chcel byť učiteľom. Ako študent vysokej školy som si dokonca robil pedagogické minimum. Byť s mladými ľuďmi, hovoriť im o príkladoch, o možných zmenách, dať im tú energiu, je to najkrajšie, čo človek môže. To, ako naša krajina vyzerá a bude vyzeráť, je aj vo vašich rukách.“*

doc. PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD.
Foto: AV štúdio CCKV PU

Rozhovor s víťazným kandidátom na rektora Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Petrom Kónyom, PhD.

Akademický senát Prešovskej univerzity v Prešove na svojom zasadnutí 29. 4. 2015, tajným hlasovaním členov senátu, právoplatne zvolil za kandidáta na rektora Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Petra Kónyu, PhD. Zvolený kandidát na rektora bol doteraz prvým prorektorom, a tiež prorektorom pre vedu, umenie a akreditáciu Prešovskej univerzity v Prešove. Prof. PhDr. Petrovi Kónyovi, PhD. srdečne blahoželáme a prajeme veľa síl do nasledujúceho funkčného obdobia, v novej pozícii.

Prečo ste sa rozhodli kandidovať na rektora univerzity?

Veľmi krátko, pretože mi na nej záleží. To by asi ale malo každému jej zamestnancovi. Je niekoľko dôvodov, pre ktoré som sa rozhodol kandidovať. Ako prvý prorektor som bol v uplynulých ôsmich rokoch súčasťou vedenia univerzity a mal som väčší či menší podiel na všetkých dôležitých strategických krokoch. Myslím si, že univerzita sa uberala veľmi dobrou cestou a dosiahla viaceré úspechy. Práve snaha pokračovať v tejto ceste a ďalej rozvíjať začaté projekty bola asi hlavným dôvodom mojej kandidatúry. S tým úzko súvisí aj skutočnosť, že v posledných dvanástich rokoch som štyri roky zastával funkciu prodekana a osem rokov prorektora a disponujem tak skúsenosťami, potrebnými pre vykonávanie funkcie rektora.

Povedali ste, že sa hlásite k úspechom univerzity z predchádzajúcich rokov. Môžete niektoré vymenovať?

Predovšetkým mám na mysli pozíciu, ktorú si univerzita vybudovala v rámci slovenského vzdelávacieho priestoru. Dokladať ju môžu rôzne hodnotiace rebríčky slovenských vysokých škôl, v ktorých sa umiest-

ňujeme v prvej tretine. Z konkrétnych úspechov spomeniem aspoň obhájenie štatútu univerzity po predchádzajúcej komplexnej akreditácii, získanie centier excelentnosti, nárast počtu výskumných projektov riešených na univerzite, vybudovanie Vydavateľstva PU, či založenie grantovej agentúry pre doktorandov a mladých vedeckopedagogických pracovníkov. Samozrejme, významnými úspechmi sú aj nové objekty univerzity, vrátane nového rektorátu, získanie projektov zo štrukturálnych fondov, vytvorenie nových celouniverzitných pracovísk, modernizácia jedálne so zmenou jej fungovania a pod.

Na čo máte iný názor alebo čo by ste robili inak ako terajšie vedenie?

Nemyslím si, že by som niečo robil inak, alebo mal iný názor, ako vedenie, ktorého som súčasťou. Každá doba však prináša nové výzvy a nové úlohy pre vedenie univerzity. Samozrejme, situácia v nasledujúcich štyroch rokoch sa bude určite odlišovať od predchádzajúceho obdobia a univerzita musí pružne reagovať na výzvy a potreby z vonkajšieho prostredia. Skôr by som preto hovoril o nových úlohách a priori-

tách v jednotlivých oblastiach činnosti univerzity.

Môžete ich uviesť?

Podrobnejšie som sa im venoval na zhromaždení akademickej obce pred voľbami kandidáta na rektora, spomeniem preto iba niektoré z nich. V oblasti štúdia by sme sa mali zamerať na udržanie akreditácie väčšiny doterajších študijných programov, podľa možnosti vo všetkých troch stupňoch, na budovanie profilu niektorých fakúlt získaním zatiaľ chýbajúcich študijných programov, ako sú sociológia či informatika, no takisto nových, moderných programov, reagujúcich na potreby praxe.

Vo vedeckovýskumnej činnosti sa musíme naďalej zameriavať na publikovanie v tzv. karentovaných časopisoch, produkciu vedeckých monografií a hľadať cesty na prienik našich časopisov do citačných databáz. Naše zahraničné kontakty by sme mali využiť na získanie členstva v medzinárodných výskumných projektoch. V oblasti rozvoja by mala byť prioritou rekonštrukcia študentských domovov na Ul. 17. novembra a aspoň čiastočná rekonštrukcia priestorov vo VŠA. Samozrejme, urýchlene by sme sa mali snažiť dokončiť rozostavané objekty, ako je prístavba Fakulty manažmentu, či budova Unipolab. Za dôležité považujem takisto skultúrne vonkajšieho prostredia kampusu parkovými úpravami s voľnočasovým či didaktickým využitím.

V oblasti zahraničných vzťahov by sme mali pokračovať najmä v rozvíjaní výskumnej spolupráce s univerzitami v stredoeurópskom regióne, s ktorými máme spoločné záujmy aj problémy. Našou slabinou je malý počet zahraničných študentov, preto sa musíme zamerať na získanie študentov, najmä z Ukraji-

ny a Bieloruska, ktorí môžu študovať v slovenčine. Pomohlo by nám to prekonať problémy, súvisiace s demografickým poklesom i zvýšiť prestíž univerzity. Samozrejme, mali by sme pružne reagovať aj na ďalšie možnosti získania zahraničných študentov z iných krajín. Veľkú pozornosť musíme venovať marketingu. Mali by sme vybudovať systém marketingu univerzity, zameraný tak na študentov stredných škôl, ako aj na verejnosť, s cieľom zatraktívnenia štúdia, šírenia pravdivého obrazu o univerzite a prekonania regionálnej obmedzenosti.

Čo nové by ste chceli ponúknuť zamestnancom?

Tak v prvom rade by som sa snažil zachovať doterajší počet a štruktúru pracovných miest, samozrejme, za predpokladu, že si univerzita udrží svoju pozíciu i doterajší výkon. Za dôležité považujem posilnenie univerzitného rozmeru pôsobenia zamestnancov, k čomu by mali pomôcť doterajšie aj nové celouniverzitné podujatia. Chcel by som rozšíriť možnosti športových, kultúrnych a iných voľnočasových aktivít zamestnancov v priestoroch univerzity (využívanie športovísk, sauny, plavárne, či masáže).

A vo vzťahu ku študentom?

Myslím si, že dozrel čas na viaceré zmeny vo vzťahu ku študentom na univerzite, najmä vo vzťahu učiteľ – študent. Hovoril som už o tom, že za prioritu považujem rekonštrukciu internátov, čo by malo popri ďalších opatreniach zlepšiť podmienky štúdia. Mohli by sa skvalitniť aj služby študentskej jedálne, bufetov, či vybudovať vysokoškolský klub. Nestačí vyvíjať úsilie o získanie študentov, ale treba sa snažiť si študentov aj udržať. Okrem rôznych byrokratických problémov, súvisiacich s harmonizáciou termínov zápisov, či ubytovania, by mali zmeniť svoj vzťah ku študentom aj mnohí učitelia. Musíme si uvedomiť, že kvalita vzdelávania sa nemeria počtom nevyhovevších študentov, ale mierou osvojených vedomostí a zručností. Dlhodobá neúspešnosť na niektorých disciplínach je skôr vizitkou skúšajúceho, než skúšaného. Tieto problémy sú citlivé aj v kontexte konkurenčného prostredia, v ktorom pôsobia viaceré naše fakulty. Treba si byť vedomí toho, že pri dnešných komunikačných kanáloch, ktoré majú

mladí ľudia k dispozícii, môže byť akékoľvek nekorektné správanie sa príčinou dlhodobého odklonenia záujmu študentov smerom ku konkurencii.

Váš stručný životopis je síce zverejnený a bol prezentovaný aj na predstavení kandidáta pred voľbami, mohli by ste nám povedať aj niečo o sebe? Čo Vás spája s univerzitou?

Mnohé. Je s ňou spätý celý môj doterajší profesijný život. V rokoch 1985 – 1990 som bol jej študentom (vtedy ešte Filozofickej fakulty UPJŠ), od r. 1990 potom zamestnancom. Strávil som tak na prešovskej univerzitnej pôde tri desaťročia. Ďalším, čo ma spája s univerzitou a prečo som (napriek rôznym ponukám) ani na chvíľu neuvažoval o pôsobení inde, je môj vzťah k Prešovu. V tomto meste som sa narodil nelen ja, ale aj môj otec a starý otec, jeho otec bol už pred viac ako sto rokmi členom mestského zastupiteľstva a ďalší z mojich predkov dostal aj udelené meštianske práva. Aj to je dôvod, prečo mi záleží na prosperite našej univerzity.

Na Prešovskej univerzite v Prešove ste tak absolvovali aj kvalifikačné postupy?

Nie, tie som si urobil na iných univerzitách. Doktorandské štúdium som absolvoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde som sa aj habilitoval. Vymenúvacie konanie za profesora som realizoval na Filozofickej fakulte Palackého univerzity v Olomouci.

V životopise máte uvedené, že ste autorom viac ako troch desiatok monografií a sto osemdesiatich vedeckých prác v časopisoch a zborníkoch. Čoho sa týka Vaša vedeckovýskumná činnosť?

Predovšetkým rôznych aspektov dejín raného novoveku a novoveku s celoslovenským či regionálnym záberom. Z politických dejín sú to najmä protihabsburské povstania, z dejín náboženstiev zasa reformácia, rekatolizácia, dejiny protestantizmu či dejiny židov, z regionálnych dejín potom dejiny miest a obcí východného Slovenska. Viac-menej tejto problematiky sa týkali aj moje doteraz riešené výskumné projekty.

Akú máte spoluprácu so zahraničím?

Vzhľadom na moje vedeckovýskumné zameranie mám najlepšie kontakty v stredoeurópskom priestore: s univerzitnými pracoviskami v Maďarsku, Rakúsku, Českej republike, Ukrajine, Rumunsku, či Poľsku. Absolvoval som niekoľko študijných pobytov v Nemecku (Bayreuth) a Rakúsku (Viedeň). Ako hosťujúci profesor som krátky čas pôsobil v Poľsku (Jaroslaw) a Maďarsku na budapeštianskej ELTE a na Debrecínskej univerzite.

Je nejaká neznáma alebo málo známa oblasť Vašej činnosti?

Vlastne je. Je to obecná heraldika. Od začiatku 90-tych rokov som asi jeden a pol desaťročia navrhoval obecné erby. Bolo to veľmi zaujímavé a časovo dosť náročné. Vďaka tejto činnosti som sa oboznámil s mnohými archívnymi fondmi a spoznal celý rad pozoruhodných ľudí. Celkovo som za tie roky vypracoval viac ako šesťsto návrhov obecných erbov, mnohé sú uvedené aj v Heraldickom registri SR. Môžem tak povedať, že asi štvrtina slovenských obcí používa erb, ktorý som jej navrhol ja.

Čo považujete za najdôležitejšie nielen pre výkon akademickej funkcie?

Predovšetkým držať slovo, vždy konať tak, aby sa za to človek nikdy nemusel hanbiť, obklopiť sa tými správnymi ľuďmi a počúvať dobre mienené rady skutočných priateľov.

Bc. Andrea Čajová
Foto: AV štúdio CCKV PU

Prešovskí volejbalisti zlatí po desiatich rokoch

Slovensko spoznalo v nedeľu, 19. apríla 2015, nového volejbalového majstra ročníka 2014/2015 – finále play off najrýchlejším možným spôsobom vyhral VK Mirad Prešovská univerzita v Prešove. Prešovčania vyhrali finálovú sériu nad Komárnom 4:0 na zápasy. Prešov svoju tretiu účasť vo finále premenil na zisk druhého titulu majstra Slovenska. Do športovej histórie sa zapísal aj tréner prešovských extraligistov Ľuboslav Šalata – majstrom sa stal ako hráč (v rokoch 1993, 1994 a 1995 v tíme VKP Bratislava) aj tréner.

Titul je v správnych rukách, v Prešove sa vytvoril skvelý tím, ktorý od začiatku sezóny išiel cieľavedomo a dôsledne za svojím cieľom. Stále sa zlepšoval a svojou hrou prinášal radosť a potešenie fanúšikom. Prešovčania odohrali v tomto ročníku extraligy 38 zápasov, z nich bolo 36 víťazných. Významný podiel na tom má hlavný sponzor klubu Pavol Mikolaj, dobré zázemie vytvára tiež vedenie Prešovskej univerzity v Prešove.

„Na tomto úspechu sme pracovali päť rokov a to je vrchol nášho snaženia,“ zdôraznil Ľuboslav Šalata. „Pomohol nám príchod skúsených hráčov Sopka st., Červeňa, Feňa. Do tímu priniesli skúsenosť, poriadok, rozvahu a rozhodnosť v koncovkách. Ich prínos bol veľký. Od začiatku sme boli pasovaní za kandidáta na titul a som rád, že sme to dokázali. Šalata si pochvaľoval aj vnútornú silu a chémiu v tíme. Družstvo bolo dobre zložené z vekovej aj výkonnostnej stránky. Tvorila ho staršia generácia hráčov, ktorí boli lídrami, stredná a takisto

dobre pracovali mladí hráči. Vytvorili súdržnú partiu, a bez ohľadu na to, v akej zostave hrala, vždy bojovala a ťahala za jeden koniec povrazu. Ľ. Šalata: „Moje veľké poďakovanie patrí hráčom za ich drinu, úsilie, robotu. Zisk titulu je odmenou za odvedenú prácu.“ Ľuboslav Šalata pôsobí v Prešove od sezóny 2009/2010. Pod jeho vedením mužstvo príjemne prekvapilo hneď v prvej sezóne – ako nováčik obsadilo v extralige striebornú priečku.

„Od začiatku sezóny sme mali vysoké ciele a som veľmi rád, že sme

Komárnu vrátili prehru z finále Slovenského pohára,“ zvýraznil kapitán majstrovského družstva a jeho najväčšia osobnosť Martin Sopko st. „Sme nesmierne šťastní, že titul je po desiatich rokoch opäť v Prešove. Vedeniu klubu sa podarilo poskladať dobré družstvo, boli sme dobrý tím, a to bolo rozhodujúce. Celé play off nám vyšlo fantasticky, neprehrali sme v ňom ani jeden zápas, bilancia 10:0 hovorí jasnou rečou. Od štartu extraligy nám to išlo tak, ako sme si predsa vzali. Vyhrali sme základnú i nadstavbovú časť, do play off sme išli

z prvého miesta. Sme partia hráčov, ktorí sa poznáme, dopĺňali sme sa na tréningoch a v zápasoch. Našou silnou stránkou bol servis a útok. Keď sme si dobre prihrávali, nemal nás kto zastaviť. Dokázali sme, že máme najlepší tím na Slovensku," podčiarkol kapitán.

Zo súčasného majstrovského tímu získali titul šampióna v roku 2005 Martin Sopko st., Michal Červeň, Kamil Feňo, o striebro sa pred piatimi rokmi pričínili Erik Digaňa a Matej Faron, Michal Hudák bol už majstrom s Humenným.

VK Mirad PU Prešov – majster Slovenska 2014/2015 – nahrávači: Kamil Feňo, Ľubomír Závacký, smečiari: Martin Sopko st., Michal Hudák, Juraj Drobňák, Erik Digaňa, blokári: Michal Červeň, Ľuboš Macko, Matej Faron, Ivo Mikovčík, univerzáli: Marcel Lux, Michal Rajduga, liberovia: Tomáš Lampart, Kamil Pavlinský, tréner: Ľuboslav Šalata, hlavný sponzor: Pavol Mikolaj, manažér: Marián Palenčar, športový koordinátor: Milan Kundľa, kondičný tréner: Martin Bercel, fyzioterapeutka: Paulína Maníková.

Ján Jacoš

Foto: Mgr. Viktor Zamborský, archív VK Mirad PU v Prešove

Pôžičkový fond, rektorská konferencia a novela zákona o VŠ

V poradí druhé Valné zhromaždenie Študentskej rady vysokých škôl (ŠRVŠ) pre funkčné obdobie 2014 – 2016 sa konalo vo Zvolene. To už bolo celé v réžii novozvolených štruktúr. Riešili sa otázky týkajúce sa novelizácie základných dokumentov organizácie, Fondu na podporu vzdelávania (FNPV), novely zákona o vysokých školách a spolupráce so Slovenskou rektorskou konferenciou.

Vo FNPV majú študenti dovedna dvoch zástupcov. Delegáti na zasadnutí vyjadrili podporu fondu v snahe získať dostatok prostriedkov na študentské pôžičky a podporili snahu vedenia fondu pracovať v budúcnosti transparentne a s prihliadnutím na potreby študentov. Výber zástupkyne ŠRVŠ prebehol po tom, ako riaditeľ FNPV PhDr. Pavol Kučmáš ubezpečil študentov, že počas jeho funkčného obdobia sa podobné excesy ako v minulosti, t.j. netransparentné zákazky a odmeňovania členov Rady fondu, nebudú opakovať. Novým zástupcom ŠRVŠ vo Fonde na podporu vzdelávania je Bc. Mária Barteková (UK). V snahe skvalitniť slovenské vysoké školstvo bude Študentská rada vysokých škôl (ŠRVŠ) užšie spolupracovať aj so Slovenskou rektorskou konferenciou (SRK). Dohodli sa na tom delegáti valného zhromaždenia a prezident SRK prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., ktorý bol hosťom zvolenského zasadnutia študentov. Valné zhromaždenie navštívil aj člen Akreditačnej komisie prof. Ing. Jaroslav Škvarenina, CSc., ktorý zdôraznil, že reprezentácia študentov a Akreditačná komisia ako poradný orgán vlády sa vedia spojiť v záujme kvalitného vzdelávania. O pripravovaných dokumentoch v oblasti vysokého školstva v prebiehajúcom volebnom období informoval delegátov poverený generálny riaditeľ sekcie vysokých škôl, vedy a výskumu MŠVVaŠ SR prof. Ing. Peter Plavčan, CSc. Predsedníčka ŠRVŠ Mgr. Jana Šmelková vyjadrila počas rokovania nespokojnosť študentov s faktom, že ani jedna z pripomienok ŠRVŠ k Metodike rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám nebola zapracovaná. Informovala tiež o tom, že ŠRVŠ bola prizvaná k tvorbe nových kritérií pre posudzovanie kvality, na účely tvorby nasledujúcej metodiky.

Mgr. Peter Kulan
podpredseda VZ ŠRVŠ

Memorandum o porozumení

Rektor PU v Prešove Prof. RNDr. René Matlovič, PhD, spolu s. prorektorom pre medzinárodnú spoluprácu a zaistenie kvality Zenickej univerzity v Zenici Prof. Dr. Sc. Darkom Petkovicom podpísali 9.2.2015 Memorandum o porozumení medzi Prešovskou univerzitou v Prešove a University of Zenica v Zenici (Bosna a Hercegovina), ktorého účelom je zlepšenie existujúcej kultúrnej a vzdelávacej spolupráce oboch univerzít vo vzdelávacej a vedeckej oblasti, prostredníctvom podpory aktivít a projektov, ktoré budú predmetom osobitných dohôd. Konkrétne oblasti spolupráce, ratifikované v memorande sú: výmenný program vysokoškolských a postgraduálnych študentov, spoločné výskumné programy, spoločná príprava študijných programov, výmenný program administratívnych pracovníkov a učiteľov, výmena akademických publikácií a iných informácií, využitie knižničných zdrojov, účasť na seminároch a akademických stretnutiach, spoločná organizácia konferencií a iné kultúrne aktivity.

PhDr. Ľubica Rybárová, PhD.
Foto: archív FZO PU

Pamätná medaila pre Prešovskú univerzitu i Fakultu zdravotníckych odborov PU

Dekanka FZO PU preberá z rúk riaditeľa
FNsP MUDr. Radoslava Čuhu, MBA,
MPH pamätnú medailu FNsP J.A. Reimana

Povedané slovami starorímskeho filozofa Cicera: „História je svedectvom času, svetlom pravdy, životom pamäti, učiteľka života, zvestovateľka dávnych dôb.“

Výročie je udalosť, kedy sa minulosť spája s prítomnosťou, aby pripravili základ budúcnosti. Veď kto nepozná minulosť, nechápe prítomnosť a nepochopí budúcnosť.

Nielen v živote človeka, ale i v pôsobení inštitúcií, ktoré si ľudia pre pospolitý úžitok utvárajú, prichádzajú významné výročia, pri ktorých zvykneme bilancovať, spomínať a oslavovať. Nebolo tomu ináč ani 24. apríla 2015 na galavečeri na veľkej scéne Divadla J. Záborského v Prešove, pri príležitosti osláv **80. výročia vzniku FNsP J.A. Reimana v Prešove**.

Počas svojich osem desaťročí prešovská nemocnica bola a je najvýznamnejšou klinickou základňou v okrese Prešov i v širšom regióne, je centrom výučby študentov SZŠ i poslucháčov FZO PU. Zamestnanci nemocnice sa okrem vlastnej klinickej práce zapájali a zapájajú i do riešenia vý-

skumných úloh, vedeckej práce, preventívnej starostlivosti, aj zdravotnej výchovy obyvateľstva. História nemocnice teda vytvárali a tvoria ľudia... Zmysel povolania zdravotníckych pracovníkov tvorí služba pre blaho a zdravie ľudí, vzťah k človeku, vzťah k chorému človeku, vyžadujúci si veľkú mieru ľudskosti, etiky, morálnej vyspelosti.

Pri tejto príležitosti boli ocenení bývalí i súčasní zamestnanci FNsP J.A. Reimana i inštitúcie, s ktorými dlhoročne spolupracuje. **Pamätnú medailu FNsP J.A. Reimana** venovanú *Prešovskej univerzite v Prešove*, prevzal rektor, prof. RNDr. René Matlovič, PhD.

Ocenenou inštitúciou bola i *Fakulta zdravotníckych odborov PU*, v zastúpení dekanke fakulty, Dr.h.c. prof. PhDr. Anny Eliašovej, PhD., ktorá si prevzala **pamätnú medailu za zásluhy o rozvoj a prínos pre FNsP J.A. Reimana Prešov**.

Pre kolektív pedagogických i nepedagogických zamestnancov FZO PU je udelenie pamätnej medaily

spojené s pocitom úžasnej radosťi, dojatia i zodpovednosti do budúcnosti. Ocenenie nás totiž zaväzuje k tomu, aby sme svoju spoluprácu s FNsP J.A. Reimana ešte viac zlepšili, lebo vždy sa veci dajú robiť kvalitnejšie, využiť skúsenosti a odovzdať ich mladším pokračovateľom nami začatého diela.

Dr.h.c. prof. PhDr. Anna Eliašová, PhD.
PaedDr. Ivana Fedurcová, PhD.
Foto: archív FZO PU

Rektor PU prevzal pamätnú medailu FNsP J.A. Reimana od riaditeľa FNsP

Kardinál Stanisław Dziwisz prijal v Prešove čestný doktorát

Prešovská univerzita (PU) v Prešove v stredu, 12. novembra, na návrh Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity (GTF PU), udelila na pôde GTF PU čestný titul doctor honoris

causa kardinálovi Stanisławovi Dziwiszovi, krakovskému arcibiskupovi metropolitovi.

Čestný doktorát z katolíckej teológie prijal z rúk rektora PU prof. Reného Matloviča, ktorý v príhovore vysoko vyzdvihol osobnosť kardinála ako svetovo známej a uznávanej osobnosti. Laudatio predniesol dekan GTF PU Mons. prof. Peter Šturák, ktorý predostrel život a dielo kardinála, jeho vzťah k Slovensku a ku Gréckokatolíckej cirkvi, ako aj to, že viacerí gréckokatolícki kňazi mohli študovať a študujú práve v Krakove. Zároveň pripomenul aj skutočnosť, že pán kardinál bol až do smrti svätého Jána Pavla II. jeho osobným tajomníkom – najprv dvanásť rokov v Krakove a potom ďalších 27 vo Vatikáne.

Nový čestný doktor PU kardinál Stanisław Dziwisz v slávnostnej prednáške hovoril o svätom Jánovi Pavlovi II. ako pápežovi rodiny: „V homílii počas kanonizačnej svätej omše Svätý Otec František pripomenul, že nový svätý – Ján Pavol II. – sám kedysi povedal, že by chcel, aby si ho zapamätali ako pápeža rodiny. Právom mu teda patrí titul Patrón rodín.“ Citoval viaceré jeho vyjadrenia o rodine, ktorú nazval napr. Sanktuáriom života, či božskou a ľudskou architektúrou.

V závere slávnosti vystúpil prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ, ktorý zaspomínal na milú udalosť z Vatikánu, pri ktorej mohol osobne spoznať vtedajšieho osobného pápežského tajomníka. Pripomenul aj skutočnosť Božieho milosrdenstva, ktoré nás spája.

Na akademickej slávnosti sa zúčastnili osobnosti cirkevného, akademickeho a spoločenského života. Medzi inými košický arcibiskup metropolita Mons. Bernard Bober, bratislavský eparchiálny biskup Mons. Peter Rusnák, spišský biskup Mons. Štefan Sečka, pomocný prešovský biskup Mons. Milan Lach SJ, pomocný krakovský biskup Mons. Ján Szkodoń, emeritný pražský pomocný biskup Mons. Ján Eugen Kočiš, rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Mons. prof. Jozef Jarab a mnohí ďalší.

Udelenie čestného doktorátu kardinálovi Stanisławovi Dziwiszovi je zo strany PU prejavom uznania jeho neustáleho zasadzovania sa za pravdu, pokoj a spravodlivosť, je vyjadrením vďačnosti za jeho osobný vklad

k budovaniu vzťahov medzi Poľskom a Slovenskom, medzi Krakovskou arcidiecézou a Prešovskou gréckokatolíckou archieparchiou, ako aj prejavom vďaky za pomoc, ktorú cirkev v Krakove preukázala a stále preukazuje pri štúdiu kňazov a laikov zo Slovenska v jej vzdelávacích inštitúciách. Kardinál Stanisław Dziwisz stojí na čele susednej arcidiecézy, s ktorou má Prešovská gréckokatolícka archieparchia úzke kontakty, a to po stránke duchovnej, cirkevnej, akademickej, spoločenskej i historickej. Je svetoznáma osobnosťou, ktorú poznajú aj obyvatelia Slovenska. Jeho meno sa spája s menom svätého Jána Pavla II., ktorý trikrát navštívil Slovensko, z čoho raz to bola aj návšteva gréckokatolíckych veriacich a všetkých Prešovčanov v Prešove v roku 1995.

Akademická slávnosť udelenia čestného doktorátu bola súčasťou nielen slávnostného zasadnutia Vedeckej rady PU a Vedeckej rady GTF PU, ale aj súčasťou druhého dňa Kongresu rodiny v rámci Roka rodiny v Prešovskej archieparchii.

Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petřík, PhD.
Foto: AV štúdio CCKV PU

Gréckokatolícku teologickú fakultu PU v Prešove prijali medzi cirkevné fakulty

Prešovský arcibiskup a metropolita Mons. Ján Babjak SJ, spolu s pomocným prešovským biskupom Mons. Milanom Lachom SJ a kňazmi pedagógmi, v spoločensťve ostatných pedagogických a nepedagogických zamestnancov Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (GTF PU), slávil v stredu, 7. januára, vo fakultnej Kaplnke bl. biskupa Pavla Petra Gojdiča, archijerejskú svätú liturgiu, pri ktorej slávnostne zverejnil tri dekréty Kongregácie pre katolícku výchovu (semináre a študijné inštitúty) v Ríme. Sú podpísané prefektom uvedenej kongregácie kardinálom Zenonom Grocholewským, s dátumom 28. októbra 2014.

Prvým dekrétom kongregácia vyhlasuje GTF PU v Prešove zároveň za cirkevnú teologickú fakultu, ktorá sa tak stáva jednou z teologických fakúlt na svete, ktoré spadajú pod túto kongregáciu. Naďalej však zostáva súčasťou Prešovskej univerzity v Prešove, podľa platných zákonov Slovenskej republiky. Zároveň v ňom kongregácia vymenovala prešovského arcibiskupa a metropolitu Mons. Jána Babjaka SJ za jej veľkého kancelára so všetkými právami. Dekrét hovorí o tom, že kongregácia konala na základe žiadosti prešovského arcibiskupa a metropolitu a po dôkladnom preskúmaní všetkých náležitostí zistila, že GTF PU v Prešove spĺňa všetky náročné kritériá, aby mohla byť cirkevnou fakultou.

Druhým dekrétom kongregácia po cirkevnej línii vymenovala Mons. prof. Petra Šturáka, ktorý je dekanom fakulty, oficiálne za prvého dekana cirkevnej fakulty. Z tohto dôvodu, na základe ustanovení Cirkvi, dekan pred vladykom Já-

nom Babjakom SJ verejne na konci liturgickej slávnosti vyznal Vyznanie viery.

Tretím dekrétom kongregácia podľa ustanovení pre cirkevné fakulty vymenovala vyžadovaných 12 stabilných vysokoškolských pedagógov cirkevnej Gréckokatolíckej teologickej fakulty, ktorá je súčasťou Prešovskej univerzity v Prešove. Ide o nasledujúcich pedagógov: Mons. Peter Šturák, Vojtech Boháč, Pavol Dancák, Marek Petro, František Čitbaj, Michal Hospodár, Marcel Mojzeš, Štefan Paločko, Mons. Ľubomír Petřík, Mária Kardis, Peter Tirpák a Gabriel Paľa. Pedagogický kolektív, samozrejme, tvoria aj ďalší stabilní vysokoškolskí pedagógovia. Všetkých pedagógov spolu je 21. Všetci sú s PhD., z toho sú traja profesori a jedenásti docenti. Fakulta má troch prodekanov, ktorými sú Jaroslav Coranič, Gabriel Paľa a Marek Petro. Študuje na nej takmer 600 študentov v desiatich študijných programoch, z ktorých je 5 študijných progra-

mov bakalárskych (prvý stupeň vysokoškolského štúdia): Animácia voľnočasových aktivít, Religionistika, Multikultúrne európske štúdiá, Katechetika a Učiteľstvo náboženskej výchovy v kombinácii, 3 magisterské (druhý stupeň): Katolícka teológia, Probačná a mediačná práca a Religionistika a 2 doktorandské (tretí stupeň): Katolícka teológia a Religionistika. Fakulta má zároveň práva na habilitačné konanie a vymenovacie konanie na profesora v Katolíckej teológii a v Religionistike.

Veľký kancelár fakulty, prešovský arcibiskup a metropolita Mons. Ján Babjak SJ, v homílii povedal: „Rím nás uznal za hodných byť katolíckou teologickou fakultou. Som na vás, milí pedagógovia, hrdý, že pod taktovkou otca dekana prinášate plody. Verím, že to potvrdí aj akreditačná komisia.“ Povzbudil pedagógov, aby ich pedagogická a vedecká práca aj naďalej bavila, aby sa stávali uznávanými kapacitami vo svojich odboroch, aby sa vo svojom odbore naďalej vzdelávali, študovali, učili sa ďalšie jazyky, stále viac sa aktívne zúčastňovali na zahraničných konferenciách a aby pokračovali v publikovaní kvalitných vedeckých prác a túto činnosť stále viac rozvíjali. Vo vzťahu k študentom majú byť nároční, ale musia mať aj srdce a pochopenie. „Študentov musíte tak zaujať, aby potom prinášali kvalitné výsledky. Nech tento nový kalendárny rok, ale predovšetkým povýšenie, ktorého sa dostalo našej fakulte z Ríma, je pre vás silnou motiváciou ísť dopredu“, povedal vladyka Ján.

Na konci veľkému kancelárovi poďakoval dekan fakulty Peter Šturák, ktorý zdôraznil, že fakulta chce nielen vzdelávať, ale aj vychovávať, že v centre jej pôsobenia má byť študent a že jej pedagógovia sa majú a chcú neustále formovať a vzdelávať. Pripomenul tiež dve srdcia fakulty – intelektuálne, ktorým je bohatá knižnica, a duchovné, ktorým je kaplnka. Nakoniec v mene všetkých prítomných zablagoželel vladykovi Jánovi k 12. výročiu biskupskej vysviacky, ktorú prijal 6. januára 2003 v Bazilike sv. Petra v Ríme z rúk sv. Jána Pavla II.

GTF PU v Prešove je historicky najstaršou z fakúlt Prešovskej univerzity, pretože je pokračovateľkou Teologickej akadémie, ktorú v roku 1880 založil gréckokatolícky prešovský biskup ThDr. Mikuláš Tóth, a ktorej činnosť bola ukončená pri násilnej likvidácii Gréckokatolíckej cirkvi v Československu v roku 1950. Štúdium katolíckej teológie sa v Prešove obnovilo až v roku 1990, keď bola fakulta zaradená do zväzku Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. 1. januára 1997 bola zriadená Prešovská univerzita v Prešove, ktorej súčasťou sa stala

aj Gréckokatolícka bohoslovecká fakulta, ktorá od 1. septembra 2005 nesie názov Gréckokatolícka teologická fakulta.

Osobitnou úlohou fakulty je predovšetkým starať sa o vedeckú a teologickú prípravu tých, ktorí smerujú ku kňazstvu alebo sa pripravujú na rozličné cirkevné i spoločenské služby. V tom zmysle poskytuje vysokoškolské vzdelanie v akreditovaných študijných programoch vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského vzdelávania.

Základnou organizačnou zložkou fakulty sú štyri katedry: Katedra filozofie a religionistiky, Katedra systematickej teológie, Katedra historických vied a Katedra aplikovanej edukológie.

Fakulta rozvíja bohatú spoluprácu s domácimi a zahraničnými vzdelávacími inštitúciami, organizuje hodnotné domáce a medzinárodné vedecké podujatia. Jej pedagógovia sú aktívni v riešení vedeckých projektov a v publikačnej činnosti, čo fakultu radí medzi teologickými fakultami na Slovensku a medzi fakultami Prešovskej univerzity v Prešove na popredné miesta.

Uznanie zo strany Kongregácie pre katolícku výchovu všetkých pracovníkov GTF PU zaväzuje pokračovať a napredovať na vytýčenej ceste kvality pre dobro študentov, Cirkvi a spoločnosti.

Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petrik, PhD.
Foto: archív GTF PU v Prešove

Zahraničné návštevy na PU v Prešove

V apríli 2015 nás navštívil riaditeľ kyjevského Inštitútu pre transformáciu spoločnosti prof. Oleg Soskin, s ktorým Prešovská univerzita v Prešove spolupracuje v oblasti propagácie možností štúdia na našej univerzite. Počas svojej návštevy sa zúčastnil i na prehliadke Centier excelentnosti a ocenil úsilie našej univerzity o budovanie infraštruktúry ako jedného z pilierov kvalitnej vedy, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou vysokoškolského vzdelávania.

Oleg je nielen riaditeľom Soskin Inštitútu pre transformáciu spoločnosti, ale i politológom, sociálnym a poli-

tickým aktivistom. Počas svojho pobytu na našej univerzite prednášal študentom Fakulty manažmentu na tému Národný kapitalizmus.

Jedným z dôležitých stretnutí v apríli bolo i pracovné stretnutie s Dirkom Stephanom Bienerom z Európskej nadácie pre vedu a výskum, Inštitútu pre vedu a výskum (Europäische Stiftung für Wissenschaft und Forschung, Institut für Wissenschaft und Forschung), ktorý ponúkol spoluprácu na príprave študijných programov v nemeckom jazyku. Táto iniciatíva smeruje na začiatku spolupráce na Fakultu zdravotníckych odborov a jej študijné programy. Predmetom diskusie bola aj tvorba študijných materiálov a podpora študentov.

Nemenej podnetným bolo i stretnutie s riaditeľom Oddelenia pre licencie a akreditáciu Ministerstva školstva a vedy na Ukrajine, ktorý požiadal nášho rektora prof. RNDr. René Matloviča ako zástupcu verejných vysokých škôl na Slovensku o spoločný rozhovor. Ukrajinská akreditačná komisia v súčasnosti prechádza reformou a prof. Andrej Ševcov, PhD. zisťoval názory predstaviteľov verejných a súkromných škôl na postavenie akreditačnej komisie, jej právomocí a povinností ako i procesy súvisiace s akreditáciou študijných programov a vysokých škôl.

doc. PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD.
Foto: archív PU v Prešove

Nové mobilné možnosti pre študentov a pedagógov

Prešovská univerzita v Prešove (ako 1 zo 4 slovenských vysokých škôl) získala financovanie 19-mesačného mobilného projektu medzi vysokými školami v rámci Štipendijného programu EHP Slovensko. Tento projekt umožní realizáciu dlhodobých mobilít študentov a doktorandov vysokých škôl ako i mobility akademických pracovníkov. Hlavným cieľom projektu je dôkladne zmapovať študijné programy a oblasti výskumu na partnerských univerzitách. Študenti a učitelia budú mať tiež možnosť pripraviť bilaterálne a multilaterálne projekty (pre študentský ako aj akademický výskum). Projekt takisto poskytne priestor pre spoznávanie edukačného procesu, metód a prístupov aplikovaných vo vyučovaní a pre diskusiu o jeho účinnosti a efektívnosti, čo prispeje k zlepšeniu kvality vysokoškolského vzdelávania.

Do projektu sú zapojené štyri univerzity. Prešovská univerzita v Prešove (Slovensko), Queen Maud University College of Early Childhood Education (Trondheim, Nórsko), Vysoká škola vo Vestfolde (Nórsko) a Univerzita v Akureyri (Island).

Zároveň predpokladáme nadviazanie spolupráce, ktorej pridanou hodnotou bude spoločný výskum v oblasti manažmentu, so zameraním na marketing a turizmus, výsledky ktorého po premietnutí do praxe môžu prispieť k inovátiivnému prístupu k riešeniu ekonomických a sociálnych disparít v EHP, respektíve v našom regióne. Interkultúrna skúsenosť, ktorú získajú študenti, doktorandi a pedagógovia pobytmi v oboch krajinách im umožnia získať hlbší náhľad do myslenia a kultúr participujúcich krajín, čo prispeje k zlepšeniu vzájomného dialógu medzi oboma krajinami.

Prvé výberové konania na výber účastníkov mobilít budú realizované ešte v tomto akademickom roku. Informácie budú zverejnené na webovej stránke projektu, ktorý bude prístupný na webovom sídle našej univerzity.

doc. PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD.

Katedra andragogiky – polstoročie svedomitej práce

Počiatky súčasnej katedry andragogiky spadajú do roku 1964, keď na FF UPJŠ v Prešove bola založená **katedra osvety** – prvá na Slovensku. Zásluhu na jej založení a budovaní prvých základov mal Ján Misál, prvý vedúci, s internou členkou Máriou Križanovou. V prvom ak. r. **1964/1965** sa na štúdium zapísalo 10 poslucháčov denného 4-ročného štúdia a 15 poslucháčov 5-ročného štúdia popri zamestnaní. K zmene názvu na **katedru pedagogiky dospelých a osvety** došlo v ak. r. 1966/1967. Pod vedením J. Kubovského bol pri katedre od 1.8.1968 zriadený Ústav teórie a sociológie kultúry a neskôr i Ústav teórie a dejín umenia, ktorého vedúcim bol Karol Horák. Od ak. roku 1969/1970 sa pedagógovia rozdelili do dvoch samostatných pracovísk. Prvým bola **katedra teórie a sociológie kultúry** (prvá katedra v Československu, viedol ju J. Kubovský), do ktorej sa včlenili i pracovníci Ústavu teórie a dejín umenia. Katedra sa zamerala na výučbu študentov vo vyšších ročníkoch v rámci špecializačného štúdia. Druhým pracoviskom bola spoločná **katedra všeobecnej pedagogiky a pedagogiky dospelých** na čele s F. Karšaiom. Rozdelenie trvalo do ak. r. 1972/1973, kedy sa opäť zlúčili členovia katedry teórie a sociológie kultúry a časť členov z katedry pedagogiky a pedagogiky dospelých a vytvorili spoločnú **katedru výchovy a vzdelávania dospelých** s vedúcim katedry J. Kubovským. Katedra následne prechádzala častými organizačnými zmenami, ktoré sa nutne odzrkadľovali i v zmenách v učebných plánoch a na jej formovaní sa podieľal značný počet interných a externých pedagógov, ako i pedagógov z ďalších katedier univerzity. V ďal-

šom vývoji malo pracovisko rôznorodé podoby: **katedra vysokoškolskej pedagogiky, výchovy a vzdelávania dospelých** (od 1981/1982, vedúci A. Čuma, v decembri 1989 vedúca M. Bačová; oddelenie vysokoškolskej pedagogiky, oddelenie VVD); **katedra pedagogiky a vzdelávania dospelých** (od 1990, vedúca M. Bačová); **katedra vzdelávania dospelých** (od 1990/1991, vedúca A. Nezdobová-Tokárová); **katedra vzdelávania dospelých a sociálnej práce** (od 1997/1998, vedúca A. Nezdobová-Tokárová); **inštitút edukológie a sociálnej práce** (od 2005/2006, vedúca A. Tokárová, Katedra vzdelávania dospelých a sociálnej práce, Katedra pedagogiky); **katedra andragogiky** (od 2006/2007, vedúci V. Frk; od 1.10.2010 súčasť FHPV PU, od 1.3.2015 vedúca I. Pirohová).

K interným členom pedagogického zboru za polstoročie existencie katedry patrili: M. Bačová, O. Balegová, A. Balega, M. Bayerová, G. Brutovská, M. Černotová, A. Čuma, A. Doležalová, D. Draganovský, M. Dubayová, B. Frk, V. Frk, K. Fuchsová, J. Gallo st., J. Gallo ml., M. Goga, F. Harabín, I. Hopta, K. Horák, F. Karšai, T. Kmec, S. Konečný, G. Kravčáková, J. Kredátus, M. Križanová, J. Kubovský, L. Kundrát, E. Lukáč, M. Lukáč, T. Matulayová, V. Kulíš, K. Mayerová, Š. Merešš, J. Mikolaj, F. Olejár, J. Paška, V. Paukovič, A. Pestremenko, D. Urda, A. Sejková, F. Siska, T. Stach, R. Štefko, A. Tokárová, K. Vitkovičová a ďalší. Administratívne práce na katedre vykonávali: A. Mikitová, J. Marušaržová, E. Kiretová a J. Ganajová.

doc. PhDr. Eduard Lukáč, PhD.

doc. PhDr. Vladimír Frk, CSc.

XVIII. Reprezentačný ples Prešovskej univerzity v Prešove

Každoročným vrcholom plesovej sezóny na Prešovskej univerzite v Prešove je Reprezentačný ples Prešovskej univerzity, ktorý je považovaný za jednu najvýznamnejších kultúrnych udalostí roka na univerzite a v meste Prešov. Ani začiatok roka 2015 nebol výnimkou, a tak si hostia tohtoročného, už XVIII. Reprezentačného plesu Prešovskej univerzity, ktorý sa konal 24.1.2015 v priestoroch hotela Dukla v Prešove, mohli vychutnať rozmanitý program, bohatú tombolu a neopakovateľnú atmosféru.

Slávnostným úderom na gong otvoril XVIII. Reprezentačný ples jeho hosťiteľ – rektor Prešovskej univerzity v Prešove prof. RNDr. René Matlovič, PhD. Svojou prítomnosťou ho poctili aj členovia vedenia PU v Prešove, členovia Správnej rady PU, pedagogickí i tvoriví pracovníci a čo nás veľmi teší, v hojnom počte aj študenti našej univerzity. Hostí programom sprevádzala jedna z TOP moderátorských dvojíc na Slovensku: Milan „Junior“ Zimnýkovaľ a Marcel Forgáč (absolventi našej univerzity). Svojimi vystúpeniami večer obohatili aj tanečníci z univerzitnej školy tanca – UNIVERSITY DANCE CENTER, muzikanti z Vysokškolského folklórneho súboru TORÝSA, a Ľudová hudba VERBUNK. Výbornú atmosféru plesu vyšperkovalo vystúpenie poprednej slovenskej kapely DESMOD, ktorá svojím vystúpením nenechala sedieť na stoličke ani jedného účastníka plesu.

Skvelá zábava pokračovala po bohatej tombole, ktorú otvorila hlavná organizátorka plesu – kvestorka Prešovskej univerzity v Prešove Ing. Mária Nováková, do skorých ranných hodín.

Vďaka patrí všetkým, ktorí svojou prácou, organizáciou, ale aj sponzorskými darmi prispeli k jednej z najkrajších udalostí roka na našej univerzite.

Mgr. Adrián Kuba
Foto: Jano Štovka – Master QEP

Deň otvorených dverí PU v Prešove 2015

Píše sa dátum 12.02.2015, ôsma hodina ráno, kedy študenti stredných škôl a široká verejnosť netrpezlivo čakajú na otvorenie 3. ročníka Dňa otvorených dverí Prešovskej univerzity (PU) v Prešove.

Už pri vstupe do hlavnej budovy ich vítal obrovský nápis a vysokoškolskí študenti, ktorí im svojimi orientačnými schopnosťami a nadobudnutým doterajším vzdelaním predstavili každý kút univerzity, zahrnuli ich množstvom informácií o štúdiu, realizácii sa v umeleckej a odbornej činnosti, či v športových kluboch, ktoré im PU v Prešove ponúka.

V tento deň sa univerzitou prechádzali stovky návštevníkov, ktorí mali možnosť stretnúť chodiacu zemeľu, vojakov a záchranárov vo svojich špeciálnych odevoch, nahliadnuť do laboratórií, ochutnať pravoslávne „KOLIVO“ (pšenica s medom) alebo gréckokatolícku „PROSFORU“ (chlieb zo pšeničného kvaseného cesta), otestovať svoje telo na prístroji „In body“ alebo si len tak sadnúť a naslúchať nesúcim sa tónom hudby, ktoré nám v podobe vystúpení umeleckých súborov PU v Prešove spríjemňovali celý deň.

Mladí reportéri zo študentskej TV Mediálka zatiaľ „spovedali“ zástupcov vedenia univerzity, fakúlt i pracovísk PU v Prešove. O 10-tej sa presunuli do Centrálnej študovne Univerzitnej knižnice PU v Prešove, kde s rektorom PU v Prešove prof. RNDr. René Matlovičom, PhD. začala beseda „Na slovíčko, pán rektor“.

Ďakujeme všetkým návštevníkom, organizátorom a vedeniu Prešovskej univerzity v Prešove, že aj tento rok nás poctili svojou prítomnosťou na Dni otvorených dverí.

Ing. Gabriela Dzurišová
Foto: AV štúdio CCKV PU

Deň otvorených dverí na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte PU v Prešove

Celouniverzitný deň otvorených dverí sa na Prešovskej univerzite v Prešove sa uskutočnil 12. februára 2015 už po tretíkrát za sebou. Nechýbala na ňom ani Pravoslávna bohoslovecká fakulta, ktorá mala svoje zastúpenie nielen prostredníctvom študentov, ale aj zamestnancov, učiteľov, prodekanov či dekana fakulty. Počas celého dňa stál v priestoroch hlavnej budovy provizórny stánok, ktorý umožnil predstaviť aktuálne študijné odbory a programy pre akademický rok 2015/2016, publikačnú činnosť za posledné roky, no i dobrovoľnícku činnosť v rámci neformálnej skupiny dobrovoľníkov Smile. Okrem vyššie spomenutých informácií a demonštrácií aktivít a činnosti na fakulte bolo k ochutnaniu ponúknuté i chutné a zdravé Koliwo, ktoré sa opäť, tak ako každý rok, stretlo s veľkým úspechom.

Pre záujemcov o vysokoškolské štúdium bol v jednej z tried vo VŠA pripravený zaujímavý program na rôzne sociálne a duchovné témy. Jeho začiatok sa niesol v predstavení psychologických kurzov, ktoré môžu

absolvovať študenti PBF v rámci sociálno-psychologického laboratória, doktorandkou *Mgr. Luciou Drotárovou*. Nasledovala prednáška o sektách a nových náboženských hnutiach v podaní odborného asistenta, *PhDr. ThDr. Maroša Šipa, PhD.* „Tajomný svet ikonografie“ bol názov prednášky prodekana, *doc. ThDr. Jána Husára, PhD.* Ako už z názvu vyplýva, bola venovaná ikonám a tajomstvu nielen ich písania, ale aj dopadu na dušu človeka a ich významu pre spásu človeka. Celý program Pravoslávnej bohosloveckej fakulty bol popretkávaný spevom duchovných piesní študentov pravoslávnej teológie. V speve pokračoval i *doc. ThDr. Alexander Cap, CSc.*, kde prezentoval spojenie gitary a autorských textov. „O čom hovorí východné kresťanské umenie“ bolo predposledným bodom celého programu, kde nás krásou východnej architektúry previedol *doc. ThDr. Štefan Pružinský, PhD.* v spolupráci s doktorandom *Mgr. Petrom Savčákom*. Sociálnu oblasť v spojení s psychorelaxáciou a predvedením fungovania prístroja „biofeedback“ predstavil doktorand *Mgr. Peter Surovka*.

Aj touto cestou sa chceme poďakovať všetkým, ktorí sa zúčastnili a pomohli s reprezentáciou našej fakulty, a v neposlednom rade študentom, ktorí prišli a ukázali, že Pravoslávna bohoslovecká fakulta je výnimočná práve vďaka všetkým, ktorí akokoľvek dopomohli k tomu, aby sa aj naša fakulta mohla dôstojne, zaujímavovo, pekne a predovšetkým so srdcom prezentovať v rámci Prešovskej univerzity v Prešove.

Mgr. Martina Kormošová
Foto: archív PBF PU

Jarná kvapka krvi 2015

Tento rok nesie podtitul „**životne dôležitá príležitosť**“, ktorý v sebe spája motív zaľúbencov i dôležitosť darovať krv opakovane. Cieľom celoslovenskej kampane je šíriť myšlienku darčovstva krvi, najmä výchovou k darčovstvu krvi.

- UNIPOCENTRUM PU v Prešove, v spolupráci s Národnou transfúznou službou (NTS) v Prešove, organizuje od roku 2009 mobilné odbery v priestoroch centra

- Bol to už 10. mobilný odber v UNIPOCENTRE PU
- Prišlo 30 darcov krvi (je to síce menej ako minule – 88 darcov prišlo na Študentskú kvapku krvi v novembri, ale za to prišli vzácne krvné skupiny, hlavne s negatívnym Rh faktorom)

- Ročne takto organizujeme 2 mobilné odbery v UNIPOCENTRE PU, zvyčajne na jar a na jeseň (Valentínska kvapka krvi, Študentská kvapka krvi, Jarná kvapka krvi...)

- Tento mobilný odber krvi sa realizuje v zmysle hesla „Pre niekoho si ten pravý“

- Prišli študenti i pedagógovia, zo všetkých fakúlt PU v Prešove, najviac z Fakulty športu (FŠ)

Zaujímavosti:

- Podľa výpovede pracovníkov NTS až 99 % odobratej krvi je v poriadku a naplno sa využije

- Najvzácnejšie sú všetky negatívne krvné skupiny – má ich až 15 % populácie

- V SR je najviac zastúpená krvná skupina A +, teda pozitív (toto zastúpenie sa mení podľa kontinentov)

Anketa – darcovia:

- 1. ročník – FZO PU, ošetrovatelstvo: „Darovala som už 3x krv. Je to dobrá vec, mám super pocit, že môžem pomôcť.“

- 2. ročník Mgr. – FF PU, etika: „Som už 5-násobnou darkyňou krvi, po prvýkrát som sa bála, teraz som sa už tešila, kedy bude v UNIPOCENTRE odber. Chodím tu radšej ako do nemocnice, predsa to prostredie je civilnejšie a príjemnejšie ako v nemocnici. Darovať krv je dobrá vec, pomáha to na dve strany – môže zachrániť život a zároveň sa prečistí organizmus.“

- 1. ročník FŠ PU, telesná výchova a technická výchova: „Daroval som teraz už 12x. Je to v pohode, pocity pri odbere sú dobré. Som rád, že môžem pomôcť iným,

aj seba – zároveň sa mi obnovujú krvné bunky, teda nová krv.“

- 1. ročník Mgr. – FŠ, učiteľstvo TV: „prišiel som darovať 7x. Vidím v tom zmysel. Keď sa dá darovať, tak prečo nie?“

Prvodarcovia:

- 2. ročník – FŠ PU, učiteľstvo TV: „Som na odbere 1x, nič zvláštne necítim. Chcel som tým niekomu pomôcť, je to dobrý skutok, niekto to potrebuje. Každý by mal aspoň raz do roka darovať to, čo ho nič nestojí a niekomu tým môže zachrániť život.“

- 2. ročník – FŠ PU, učiteľstvo TV: „Cítim sa výborne. Pôvodne som prišiel s kolegom vytlačiť si do UNIPOCENTRA nejaké učebné materiály, napokon sme zostali a rozhodli sa darovať krv. Možno moja krv niekomu pomôže...“

- 2. ročník – PF PU: „Bála som sa, ale aj tešila, Je to super pocit, že práve moja krv niekomu pomôže.“

- 1. ročník – FF PU: „Bol to taký zvláštny pocit, v priebehu odberu mi prišlo trochu zle..., ale je to fajn, darovať krv, človek nikdy nevie, kedy to bude potrebovať on, určite prídem znova.“

- 1. ročník – FF PU, masmediálne štúdiá: **1x som darovala až teraz krv, hoci som už dlho chcela darovať, no vždy boli nejaké objektívne príčiny, komplikácie, že sa nedalo. Dnes mám 20 rokov, tak som si dala zároveň darček. Bolo to veľmi príjemné, mam z toho skvelý pocit, že som urobila dobrý skutok, ľutujem, že som neprišla už skôr, určite sa vrátim zas.“**

Zamestnankyne – 2:

- PF PU, Katedra špeciálnej pedagogiky a Katedra prírodných a technických disciplín: „Ideme si obidve prevziať striebornú Jánskeho plaketu (20 odberov), teraz sme darovali 22x. Nikdy sme nad tým nerozmýšľali, prečo idem darovať krv, možno pre dobrý pocit – som zdravá, tak darujem.

Keď som sa narodila, mamka dostala transfúziu krvi, tak aj preto ja teraz krv darujem.“

Lekár NTS Prešov:

MUDr. Martin Trenčan: „Mobilné odbery, na ktoré chodia študenti, bývajú najpočetnejšie, či už na stredných školách na FZO PU, alebo tu, v UNIPOCENTRE PU. Každý mobilný odber je hodnotný, ja som spokojný.“

Mgr. Kamila Urmaničová
Foto: archív UNIPOCENTRA PU

UNIPO DAY a UNIPOFEST rozhybali univerzitu

Prešovská univerzita v Prešove, na čele s rektorom prof. RNDr. René Matlovičom, PhD., otvorila 29. apríla 2015, v hlavnej budove vysokoškolského areálu (VŠA), 3. ročník športovo-kultúrneho podujatia UNIPO DAY 2015. Športovú časť otvoril prorektor pre vedu, umenie a akreditáciu prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., v Športovej hale PU.

Napriek nepriaznivému počasiu sa vysokoškolským areálom niesla dobrá nálada a spev. V priestoroch VŠA sa prezentovali jednotlivé fakulty a organizácie, každá niečím výnimočným. Cez prezentáciu výrobné a obrábacej techniky, možnosť ochutnať vyšľachtené čaje, ochutnávky gréckokatolíckych „prosfor“, masáže chrbtice, merania skoliózy, ukážky výrobkov zo zariadení sociálnych služieb, možnosť zahrať si zábavné detské hry, aktivity zamerané na logiku, trpezlivosť, až po maľovanie univerzitných log v podaní Katedry výtvarnej výchovy a umenia, Inštitútu hudobného a výtvarného umenia PU. Nechýbalo ani vystúpenie umeleckých telies, ktoré zabezpečuje Katedra hudby, Inštitútu hudobného a výtvarného umenia PU. O svojich aktivitách informovali aj organizácie AIESEC, ESN UNIPO Prešov, AZU, či Univerzitné pastoračné centrum.

Zatiaľ, čo v budove vysokoškolského areálu prebiehal kultúrny program, v Športovej hale PU a na multifunkčnom ihrisku družstvá proti sebe odohrávali volejbalové a futbalové zápasy.

Na volejbalovom turnaji sa zúčastnilo 12 družstiev, z toho prvé tri miesta si vybojovala Fakulta športu PU v podaní: 1. miesto – Plameňáci, 2. miesto – Morgenovci, 3. miesto – Paseka.

Na futbalovom turnaji sa zúčastnilo 13 družstiev a víťazné pričky zase obsadila Fakulta športu PU. Prvým sa stal tím FC Jaščurky. Druhé miesto patrilo družstvu FK Crvena Zvezda a tretie miesto si vybojovalo druž-

stvo Jokers. Medaily a poháre odovzdával víťazným tímom prorektor pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality doc. Ing. Peter Adamišín, PhD., prodekan pre vedu a rozvoj Fakulty športu PU v Prešove PaedDr. Ivetta Boržíková, PhD. a vedúci Katedry edukológie športov FŠ PU v Prešove PaedDr. Juraj Mihaľcín, PhD.

Ani tento rok nechýbala pomyselná čerešnička na torte nášho akademického roka a završenie letného semestra festivalom s názvom UNIPOFEST 2015. Areál vedľa nového internátu sa začal naplňovať a na pódiu sa ako prvá objavila kapela CITY a ich melodický neo-klasický rock bol tým najlepším štartom. Špecialitou tejto zostavy a jej hlavnou hviezdou bol prodekan FF Ing. Martin Lačný, PhD., ktorý ukázal svojim kolegom, ako trávi svoj voľný čas a tí sa nestíhali čudovať. Rovnakú pochvalu si kapela vyslúžila aj v momente, keď sa na pódiu objavil aktuálny rektor prof. RNDr. René Matlovič, PhD., v ten deň novozvolený kandidát na rektora prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. a pani kvestorka Ing. Mária Nováková, ktorí slávnostne otvorili už štvrtý ročník UNIPOFESTU 2015. Po želaniach príjemnej a hlavne bezpečnej zábavy na pódium dorazili miláčikovia východoslovenského publika kapela HELENINE OČI a s nimi sa na oblohe zjavilo aj vytúžené slnko a jasná obloha. Od tohto momentu nabral festival tempo, ktoré predčilo všetky očakávania. S trofejou majstrov Slovenska sa prišli pochváliť volejbalisti VK MIRAD PU Prešov, Prešovská freerunová a parkúrová zostava B.O.C. crew predviedla atraktívne vystúpenie plné sált, skokov a silových prvkov. Po nich sa na pódiu predviedli kapely ODTIAL POTIAL a SÁM SEBOU, ktoré striedali súťaže pre plný areál návštevníkov o atraktívne ceny. Všeobecne známe hity v rockovom šate, ktoré pozná niekoľko generácií priniesla zostava KAREL GOTT Rock Show. To už sa s nami lúčili aj posledné lúče slnka a dlhšie prípravy na pódiu dávali tušiť, že prichádza niečo výnimočné. Na pódiu sa objavila kapela RAMMSTEIN Revival a ich dych vyrážajúca ohňová a pyrotechnikou nabitá show. Čas sa naplňoval a davy priaznivcov obsadili aj posledné miesta areálu. Atmosféra bola úžasná a potlesk privítal aj hlavnú hviezdou večera, ktorou bola kapela DESMOD. Publikum ako jeden človek spolu s Kulym spievalo všetky najväčšie hity a nemohlo chýbať ani V dolinách..., ktoré sa nieslo do neskorej noci.

Ing. Gabriela Dzuríšová
Mgr. Jana Palenčárová

Foto: AV štúdio CCKV PU v Prešove
Luboš Krahulec Photography

Cestovateľská prednáška

Mgr. Branislava Švorca, PhD. o Thajskom kráľovstve

Pri príležitosti 20. výročia vysokoškolskej prípravy manažérov pre cestovný ruch v Prešove sa na pôde Prešovskej univerzity v Prešove konala 4.11.2014 prednáška Mgr. Branislava Švorca, PhD., na tému *Thajské kráľovstvo – krajina kontrastov*.

Mgr. Branislav Švorc, PhD. (získal titul Mgr. na FHPV PU a titul PhD. na FM PU v Prešove) pôsobí od roku 2006 do súčasnosti ako prokurista vo vydavateľstve UNIVERSUM, spol. s r. o. v Prešove a ako asistent riaditeľa v rovnomernom vydavateľstve. Je šéfredaktorom medzinárodného vedeckého časopisu *Mladá veda* a od roku 2011 je aj cestovným poradcom a sprievodcom v cestovnom ruchu (viď www.discover-slovakia.eu). Cestovanie patrí medzi jeho záľuby a v posledných rokoch navštívil niekoľko exotických destinácií, napr. Singapur, či v roku 2014 Thajsko. A práve o Thajsku si pre študentov Fakulty manažmentu PU – v bakalárskom študijnom programe Turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo pripravil prednášku, spojenú s prezentáciou vlastných fotografií, na ktorých dominovali nielen piesočné pláže s kokosovými palmami v teplom monzúnovom podnebí, množstvo kultúrno-historických pamiatok, ale aj odlišná kultúra miestnych obyvateľov, gastronómia i bežný, každodenný život. Tento región bol turistami donedávna zaznávaný, no v súčasnosti patrí Thajsko medzi najnavštevovanejšie turistické destinácie na svete.

Thajsko leží v makroregióne Juhovýchodná Ázia. Tento makroregión zaberá štáty na polostrove Zadá India a na priľahlých ostrovoch (Malajský polostrov, Veľké a Malé Sudy a Filipíny). Patria tu Myanmar (Mjanmarsko, pôv. Barma), Thajsko, Laos, Kambodža, Vietnam, Malajzia, Singapur, Brunej, Indonézia a Filipíny. Thajsko (s počtom obyvateľov 67,8 mil. v roku 2014 s rozlohou 513 tis. km² (49. najväčší štát) je kráľovstvom (v minulosti známe pod názvom Siam). Thajsko nebolo nikdy kolonizované, no kultúrnym a politickým vplyvom iných krajín neuniklo. Podnebie v Thajsku je tropické monzúnové. Najviac zrážok tu spadne v období od mája do septembra (letný monzún). Jej východnú hranicu s Laosom tvorí rieka Mekong. Thajsko je prevaž-

ne poľnohospodárskou krajinou, poľnohospodárstvo zamestnáva stále 50 % práceschopného obyvateľstva, patrí k najväčším vývozcom ryže a manioku na svete. Aj keď ceny týchto komodít na svetových trhoch klesajú, ročné hospodárske prírastky svedčia o dynamickom rozvoji krajiny. K tomu v nemalej miere prispieva aj rozvoj cestovného ruchu. Thajsko navštevujú hlavne Európania, najviac Nemci, Škandinávci, i Austrálčania, Američania a Japonci. Najviac návštevníkov prichádza do hlavného mesta *Bangkok* s *Kráľovským palácom* s viac ako **300 budhistickými chrámami**. Práve cirkevné a kultúrno-historické stavby sú najväčším lákadlom pre cudzincov. Okrem nich Thajsko ponúka prímorské strediská s nádhernými plážami. K najznámejším patria *Pattaya* v Thajskom zálive (okrem pláží aj krokodíliá farma, slonie dedinky a i.) alebo *Phuket* – *najnavštevovanejšia prímorská destinácia v Thajsku* (okrem pláže aj Oceánografické múzeum, skanzen s prehliadkou thajského tanca, motýlia záhrada a i.). Pobrežie Indického oceánu bolo v roku 2004 zničené prílivovou vlnou tsunami, zahynulo tu viac ako 5 tis. ľudí. Atraktívna je však oblasť Zlatého trojuholníka s rozlohou 195 tis. km² v mieste, kde hraničia s Thajskom Laos a Mjanmarsko. Táto oblasť sa oddávna spája s obchodom s ópium a heroínom (odtiaľ tento názov „Zlatý trojuholník“). No okrem tejto drogovej histórie tu turisti lákajú krásne prírodné scenérie, historické mestá i domorodé kmene so svojím spôsobom života. Ďalším obľúbeným miestom je *Sukhothay*, zrúcaniny bývalého hlavného mesta, upravené do historického parku plného lotosových jazierok. Je v zozname UNESCO, ako aj *Ayutthaya* (bývalé hlavné mesto Siamského kráľovstva) i ďalšie tri lokality. Motívom niektorých turistov prichádzajúcich do tejto krajiny je tzv. sexuálny turizmus. Prostitúcia tu nie je oficiálne povolená, ale nikto ju nepostihuje, no ani neodsudzuje. Na vzostupe je aj medicínsky turizmus; v roku 2011 Thajsko navštívilo 19 mil. turistov, s odhadovaným počtom pol milióna tých, ktorí cestovali špeciálne kvôli lekárskemu ošetrovaniu.

RNDr. Jana Mitríková, PhD.
KTaHM FM PU v Prešove
Foto: archív autorky

Dni mediácie a probácie na Gréckokatolíckej teologickej fakulte

O študijný program, ktorý sa študuje na GTF PU už niekoľko rokov, majú študenti z roka na rok väčší záujem, o čom svedčí aj narastajúci počet študentov v tomto programe. Katedra aplikovanej edukológie, kde tento študijný program patrí, sa preto rozhodla zorganizovať podporné podujatie pod názvom „Dni mediácie a probácie na GTF PU“, 16. – 17. 03. 2015.

Na túto akciu boli pozvaní poprední odborníci z oblasti mediácie a probácie, z teórie aj z praxe.

Z Českej republiky bola pozvaná prednášajúca PhDr. Lenka Holá, Ph.D., odborná asistentka z Univerzity Palackého v Olomouci, z Právnickej fakulty, mediátorka a autorka najvyhľadávanejších publikácií z oblasti mediácie. V programe, ktorý trval dva dni, predniesla prednášku na tému *Hodnoty a jejich odraz v modelech mediace*.

V druhom dni mali študenti možnosť aplikovať obsiahnuté poznatky do praxe na inštruktážnom seminári pod názvom *Specifické komunikační prostředky v mediaci*. Druhým pozvaným prednášajúcim bol probačný a mediálny úradník Mgr. Jozef Fedor, štátny zamestnanec Okresného súdu v Trebišove, ako odborník z praxe, ktorý študentov oboznámil s aktuálnym stavom výkonu probačného dohľadu v slovenskom právnom systéme v prednáške na tému *Pôsobnosť a činnosť probačného a mediálneho úradníka v rámci restoratívnej justície na Slovensku*.

V diskusii, ktorá bola veľmi živá zo strany študentov, boli prednášajúcim hosťom položené rôzne otázky na tému ich budúceho uplatnenia sa v praxi ako aj otázky komparatívneho charakteru, porovnávajúce český právny rámec ukotvenia zákona o mediácii a slovenskú legislatívu a súčasný výkon mediácie a probácie podľa súčasného zákona.

ThLic. Emília Halagová, PhD.

Foto: archív GTF PU

História pošepky

Inštitút histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove sa aj tohto roku rozhodol sprístupniť svoje priestory pre všetkých záujemcov o štúdium histórie. Dňa 4. februára 2015 sa uskutočnil už štvrtý ročník podujatia *Jeden deň vysokoškólakom*. Ústrednou témou tohtoročného dňa otvorených dverí na inštitúte bola *História pošepky*. Prezrieť si priestory Inštitútu histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove i vypočuť zaujímavé a podnetné prednášky prišlo viac ako dvesto študentov zo 17 gymnázií a stredných odborných škôl z Prešovského a Košického kraja. Prítomných študentov v úvode podujatia privítala riaditeľka inštitútu Doc. PhDr. Ľubica Harbuľová, CSc. História a súčasnosť pracoviska, ako aj študijné odbory nášho inštitútu, predstavila Mgr. Marcela Dome-

nová, PhD. Následne po predstavení pracoviska mali študenti možnosť nerušene sa započúvať do prednášok našich kolegov.

Ako prvý vystúpil s prednáškou Doc. PhDr. Marián Vizdal, CSc., s názvom „*La Dolce vita*“ v starovekom Ríme. Neresti uhorskej šľachty v ranom novoveku vo svojej prednáške priblížila Mgr. Annamária Kónyová, PhD., Mgr. Monika Bizoňová, PhD. charakterizovala osobnosť uhorského panovníka Žigmunda Luxemburského a prvý blok pred-

nášok uzavrel doc. Mgr. Ján Adam, PhD., s prednáškou *Konzum ako nerest či slasť*. Po prvom bloku prednášok si študenti stredných škôl prezreli priestory nášho inštitútu ako aj Centra excelentnosti sociohistorického a kultúrnohistorického výskumu Prešovskej univerzity v Prešove.

Druhý blok podujatia otvoril doc. PhDr. Martin Javor, PhD., s prednáškou *Slobodomurárske hry a radovánky mocných*. Františka Jozefa I. a jeho peripetie s majestátom predstavila vo svojej prednáške doc.

PhDr. Nadežda Jurčišinová, CSc. Na záver druhého bloku vystúpil PhDr. Peter Koval, PhD., ktorý nám vo svojej prednáške priblížil zákulisný život prezidentov ČSR.

Mgr. et Mgr. Luciana Hoptová, PhD.

Foto: Mgr. Lukáš Rendek

Dva úžasné predvianočné dni na Pedagogickej fakulte PU v Prešove

Dva predvianočné dni sa na Pedagogickej fakulte niesli nezvyčajnou (aj keď pre fakultu vlastne už tradičnou) atmosférou. 9. decembra 2014 vstúpili učitelia a študenti spoločne do čarovného sveta rozprávky. Počas celého **Dňa Pedagogickej fakulty Z rozprávky do rozprávky** sa stretli mnohé rozprávkové bytosti zo známych príbehov so šťastným koncom. Snehulienka s Pipi Dlhou Pančuchou si mohli spoločne posedieť v čajovni Alice z krajiny zázrakov, kde ich obsluhovala nielen Alica, ale aj Klobučník. V perníkovej chalúpke nikomu nehrozila ježibaba s lopatou do pece, ale všetci, ktorí ju prišli navštíviť, si mohli zdobiť svoje voňavé pražské perníky. Nezvyčajné perníky, ktoré prileteli lietadlom na fakultu až zo stovežatej Prahy. Pre postavičky so športovým duchom Asterix a Obelix zorganizovali zimné a letné olympijské hry. Heslo „česť porazeným, sláva víťazom“ sa nieslo mnohými veselými disciplínami, ktoré preverili rýchlosť aj silu všetkých zúčastnených. V modernom štýle sa predstavili rozprávkové Nákupné maniačky, nechýbala ani Partička. Zabávať sa s Flinstonom, tancovať na Popoluškinom bále alebo preveriť si vedomosti z rozprávok U Marfy – to bolo tiež súčasťou programu dňa. Kto sa zúčastnil, určite neoľutoval, kto až do konca vydržal, aj rozprávkovú tortu ochutnal.

Nasledujúci deň nás zimná rozprávka preniesla do obdobia predvianočnej atmosféry. Voňa punču, medových perníkov a ihličia napovedali, že 10. decembra sa na fakulte organizovali **Vianočné trhy**, sprevádzané tradičným **Vianočným koncertom Pedagogickej fakulty**. Širokú ponuku tovaru pre návštevníkov zabezpečili a predávali nielen študenti, ale aj žiaci základnej školy či členovia združenia pre mentálne postihnutých, občianskeho združenia Barlička. Koledy a prania napokon úspešne preniesli všetkých zo študijných a pracovných povinností do sviatočného obdobia Vianoc roku 2014...

Mgr. Hedviga Kochová, PhD.

Foto: archív PF PU v Prešove

Cirkev žije z eucharistie aj na pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove

Silné puto k eucharistii zažili študenti Gréckokatolíckej teologickej fakulty (GTF) a iných fakúlt Prešovskej univerzity v Prešove, ktorí sa 24. februára 2015 stretli na adorácii pred vyloženou sviatosťou. Celonočnú adoráciu, ktorá sa konala v Kaplnke bl. biskupa P.P. Gojdiča na GTF, začal o. Peter Tirpák lektúrou encykliky sv. Jána Pavla II. *Cirkev žije z Eucharistie*, ktorá bola svojimi myšlienkami inšpiráciou počas celej noci. Modlitbou a Eucharistickou pobožnosťou sa študenti zjednotili v osobnej adorácii, ktorá bola plnohodnotne využitým časom Veľkého pôstu. Na celonočnom bdení boli prítomní aj Mons. Ján Babjak SJ, prešovský arcibiskup a metropolita, dekan GTF Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD. i niektorí pedagógovia a zamestnanci fakulty. Z radov študentov sa prípravy plne zhostila Helena Šimoníková, ktorá je študentkou v odbore Katechetika. Jedným z hlboko prežívaných myšlienok bolo aj meditovanie Kristových slov: „A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28,20). K tejto istote o prítomnosti Krista sme pozývaní každý deň, no je potrebné, aby sme mu otvorili svoje srdce. Tak ako si židovský veľkňaz roztrhol svoje rúcho, aj my sme pozvaní počas Veľkého pôstu roztrhnúť si svoje srdce pre Krista a všetkých bratov a sestry. To, že adorácia zanechala hlboký duchovný zážitok, potvrdzujú aj niektoré svedectvá zúčastnených: „Na adorácii som prežíval, že sa ma dotýkal Svätý Duch. Zažil som živého Krista, cítil som jeho blízkosť pri sebe. Bolo to úžasné. Potešil ma aj príchod otca arcibiskupa Jána, ako aj jeho modlitby, a to až tak, že sa mi skotúľali po tvári slzy. Z jeho modlitieb som cítil Božiu lásku. Som veľmi šťastný, že som mohol byť na adorácii aj preto, že som bol bližšie pri Kristovi. A ešte, aby som nezabudol, dostal som odpovede od Boha na moje otázky, s ktorými som si nevedel poradiť.“ *Martin*

„..... prichádzala som tam s batohom starostí a bolestí, ktoré Boh vzal a premieňal na radosť. Bol to veľmi krásny a požehnaný čas, v ktorom som prežívala pokoj a cítila Božiu lásku. Zároveň som si uvedomovala, akú moc má eucharistia, že je v nej naozaj prítomný sám Pán Ježiš. Počas tejto adorácie som prosila najmä za uzdravenie môjho uja Jána, ktorý mal nádor na mozgu. Dnes je už úspešne po zákroku a ja chválim Pána, že sa opäť oslávil.“ *Barbora*

„V prvom rade chcem povedať, že som veľmi vďačný, že som vôbec mal takú možnosť adorovať počas noci, vtedy, keď iní už spia. Ďakujem všetkým, ktorí sa podieľali na organizácii. V dňoch, kedy prebiehala adorácia, som sa mal naozaj veľmi ťažko. Napriek tomu, že sa nič v mojom živote radikálne nezmenilo, som v sebe cítil obrovské prázdno. Prázdno, ktoré sa mi nedarilo ničím zaplniť. Cítili som tiež veľkú beznádej a pýtal som sa Boha a seba, aký to má vôbec všetko zmysel... Jediné, čo mi v tomto čase na pár hodín pomohlo, bola eucharistia. Takto by sa dalo žiť, len keby som ju prijímal 3-krát do dňa. Čo je nereálne... Vedel som však, že to všetko má zmysel, pretože naposledy som takéto pocity prežíval pred svojím obrátením... Tak som sa pýtal, čo bude teraz? Dúfam, že nie povolanie do kňazstva. ☺ Ale nie,

nebolo to ono. A počas tohto, pre mňa veľmi ťažkého času, ma priateľka Marcelka pozvala na celonočnú adoráciu GTF. Znova som si položil asi najčastejšiu otázku v tomto období: NAČO TO BUDE DOBRÉ? Ihneď mi napadlo milión dôvodov, prečo tam nejst'. Ved' viem využiť čas aj lepšie... ráno mám školu, treba spať... navyše ani nemám chuť... No po čase som pochopil, že to nie je o chuti a ani môj stav nie je dobrý a je treba to riešiť. Tak ako inak, ak nie odovzdať to úplne všetko Bohu a počúvať čo hovorí. A tak som strávil asi 6 hodín v tichu pred Pánom :) A výsledok? Neprežíval som nič výnimočné, nič som nevnímal, neprežil, ani len nepocítil, žeby mi Boh chcel hovoriť do mojej situácie... Napriek tomu som kľučal a modlil sa... Potešila ma aj účasť arcibiskupa Jána Babjaka :) Asi pred štvrtou ráno som zaspal a zobudil sa s bolesťou hlavy, tak som šiel už domov. Ďalší deň som vstal znova s prázdnotou v srdci, s nechutou a ešte aj trochu našťvaný, že som mega unavený... samozrejme som zaspal aj do školy a v takomto duchu sa niesol celý deň. Znova som sa však rozhodol, že budem Bohu verný, hoci pokušenie na kadečo bolo nevysvetliteľne v tomto čase omnoho väčšie ako obyčajne... Vydržal som však a ovocie konečne prišlo ☺. Už v stredu večer som bol s priateľkou Marcelkou, ktorá ma neuveriteľne podržala a povzbudila :) Znova raz mi Boh prejavil cez ňu ohromnú lásku a zrazu mi bolo lepšie ☺. Poradila mi aj zopár super prednášok na vypočutie a keď som od nej večer odchádzal a počúval prednášku, úplne ma prenikla radosť, láska, odvaha ísť ďalej. Zrazu ku mne Svätý Duch hovoril, aby som napísal list arcibiskupovi, ktorý som mal dlho v pláne, tak som ho hneď napísal a potom prišla ďalšia úloha.. a ďalšia a ďalšia... jednoducho teraz po týždni prežívam ohromné dobrodružstvo s Božím vedením... Stačí počúvať a plniť, čo chce... nenudím sa proste... Nikdy v živote som neprežíval takú radosť a odovzdanosť do Božích rúk... Boh ma vedie a koná v mojom živote ☺. A nepochybujem o tom, že to bolo aj vďaka tomu, že som obstál ťažkú skúšku, že som prešiel púšť, že som kľučal hodiny pred Pánom na adorácii. Boh nám možno nedá všetko, čo by sme chceli hneď, lebo nás skrze to chce niečomu naučiť. Ja som vďaka ťažkému obdobiu omnoho pevnejší vo viere a omnoho odovzdanejší. Vďaka Ti Pane!“ *Lukáš*

„Aj takouto cestou by som sa chcela veľmi poďakovať za nádhernú noc strávenú s Kristom a priateľmi, o čo viac s našim arcibiskupom Jánom. Veľmi ma povzbudili modlitby, piesne, čítanie zo života bl. Pavla Petra Gojdiča a najmä modliace sa spoločenstvo mladých v Prešove. Veľmi ďakujem Pánu Bohu, že na fakulte, na ktorej študujem, sa nachádza kaplnka a v nej prítomný Kristus. Ďakujem, že sme s ním mohli stráviť celú noc a prinieslo to veľké ovocie. Bola by som veľmi rada, keby sme sa takto na fakulte v modlitbách zjednocovali. V prvom rade si na to nachádzali čas. A Pán všetko požehná, našu prácu, štúdium, zamestnancov, pedagógov, bohoslovcov i študentov. Bohu vďaka za všetko!“ *Marcelka*

**Miro Dargaj, Martin, Nikola, Barbora,
Lukáš a Marcelka**

Pocta umelcovi slova

Pri príležitosti významného životného jubilea, 90. narodenín kňaza, básnika a pedagóga Mons. Dr. h.c. Jozefa Tótha, prvého a dnes čestného prodekana Gréckokatolíckej teologickej fakulty, sa 26. marca 2015 konala laudačná slávnosť. Doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD., moderátor a organizátor, v úvode privítal vzácných hostí, medzi ktorými boli otec arcibiskup a metropolita Mons. ThDr. Ján Babjak SJ, veľký kancelár GTF PU; pomocný prešovský biskup Mons. SEODr. Milan Lach SJ; Mons. prof. ThDr. Jozef Jarab, rektor KU v Ružomberku; Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, dekan GTF PU; ďalej básnik a šéfredaktor Teodor Križka, podpredsa Spolku slovenských spisovateľov so sprievodom; pedagógovia z domácej fakulty i z iných univerzít, rodina a priatelia jubilanta, študenti a zamestnanci GTF PU.

Akademickú laudačnú slávnosť ako spomienku i poctu umelcovi slova, dobrému, milujúcemu človekovi, otvoril doc. ThDr. Michal Hospodár a prítomných oboznámil so životom jubilanta úvodnými slovami: „Životná cesta Jozefa Tótha bola neľahká, celé desaťročia musel žiť mimo oficiálnych štruktúr Cirkvi v tzv. katakombálnej polohe, kde rozsieval okolo seba radosť z viery aj uprostred vonkajších reťazí neslobody a zároveň neustále literárne tvoril. Po páde totality sa v roku 1990 pri otvorení fakulty sám predstavil: „Ja som Jozef, váš brat“. A odpúšťajúcou láskou odklial všetku moc zla, ktorú mu totalitný režim spôsobil. Aj dnes, celoživotnou skúsenosťou konania dobra

prežiarovaný, hovorí to isté: „Ja som ten istý Jozef ako predtým. Prichádzam na fakultu s obdivom nad zázrakom, ďakujem za všetko Bohu a milujem vás.

„Ste Majstrom Slova, prorockého slova pre kňazov i veriacich“ vyhlásil otec arcibiskup a metropolita Mons. ThDr. Ján Babjak SJ vo svojom prejave a pokračoval „Vaše prednášky na dekanských poradách, Vaše knihy boli a stále sú zdrojom múdrosti, vízie do budúcnosti, i riešení, z ktorých môžeme všetci plným priehrástím čerpať pre pastoraáciu i každodenný život. Vaša poézia a básne sú živým prameňom osvieženia pre všetkých, ktorí z nich čerpajú. Je to veľký dar, ktorý Vám dal náš Pán.“

Činnosť umelca analyzovala v rozsiahlej štúdií docentka vo vednom odbore slovenská literatúra z Inštitútu slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií Marta Germušková, ktorá tvrdí: „**činnorodosť oslávenca má** seba-presahujúcu dimenziu a je pozitívna aj pre cirkev, národ a dokonca i pre slovenskú literatúru. Poézia Mons. Jozefa Tótha je výrazom i obrazom jedinečnosti jeho umeleckej optiky, inšpiratívnej básnickej poetiky a komplexného videnia sveta i človeka v ňom. V meditatívno-reflexívnej poézii Mons. Jozefa Tótha čitateľ odhalí nielen duchov-

nú a ontologickú hĺbku, či paradoxy života človeka i ľudstva, ale aj autoreferenčnú a pre čitateľa i provokujúcu prorockú dimenziu jeho básnictva.“

Z prejavu literárneho vedca a odborníka na duchovne orientovanú literatúru PhDr. Jána Gallika, PhD. citujeme: „A práve náš jubilant, drahý duchovný otec Jozef Tóth, básnik, prozaik, duchovný mysliteľ obrovských rozmerov, má z pohľadu veku a celkovo i možnosti osobného kontaktu najbližšie ku skupine autorov slovenskej katolíckej moderny ...“

Na tomto slávnostnom podujatí odznelo ešte množstvo vyznaní, ocenení a uznanlivých slov adresovaných jubilantovi z úst významných hostí, no záverečné slová patrili práve jubilantovi a tie on adresoval všetkým prítomným. „Umenie je dar vidieť svet v jeho úžasnej harmónii dobra, pravdy a krásy. A krásou sa velebí a uchvacuje esencia dobra a pravdy. Je to radiácia, vibrácia, žiarenie, ktoré uschopňuje prezentovať zmyslovo: písmom, slovom, výtvarníctvom a hudbou harmóniu sveta, okúzľuje, ale aj otupuje esenciu človeka. Zo Slova vzniklo všetko dobré už na prapočiatku. Poslaním slova je aj dnes: urobiť svet lepším, a to iba tak, že zlepšíme človeka!“

V závere Mons. Dr. h.c. Jozef Tóth vyjadril vďaka za prijatie, za blahoželania, za cenu a medailu fakulty, za ocenenie Spolku slovenských spisovateľov a za bratskú lásku.

ThLic. Emília Halagová, PhD.
Foto: archív GTF PU v Prešove

Posvätenie PBF PU metropolitom Rastislavom

Svätí otcovia hovoria, že v čase Krstu Hospodin posvätil vody sveta, premeniac ich na živel pre vykonávanie prvej sv. tajiny, cez ktorú vstupujeme do cirkvi.

Starý svet vznikol z vody. Prvý život sa po požehnaní Božom začal v moriach a riekach. Keď sa bezbožnosť tak rozšírila po zemi, že okrem Noeho nebolo možné nájsť spravodlivého človeka, Boh dopustil celosvetovú potopu, v ktorej zahynul celý starý svet okrem Noeho rodiny, všetci ľudia!

Tak ako sa Boží Duch vznášal nad vodami pri stvorení sveta; tak ako Božie Slovo (Logos) priviedlo k bytiu všetko z ničoho, tak aj v púšti na brehu rieky Jordán sa zjavila a pôsobila celá Svätá Trojica, prinášajúc nový život celému stvorenstvu prostredníctvom poslušnosti Isusa voči Otcovi. Vody boli očistené.

Ľudia sa už predtým očisťovali, lebo sv. Ján Krstiteľ kázal v púšti a krstil v Jordáne krstom pokánia, pripravujúc ľud na prijatie Mesiáša, ktorý prinesie krst Svätým Duchom a ohňom. Ján prišiel v moci Eliášovej a Isus ho požiadal, aby Ho pokrstil. Ján Ho spoznal ako Božieho Baránka, ktorý sníma hriechy sveta, a zaváhal, no Isus trval na svojom. Nebesá sa vtedy otvorili a Svätá Trojica sa zjavila svetu v hlase Boha Otca, v Synovi Božom, ktorý stál vo vodách Jordánu a vo Svätom Duchu, ktorý ako holubica zostupoval na Syna. Ako dávno predtým predpovedal prorok Izaiáš na začiatku 61 kapitoly svojej knihy, Boží Duch

pomazal Isusa, aby priniesol radostnú zvesť biednym, vyhlásil milostivý rok...

Isus Christos prišiel na riekú Jordán v noci. V noci, kedy pri sv. Jánovi Krstiteľovi zostávalo iba niekoľko jeho najvernejších učeníkov. Tak ako sa v noci narodil, ukrytý pred znakmi tohto sveta, tak aj tuná prichádza

v noci. Ján Ho krstil so slovami: „Krstím Ťa v mene prichádzajúceho Mesiáša“ (po grécky Christa). A keď sa Ján dotkol Isusovej hlavy, sám bol v tej chvíli pokrstený. Neskôr, keď sv. Ján Krstiteľ z väzenia poslal svojich učeníkov, aby sa spýtali, či Isus bol Tým, ktorý mal prísť – hoci sám presnú odpoveď dobre poznal, ale kvôli učeníkom tak spravil – odpoveďou bolo, že radostná zvesť bola prinesená biednym, presne ako prorokoval prorok Izaiáš.

Krst je znakom smrti a vzkriesenia, a Christov krst na rieke Jordán je zároveň očistením celej prírody, stvorenstva, vrátane hmoty a priestoru od infikácie hriechom. Preto aj my dodnes posväcujeme svoje príbytky, aby sme ich očisťovali od toho, čo Boh nestvoril, a čo Jeho stvorenstvo napadá ako vírus.

Preto aj my, na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove, sme si pripomenuli tento významný sviatok, ba viac ako pripomenuli. Dňa 22. 1. 2015 sme sa stali účastníkmi jeho sprítomnenia aj tým, že priestory našej fakulty boli očistené bohojavenskou vodou a my aby sme prijímali posvätenie blahodaťou Sväté-

ho Ducha. Spoločne s Jeho Blaženosťou Rastislavom, arcibiskupom prešovským, metropolitom českých krajín a Slovenska sme prosili o Božie požehnanie za sprievodu tropára a kondaku sviatku Bohojavlenija:

„Во Иордане крещающуся Тебе, Господи, Троицкое явися поклонение: Родителей бо глас свидетельствовавше Тебе, возлюбленного Тя Сына именуя, и Дух в виде голубине, извествоваше словесе утверждение. Явлейся, Христе Боже, и мир просвещей, слава Тебе.“/„Keď si bol, Hospodin, v Jordáne pokrstený, zjavilo sa uctievanie Trojice: lebo Otcov hlas svedčil o Tebe, pomenujúc Ťa milovaným Synom a Duch zostupujúci sŕa by holubica potvrdil tieto slová, Ó Christe, ktorý si sa zjavil a osvietil svet, sláva Ti!“

Kondak sviatku Bohojavlenija:

„Явился еси днесь вселенней, и свет Твой, Господи, знаменася на нас, в разуме поющих Тя: пришел еси и явился еси Свет неприступный.“/“Dnes si sa zjavil svetu a Tvoje svetlo, Hospodi, poznamenalo nás, ktorí Ti s rozumom (vedome) spievame: Prišiel si a zjavil si sa, Svetlo neprístupné!“

Celé stvorenie, zvlášť rieka Jordán v hlbokéj štrbine zeme, je povolane prijat' svojho Stvoriteľa, ktorý pokorne prichádza, aby bol pokrstený. Tak aj my Ho máme prijat' a učiť sa od Neho pokore a krotkosti.

Mgr. Martina Kormošová
Foto: archív PBF PU v Prešove

Šiesty ples Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove

Študenti, doktorandi, hostia, pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (GTF PU) sa 30. januára stretli na 6. plese fakulty, ktorý sa opäť uskutočnil v študentskej jedálni PU na Ulici 17. novembra v Prešove. 160 účastníkov plesu vytvorilo opäť vynikajúcu atmosféru, aká každoročne býva na plese GTF PU. Ples otvoril pomocný prešovský biskup Milan Lach SJ a dekan GTF PU Mons. prof. Peter Šturák. Ani tohto roku nemohla chýbať bohatá tombola a kultúrny program.

Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petřík, PhD.

Foto: archív GTF PU v Prešove

Svätý Mikuláš už tradične prišiel aj na Gréckokatolícku teologickú fakultu PU v Prešove

Už tradične zavítal svätý Mikuláš aj na Gréckokatolícku teologickú fakultu Prešovskej univerzity v Prešove (GTF PU). Stalo sa tak v stredu 3. decembra. Dopoludnia navštívil študentov na prednáškach a večer prišiel medzi pedagógov, ostatných zamestnancov a doktorandov, ktorí ho privítali spolu so svojimi rodinami. Predovšetkým ich deti naplnilo stretnutie so sv. Mikulášom veľkou radosťou. Večer začal krátkou modlitbou Akatistu k sv. Mikulášovi a pokračoval milým programom, ktorý pripravili deti pedagógov a zamestnancov fakulty. Zazneli básne, piesne, hra na hudobných nástrojoch, ale nechýbal ani tanec. Nakoniec prišiel sv. Mikuláš. Najprv ho v scénke bohoslovcov 3. ročníka ani nebolo poznať, ale postupne zažiarila jeho prítomnosť. Všetkým sa pekne prihovorel a deťom rozdal balíčky s ovocím a sladkosťami. Prihovorel sa aj vладыka Milan Lach SJ, pomocný biskup Prešovskej archieparchie, a Mons. prof. Peter Šturák, dekan GTF PU. Potom už na všetkých čakala chutná kapustnica a spoločné posedenie.

Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petřík, PhD.

Foto: archív GTF PU v Prešove

Finalista Česko Slovensko SuperStar Miro Šmajda na GTF PU

Žije a pracuje v Česku, ale aj napriek tomu cestou z Veľkonočných sviatkov sa zastavil rodák z Košíc Miro Šmajda na Gréckokatolíckej teologickej fakulte. Katedra aplikovanej edukológie v rámci prednášanej disciplíny mediálna výchova, ktorú zastrešuje doc. Gabriel Paľa, PhD. pozvala tohto mediálne známeho človeka, aby sa podelil so študentami o svoje zážitky, poznatky a skúsenosti z mediálneho sveta. V uvoľnenej atmosfére talkshow

Miro odpovedal na otázky, ktoré sa týkali jeho profesionálneho, ale aj súkromného života, a ktoré mu kládol moderátor, študenti či pedagógovia GTF. Zaspomínal v odpovediach na obdobie *SuperStar*, kde sa vo finále rozhodovalo, či vyhrá on, alebo jeho český kolega a na atmosféru, ktorá tam vládla, ďalej hovoril aj o jeho pôsobení a zákuľisí v *Eurovision Song Contest 2012* a praktikách, ktoré celé toto mega podujatie sprevádzajú, či o jeho sú-

časnom pôsobení a činnosti na českom trhu. Na otázku študenta „či dá sa udržať morálny status aj vo svete showbiznisu?“ Po krátkom zamyslení Miro odpovedal, že sa to dá! V závere s úsmevom vyhlásil: „Cítil som sa tu veľmi príjemne a rád sa s vami stretnem aj nabudúce.“ Stretnutie s Mirom študenti komentovali ako povzbudzujúce a motivujúce.

ThLic. Emília Halagová, PhD.
Foto: archív GTF PU v Prešove

Deň otvorených dverí Týždeň vedy a techniky na FZO PU

Už tradične v mesiaci november sa na Fakulte zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity v Prešove, 11.11.2014 konal Deň otvorených dverí v rámci Týždňa vedy a techniky. Za katedru ošetrovateľstva potenciálnych študentov privítali PhDr. Tatiana Šantová, PhD., PhDr. Andrea Šuličová, PhD. a PhDr. Matilda Pavelková. V študijnom programe ošetrovateľstvo pripravujeme sestry, ktoré sú spôsobilé poskytovať kvalitnú ošetrovateľskú starostlivosť. Sestry, pracujúce v zdravotníckom tíme alebo samostatne pri plánovaní, poskytovaní, koordinácii a vyhodnocovaní ošetrovateľskej starostlivosti, nájdu uplatnenie v zdravotníckych zariadeniach, v zariadeniach sociálnych služieb, ale aj

v zahraničí. Odborné asistentky a študenti ošetrovateľstva v rámci programu Erasmus predstavili odbor ošetrovateľstvo na bakalárskom a magisterskom stupni a špecializačnom štúdiu v odbore interné ošetrovateľstvo. Poskytli sme informácie aj o rigoróznom štúdiu a doktorandskom štúdiu v odbore ošetrovateľstvo. Budúci študenti mali možnosť nahliadnuť do simulačného laboratória pre nácvik ošetrovateľských postupov a zoznámiť sa s modelmi, na ktorých sa budú učiť samostatné ošetrovateľské výkony a postupne nadobudnú ošetrovateľské zručnosti. Mladosť je nádherný čas na hľadanie si miesta vo svete a k talentom patrí aj schopnosť presadiť sa. O študentský život na našej fakulte prejavilo záujem okolo 150 mladých ľudí z Prešova, Michaloviec, Vranova a z Bardejova. Program obohatili študenti 3. ročníka, ktorí absolvovali študentské pobyty v zahraničí a radi sa podelili o získané skúsenosti.

PhDr. Pavelková Matilda
PhDr. Šuličová Andrea, PhD.
PhDr. Šantová Tatiana, PhD.
Foto: archív FZO PU v Prešove

Profesor Michal Belej: „Svoju životnú púť by som nemenal“

V polovici októbra oslávil profesor Michal Belej, CSc. osemdesiate narodeniny. S významným telovýchovným vedcom, ktorý spojil svoj profesijný život s pôsobením na prešovských vysokých školách, sme sa zhovorali na témy jeho života, povolania, športovej kariéry, aj názorov na rôzne okolnosti a udalosti, ktoré sa s ním spájajú.

Vo Vašom vednom odbore, aj medzi prešovskou športovou verejnosťou sa o vás hovorí ako o legende. Kto by si zaslúžil takéto označenie z vášho pohľadu, či už vedca, alebo športovca?

„Rozdelil by som to na oblasti vedy a športu. Ak vezmem to prvé, veľmi si vážim niektorých mojich pedagógov, počnúc prvým, ktorým bol docent Chovanec. Ten ovplyvnil moju životnú dráhu, dal mi impulz. Neskôr mali najväčší vplyv profesori Kuchen, Havlíček a Sýkora. Tí najviac prispeli k môjmu kvalifikačnému rastu, ktorý som absolvoval na Fakulte telesnej výchovy a športu v Bratislave. Mój pohľad na športové legendy ovplyvňuje práve to, že som vedec a bol som aj atletický tréner na najvyššej domácej úrovni. Vážim si športovcov, ktorí sa dostali do štádia, že boli sami sebe trénermi. Spomeniem napríklad olympijských víťazov, oštepára Jana Železného, či diskára Ludvíka Daňka. Boli nielen pohybovo nadaní, ale aj teoreticky zdatní. Prakticky využívali v tréningu len konzultantov, inak si ho riadili sami a boli úspešní na najvyššom fóre. To je pozoruhodné.“

Aktívne ste robili basketbal, hádzanú aj atletiku – ktorý z týchto troch športov je Vám najbližší?

„Najviac som sa aktívne venoval basketbalu. Začínal som ešte v košickej Lokomotive, kde sme v roku 1954 získali tretie miesto na Československom pohári v Bratislave. Počas vojenskej služby som hrával druhú ligu v Dukle Hodonín, po nej v Prešove asi päť rokov tiež druhú ligu a na záver aj dva ročníky prvej československej ligy v polovici šesťdesiatych rokov. Hádzaná bola iná, než dnes, počas štúdia v Prešove sme hrávali hádzanú s jedenástimi hráčmi na futbalovom ihrisku. Boli sme tretí v československej lige. Atletiku som robil ako študent pedagogického gymnázia, potom aj v Prešove na vyššej pedagogickej škole, ale asi len na úrovni

druhej výkonnostnej triedy. Dominantný bol teda pre mňa basketbal, bol som v Prešove dlhoročným kapitánom družstva a v závere aj hrajúcim trénerom.“

Ako ste vlastne začínali dráhu pedagóga, športovca, neskôr trénera a vedca?

„Po skončení pedagogického gymnázia v Košiciach som dostal v roku 1954 umiestnenku do obce Gyňov (dnes okres Košice-okolie – pozn. red.) za učiteľa národnej školy. Tam som však nenastúpil, hrával som basketbal za Lokomotívu Košice a náš vtedajší manažér, pán Andreánsky, mi vybavil pokračovanie štúdia na vyššej pedagogickej škole v Prešove. Mohol som pokračovať v štúdiu a zároveň hrať druhú ligu za Lokomotívu. Po dvoch rokoch štúdia a skončení školy som zasa dostal umiestnenku, tentoraz do Pribeníka (dnes okres Trebišov – pozn. red.) na jedenásťročnú strednú školu, kde som ale učil len mesiac a pol. Nasledovala spomínaná vojenská služba s basketbalom za Hodonín a po nej som sa vrátil do Prešova, opäť za basketbalom. Dva a pol roka som bol aj telovýchovným referentom v krajskom a okresnom pionierskom dome. No a v roku 1961 som nastúpil na vtedajší Pedagogický inštitút, Katedru telesnej výchovy v Prešove. Názvy sa síce menili, ale tu som pôsobil 45 rokov, až do svojho odchodu do dôchodku.“

Kedy a ako ste sa dostali k svojej vednej disciplíne, antropomotorike?

„Moje učiteľské pôsobenie bolo spojené s kvalifikačným rastom, najskôr som pri zamestnaní ukončil Fakultu telesnej výchovy a športu v Bratislave, neskôr som na tejto inštitúcii získal postupne titul PhDr., CSc., docentúru, a aj profesúru v roku 1997. V počiatočkoch som vyučoval ľahkú atletiku, neskôr antropomotoriku. Pri výuke atletiky som najmä od profesora Kuchena získal veľmi cenné teoretické a praktické poznatky, ktoré som neskôr využil v tréningovom procese. Pracoval som najmä s mladými atlétmi, vrhačmi. Viacerí z nich dosiahli výborné výsledky, medailové umiestnenia na majstrovstvách Československa, čo v tých časoch bola veľká vec. Dvaja sa dostali aj do reprezentácie, diskár Merkovský medzi juniorov a medzi mužov oštepár Hanušovský. V roku 1976 som začal vyučovať antropomotoriku. Bol som nominovaný do akademických funkcií a nemohol som sa už venovať trénerskej práci v atletike. Musel som sa orientovať na teóriu, a keďže vtedy nebol na katedre nikto, kto by sa venoval tejto disciplíne, vzal som si

Michal Belej
ako mladý aktívny športovec

ju za svoju. Nadviazal som kontakt s odborníkom medzinárodných kvalít, profesorom Čelikovským z FTVS Praha. Mal veľký vplyv na môj odborný rast a spolu sme riešili aj niekoľko výskumných projektov, oponentúr, podieľal som sa na odborných monografiách. V rámci našej vednej disciplíny sme organizovali viaceré konferencie, doma aj v zahraničí, kde som pôsobil vo vedeckých výboroch. Stal som sa aj členom výboru medzinárodnej vedeckej organizácie Sport Motorics, sídliacej v Poľsku, a dostal som sa aj do redakčnej medzinárodného časopisu Antropomotoryka. Vybuďoval som úzke kontakty so školami a vedcami v zahraničí, najmä v Poľsku, po rozpade federácie, pochopiteľne aj v Českej republike, ale aj v Nemecku a v Maďarsku. Tie vlastne pretrvávajú dodnes.“

S manželkou Katarínou pri oslave osemdesiatky v rodinnom kruhu

Antropomotorika je pre laika pomerne vzdialeným pojmom. Ako by ste ju krátko charakterizovali a aké je jej využitie v praxi?

„Zrozumiteľne povedané, táto vedná disciplína sa zaoberá predpokladmi, možnosťami a výsledkami pohybovej činnosti človeka. Ide tu hlavne o výskum pohybových schopností, vykonávania zručností a návykov, učenia sa pohybom. S tým sú spojené metodologické prístupy, ktorú sú najmä vďaka práci profesorov Havlíčka a Čelikovského u nás na pomerne vysokej úrovni. Považujem si za česť, že som s nimi spolupracoval a odzrkadľilo sa to na mojich výsledkoch. Praktické využitie našej vednej disciplíny pre šport je nespochybniteľné. Veda v posledných rokoch míľovými krokmi pokročila aj v športe. Odzrkadľuje sa to v tréningovom procese a rastom výkonnosti. Mám dojem, že nie všetci tréneri sa majú snahu patrične vzdelávať novými poznatkami, ale tí, ktorí to robia, dosahujú výborné výsledky so svojimi zverencami.“

Pri obľúbenej práci na vinohrade v rodnom Kašove

Slovenský olympijský výbor vám udelil Cenu fair-play, myslíte si, že je tento duch v dnešnej spoločnosti a v športe stále v kurze? Aký máte názor na súčasné športové pomery, najmä vzhľadom na jeho komercializáciu?

„Cena fair-play od Slovenského olympijského výboru v roku 2003 bola ohodnotením mojej celoživotnej práce aj teórie v oblasti športu. Bol som aktívnym športovcom, pôsobil som v troch športoch ako tréner – v basketbale, v atletike a vo futbale. Stále som postupoval v intenciách fair-play, nikdy som sa od nich nevzdialil. Toľko diskutovaná komercializácia športu ide s dobou, je prirodzená. Vrcholoví športovci dnes trénujú v rozmeroch a objemoch, ktoré si bežný človek ani nedokáže predstaviť, nie to pochopiť a oceniť. Myslím, že za tú drinu, za to všetko, čo skutočne špičkoví športovci musia urobiť, si peniaze právom zaslúžia. Športovci navyše robia štátom, aj nášmu, akýchsi veľvyslancov, ich výsledky majú vo svete veľký ohlas a sú formou popularizácie.“

Vo vašom veku ľudia zvyknú bilancovať. Existuje niečo, čo by ste vo svojom živote chceli zmeniť, čo by ste urobili inak?

„Podstatu zamerania svojej životnej púti by som nemenil. Opäť by som sa chcel stať telovýchovným, športovým pedagógom. Azda by som vynechal obdobie, keď som bol poverený rôznymi akademickými a inými funkciami, lebo nie som funkcionársky typ, skôr pracant. Mal by som podstatne viac času na svoje ďalšie vzdelávanie, mal som v úmysle stať sa doktorom vied a naučiť sa poriadne niektoré jazyky, najmä angličtinu a nemčinu. To sa nepodarilo, ale inak som spokojný a nič by nebolo potrebné meniť.“

PhDr. Michal Frank
Foto: archív prof. M. Beleja

Starosť o seba: Antické problematizácie života a súčasné myslenie

Na Inštitúte filozofie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove sa koncom roka 2013 začal realizovať vedeckovýskumný projekt *Starosť o seba: Antické problematizácie života a súčasné myslenie* pod záštitou Agentúry na podporu vedy a výskumu (Zmluva č. APVV-0164-12).

Téma starosti o seba sa v antickom myslení – a predovšetkým v rámci sókratovskej tradície myslenia – spája s individuálnou prácou na sebe samom spojenou s úsilím viesť vlastný život na základe vnútorného rozhodovania vychádzajúceho z rozumu. V 20. storočí viacerí významní historici, napr. Michel Foucault alebo Pierre Hadot, obrátili pozornosť na otázku praktík a štýlu života, ktoré zakladajú vzťah k sebe samému ako aj k okoliu. Vzťah k sebe samému je otázkou práce na sebe samom v procese utvárania vlastného ja, a to v kontexte úsilia o čo najlepšie vedenie svojho života. Otázka dobrého života je ponímaná z hľadiska celku, čo znamená, že dobrý život sa ako celok završuje až smrťou, je voľbou, ktorá sa potvrdzuje každým jedným rozhodnutím, ktoré človek urobí, je úlohou, ktorú človek celoživotne naplňa, je praxou, ktorú človek neustále vykonáva. Ak človek chce ovládnuť svoj život a vziať ho do vlastných rúk, je potrebné, aby vykonával určitú prácu na sebe samom, aby na sebe vedome uplatňoval určité praktiky za účelom autonómneho seba-utvárania. Tieto praktiky, označované starými Grékmi termínom *askésis* (cvičenie), zahŕňali široké spektrum činností zameraných na osvojovanie a neustále upevňovanie duševných i fyzických zdatností, ako napr. zdržanlivosť vo vzťahu k vášňam.

Projekt je zameraný na dve ťažiskové oblasti výskumu. V prvom rade ide o analýzu a reflexiu antických problematizácií života, predovšetkým v kontexte sokratiky, ktorá počnúc postavou Sókrata kladie do popredia otázku dobrého života ako výsledku vedomej snahy ovládnuť svoj život. Sókratovský dobrý život je život rozumný založený na zdatnom konaní, ktorého cieľom je blaženosť. Tento spôsob myslenia, neoddeliteľný od spôsobu života, ktorý človek vedie, inšpiroval či ovplyvnil množstvo antických koncepcií a ich prístup k problematizácii otázky ako čo najlepšie viesť svoj život. Sókratovská starosť o seba (*epimeleia heautú*) a rôzne podoby praktík seba samého, predstavujú základný interpretačný rámec pre druhú ťažiskovú oblasť výskumu, ktorou je otázka starosti o seba v kontexte súčasného myslenia, resp. premyslenie súčasných možností seba-utvárania a seba-porozumenia človeka cez otázku starosti o seba ako praktík, ktoré človek uplatňuje sám (alebo pomocou druhých) na sebe samom. V tomto zmysle budú v centre záujmu filozoficko-antropologické koncepcie človeka s prihliadnutím na historicko-kultúrne, axiologické, psychologické, etické, politické, či estetické aspekty života človeka ako sebaformujúcej bytosti, re-interpretované cez otázku starosti o seba, ktorú nie je možné zodpovedať žiadnou univerzalisticky ladenou koncepciou, či odkazom na určité viac alebo menej zaužívané normy, ale jedine vo vzťahu ku konkrétnemu človeku a situácii, v ktorej sa nachádza, resp. koná. Analýza praktík starosti o seba a techník seba-utvárania v súčasnom myslení bude zameraná o. i. na koncepciu „antropotechník“ P. Sloterdijka, terapeutický rozmer filozofie alebo filozofické poradenstvo, či na koncepciu umenia života u J. S. Milla. Návrh projektu tematicky vychádza predovšetkým z odborného zamerania zodpovedného riešiteľa doc. Mgr. Vladislava Suváka, PhD., ako aj ostatných riešiteľov projektu: prof. PhDr. Oľga Sisáková, CSc., prof. PhDr. Vasil Gluchman, CSc.,

Mgr. Pavol Sucharek, PhD., Mgr. Lívia Flachbartová. Aktuálnosť a opodstatnenosť skúmanej problematiky dokazuje i kladné prijatie návrhu projektu a jeho financovanie Agentúrou na podporu vedy a výskumu počas rokov 2013 – 2017. Súčasťou plánovaných publikácií je niekoľko monografií venovaných antickým problematizáciám života (Antisthenés, kynici), ako aj otázke starosti o seba v súčasnom myslení. V rámci monografií je na rok 2014 naplánované vydanie medzinárodnej kolektívnej monografie *Antisthenica Cynica Socratica* (ed. V. Suvák) vážnym vydavateľstvom OIKOYMENH, do ktorej prispejú renomovaní zahraniční odborníci na sókratovskú tradíciu myslenia. Medzi ďalšími výstupmi projektu je pripravované vydanie prekladu zlomkov antických autorov (ktoré v slovenskom, ale aj českom vedeckom prostredí stále absentujú) s podrobným komentárom vo vydavateľstve Kalligram; zostavenie dvoch monotematických čísel karentovaného časopisu *Filozofia*; preklad aspoň jednej významnej zahraničnej monografie; publikácia vedeckých štúdií i popularizačných prác k téme starosti o seba v antike a v súčasnosti. Pridelené finančné prostriedky budú využité i na vybudovanie odbornej knižnice, ktorá by mala obsahovať významné tituly k sókratovskej tradícii myslenia z pier svetovo známych odborníkov.

Podrobnejšie informácie k vedeckovýskumnému projektu APVV *Starosť o seba: Antické problematizácie života a súčasné myslenie* sú dostupné na stránke <http://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/institut-fakultyifi/sos/uv>. V sekcii „Rozhovory/eseje (nielen) o starosti o seba“ budú v priebehu riešenia projektu pribúdať vyjadrenia, resp. kratšie rozhovory so súčasnými významnými osobnosťami na poli filozofie, sociológie, či psychoterapie z celého sveta, na rôzne témy korešpondujúce so zameraním projektu.

Mgr. Lívia Flachbartová
členka riešiteľského kolektívu

Inštitút etiky a bioetiky FF PU prezentoval publikačnú činnosť v Univerzitnej knižnici PU

V Univerzitnej knižnici PU v Prešove sa vo štvrtok, 27. marca 2015, konalo zaujímavé podujatie pod záštitou Inštitútu etiky a bioetiky FF PU. Jeho cieľom bola prezentácia úspešne riešených vedeckých projektov a publikačnej činnosti Inštitútu etiky a bioetiky. Súčasťou tohto podujatia bolo aj predstavenie diela „Krása vo filmovom dokumente“ nášho hosťa MgA. Jána Motala PhD. z Masarykovej univerzity v Brne.

Na začiatku akcie prof. PhDr. Viera Bilasová, CSc., riaditeľka Inštitútu etiky a bioetiky, všetkých privítala a program pokračoval informáciami o publikačnej činnosti členov inštitútu, ktorá je výsledkom riešenia niekoľkých aktuálnych i nedávno ukončených vedecko-výskumných projektov.

Mgr. Adela Lešková Blahová, PhD. oboznámila návštevníkov s obsahom a cieľmi jednotlivým projektov. Ako prvú spomenula nedávno úspešne ukončený projekt APVV: *Stav a perspektívy profesijnej etiky na Slovensku (október 2014)*, v rámci ktorého sa výskumný tím v predchádzajúcom štvorročnom období intenzívne venoval výskumu profesijnej etiky na Slovensku, ale aj v širších európskych a svetových kontextoch. Hlavným cieľom projektu bolo vytvoriť teoretické predpoklady pre zlepšenie stavu profesijnej etiky v oblasti zdravotníctva, školstva, podnikateľskej oblasti a verejnej správy na Slovensku. Pod záštitou projektu boli realizované rôzne aktivity a konferencie. Možno spomenúť napríklad konferencie: *Profesijná etika – minulosť a prítomnosť* (2012), *Etika v profesiách* (2013), *Perspektívy profesijnej etiky* (2014), ktoré sa uskutočnili s podporou UNESCO Chair in Bioethics. Z odborných prednášok a workshopov stojí za zmienku workshop pod názvom *Výučba etiky a bioetiky* (2012), prípadne workshop na tému *Etika v médiách*, resp. *profesijná etika novinára* (2014), kde prednášajúcim bol MgA. Ján Motal, PhD. z Katedry mediálnych štúdií a žurnalistiky z Masarykovej Univerzity v Brne. Aktívni riešitelia projektu sa zúčastnili aj na medzinárodných vedeckých konferenciách a iných odborných fórach, kde prednášali na tému profesijnej etiky. Jedným z posledných bolo *Eurasian Multidisciplinary Forum* (Gruzínsko 2014). Odbornými výstupmi projektu o profesijnej etike sú napríklad tieto knižné publikácie: Gluchman, V. (2014): *Profesijná etika ako etika práce a etika vzťahov*; Bilasová, V. – Balogová, B. – Platková Olejárová, G. (2014): *Etika a profesia. Sociologický výskum profesijnej etiky v podmienkach Slovenska*; Gluchman, V. – Kalajtšidis, J. – Komenská, K. (2013): *Profesijná etika v krajinách V4*; Gluchman, V. (2013): *Etika v profesiách*; Gluchman, V. a kol. (2012): *Profesijná etika. Analýza stavu profesijnej etiky na Slovensku*; Komenská, K. (2014): *Etika vzťahu k zvieratám (cez optiku etiky sociálnych dôsledkov)* a iné.

Zazneli aj informácie o ďalších projektoch riešených na Inštitúte etiky a bioetiky. Hlavným cieľom aktuálneho projektu KEGA: *Nové výzvy pre učiteľa etickej výchovy v 21.*

storočí je príprava vysokoškolských učebných textov pre inováciu študijného programu etickej výchovy ako moderného vzdelávacieho programu, ktorý zohľadní aktuálne potreby modernizácie edukačnej teórie i praxe. Čiastkovým cieľom je predovšetkým usmernenie teoretickej prípravy tak, aby kognitívna úroveň bola zameraná na teoretickú zdatnosť a kompetentnosť učiteľov etickej výchovy a ich metodickú pripravenosť transformovať teóriu do praxe.

Zaujímavým prvým výstupom z uvedeného projektu je publikácia Bilasová, V. (ed.) (2014): *Etické zošity I. Význam etickej teórie v príprave učiteľa etickej výchovy*.

Vedecký projekt VEGA: *Dejiny etického myslenia na Slovensku (19. – 20. storočie až do súčasnosti)* je zameraný na výskum dejín etického myslenia na Slovensku

v uvedenom období. K výstupom možno zaradiť odborné publikácie: Gluchman, V. (2013): *Idey humanizmu v dejinách etiky na Slovensku* a Bilasová, V. (2012): *Étos, dejiny, súčasnosť*.

V kontexte vedeckých aktivít a publikačnej činnosti Inštitútu etiky a bioetiky je potrebné spomenúť aj časopis *Ethics & Bioethics (in Central Europe)* zaradený do celosvetovej databázy *Philosopher's index*. Tento časopis vychádza v rámci Katedry bioetiky UNESCO a je podporovaný Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV – 0432-10. Odborné publikácie časopisu sú zamerané na zdieľanie a výmenu znalostí a skúseností v oblasti vedy a vzdelávania v bioetike na Slovensku a v regióne strednej Európy.

Po prezentácii vedeckých aktivít tímu Inštitútu etiky a bioetiky nasledovalo autorské čítanie hosťa Jána Motala z Masarykovej univerzity v Brne. *Krása vo filmovom dokumente* je názov jeho knihy, z ktorej sa rozhodol predstaviť a prečítať prítomným analýzu umeleckého dokumentu Jana Špáty. Ako uvádza samotný Ján Motal, publikácia teoreticky vymedzuje dramaturgickú analýzu, ktorá je druhom ineterpretácie audio-vizuálneho umeleckého diela. Táto ineterpretácia je založená na filozofickej hermeneutike Hansa-Georga Gadamera. Pomocou uvedenej metódy tak dochádza k analytickému chápaniu toho, ako sú vnímané vybrané filmové diela Jana Špáty. Výsledná interpretácia s využitím filozofie Martina Heideggera ukazuje Špátovo dielo ako náročné a komplexné svedectvo o kráse ako uvedomení si pobytu (Dasein), ktorý vracia človeka k jeho bytiu. Existenciálny rozmer krásy v Špátovej kinematografii umožňuje adaptovať utrpenie človeka ako organickú súčasť zmysluplnej existencie. Po skončení autorského čítania vznikol priestor na krátku diskusiu, ktorú otvorila a moderovala Mgr. Katarína Komenská, PhD. Prirodzene, inšpiratívne čítanie vzbudilo záujem poslucháčov a náš hosť na nich so zaniatením odpovedal.

Mgr. Eva Demjanová

Foto: Inštitút etiky a bioetiky FF PU v Prešove

„Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ“

Katedra pôrodnej asistencie FZO PU a Katedra ošetrovateľstva FZO PU na pracovnej ceste v Bruseli

Pracovná cesta sa konala 8. – 9.12.2014 na univerzite HUB-KAHO (Odisee) v Bruseli, na ktorej sa zúčastnili PaedDr. Helena Galdunová, PhD., PhDr. Alena Schlosserová, PhD., PhDr. Terézia Fertaľová, PhD., PhDr. Alena Longauerová, PhD. a PhDr. Jana Cuperová, PhD.

Univerzita HUB-KAHO (Odisee) v Bruseli je výsledkom spojenia dvoch vysokých škôl, Hogeschool Universiteit Brussel (HUB) a Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KAHO).

Zástupcovia katedrií sa stretli s učiteľmi ošetrovateľstva, ktorí im objasnili systém vzdelávania sestier v Belgicku a porovnali obsah štúdia v odbore ošetrovateľstvo. Keďže obidve krajiny rešpektujú smernice EÚ, predmety štúdia sú podobné, avšak rozdiel je v metodike vyučovania. Veľkým prínosom je poznanie, že realizujú špecializované štúdium, tzv. BanaBa. Na výučbe študentov v nemocnici sa aktívne zúčastňujú sestry v zmluvných zariadeniach a odborní asistenti sú supervízormi. Pri exkurzii v Campuse Terranove mali možnosť spoznať materiálne technické vybavenie pre výučbu ošetrovateľstva, laboratórnych vyšetrovacích techník a ergoterapie. Belgickí kolegovia sa zaujímali o alternatívy výmeny učiteľov aj študentov, napríklad cez Program Erasmus. Druhý deň služobnej cesty začal návštevou mesta Leuven, s cieľom oboznámiť sa so študijným programom ošetrovateľstvo a pôrodná asistencia na KHL Leuven. V rámci programu navštívili vyučovaciu základňu – pôrodný dom. V bohatej diskusii si vymenili poznatky o úlohe mentorov vo výučbe budúcich sestier a pôrodných asistentiek. V podvečerných hodinách sa presunuli na pôdu KU v Leuvene, kde mali krátky workshop s výskumno-vedeckými pracovníkmi, ktorí sa venujú výskumu v ošetrovateľstve, a ktorí im predstavili grantové schémy a možnosti spolupráce. V posledný deň pracovnej cesty navštívili Univerzitnú detskú nemocnicu kráľovnej Fabioly.

PaedDr. Helena Galdunová, PhD.
PhDr. Alena Schlosserová, PhD.
PhDr. Terézia Fertaľová, PhD.
PhDr. Alena Longauerová, PhD.
PhDr. Jana Cuperová, PhD.

Ing. Gabriela Dzurišová
manažér publicity
Foto: archív FZO PU v Prešove

Európska únia
Európsky sociálny fond

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

„Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ“

FZO PU navštívila Falck A/S v Copenhagene, Dánsko

Pracovná cesta bola uskutočnená v rámci projektu *Tvorba a inovácia nelekárskych študijných programov v kontexte prepojenia teórie a praxe*, konkrétne odbornej aktivity č. 1.1 *Analýza obsahu, procesov študijných programov v prepojení s praxou*. Účelom cesty bola návšteva a medzinárodné porovnanie obsahu študijného programu ošetrovateľstvo a urgentná zdravotná starostlivosť na zahraničnej fakulte s rovnakým zameraním.

Dňa 19.11.2014 navštívili zástupcovia Fakulty zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity v Prešove (FZO PU v Prešove), PhDr. Alena Longauerová, Ph.D., PhDr. Daniela Rybárová, Ph.D., PhDr. Zuzana Novotná, Ph.D., Ing. Danka Boguská, doc. PhDr. Ľubica Derňárová, Ph.D., a zástupcovia spoločnosti Falck

Mgr. Martina Vitková a Bc. Michal Ilavský, sídlo spoločnosti Falck A/S v Copenhagene, kde prebehla prezentácia menovanej spoločnosti. Spoločnosť Falck predstavil Poul Mortensen a medicínski riaditelia Palle Gron Kjeldsen a Frederik Madsen.

Siphuson Falck, 3. 10. 1906, založil prvú záchrannú službu v Dánsku pod názvom Falck. Cieľom spoločnosti bolo poskytovať hasičské a záchranné služby. Pôsobenie Falcku je rozdelené do štyroch oblastí: záchranné služby, asistencia, zdravotná starostlivosť, výcvikové centrum. Spoločnosť Falck je najväčším poskytovateľom zdravotníckej záchrannej služby v Európskej únii a najväčším poskytovateľom hasičských služieb na svete. V rámci požiarnej ochrany je tiež najväčšou súkromnou hasičskou brigádou na svete. Krédom spoločnosti sú hodnoty: byť dostupní, kompetentní, efektívni, rýchli, nápomocní a spoľahliví.

Medicínska riaditeľka Gunhild Kjaergaard-Andersen oboznámila zástupcov FZO PU v Prešove a spoločnosti Falck, so vzdelávaním záchrannárov, ktoré je úplne odlišné od nášho systému vzdelávania. Prebieha pod patronátom firmy v 3 leveloch (úrovniah): EMT – Basic, EMT – Intermediate a EMT – Paramedic. Podmienkou prijatia je dovŕšenie 18 rokov a ukončené úplné stredoškolské vzdelanie. Jednotlivé levely trvajú rozlične dlho, skladajú sa z teoretickej výučby, nadobúdania praktických zručností a skúseností v nemocnici. Kompetencie záchrannárov po ukončení levelu sú odlišné. Vo

všeobecnosti možno povedať, že záchranár je vyškolený za zdravotníka, hasiča, automechanika a ovláda ešte ďalšie profesie. Každý záchranár akéhokoľvek levelu prechádza pravidelným preškoľovaním.

Nasledujúci deň autobusom spoločnosti Falck pre VIP hostí navštívili stanicu záchrannej zdravotnej služby vo Hvidore. Informácie o fungovaní staníc záchrannej zdravotnej služby poskytol Martin Vlasak a prehliadka stanice bola absolvovaná so supervízorom – paramedikom Frankom Johansonom. Oboznámil ich s materi

riálno-technickým vybavením ambulancií záchrannej zdravotnej služby, s jednotlivými typmi ambulancií – univerzálnymi, pre deti a pre obéznych a s dokumentáciou používanou záchrannej službe. Sanitné vozidlá spoločnosti majú žltú farbu karosérie, ktorá je z hľadiska bezpečnosti

efektívnejšia, než biela. Uniforma záchranára je zelenej farby, nie ako u nás červenej.

Pod vedením Pernille Mebus prehliadka pokračovala v regionálnom centre záchrannej zdravotnej služby. Regionálne centrum je vybavené počítačmi a obrazovkami (hydraulickými stolmi), ktoré prevádzkuje záchranné, hasičské, distribučné, asistentské služby a dopravnú zdravotnú službu.

Ďalej sa autobusom presunuli do regionálneho – krajského operačného strediska, v ktorom sa prijímajú výzvy tiesňovej linky 112 a linky 18 13, ktorá slúži klientom ako lekárska poradenská linka v pracovný deň po 16 hod. V tomto operačnom stredisku absolvovali prednášku týkajúcu sa fungovania záchrannej zdravotnej služby a systému vzdelávania záchranárov v Dánsku pracovníkom Faculty of health and medical sciences Univerzity v Copenhagene. Na tejto univerzite prebieha vzdelávanie lekárov a sestier v bakalárskom študijnom programe ošetrovateľstvo.

**PhDr. Alena Longauerová, Ph.D., PhDr. Daniela Rybárová, Ph.D., PhDr. Zuzana Novotná, Ph.D.,
Ing. Bc. Danka Boguská,
doc. PhDr. Ľubica Derňárová, Ph.D.
Mgr. Martina Vitková, Bc. Michal Ilavský**

**Ing. Gabriela Dzurišová
manažér publicity
Foto: archív FZO PU v Prešove**

„Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ“

Katedra ošetrovateľstva FZO PU v Prešove na návšteve CITY UNIVERSITY LONDON (School of Health Sciences)

Začiatkom novembra bola uskutočnená pracovná cesta odbornej aktivity č. 1.1 *Analýza obsahu, procesov študijných programov v prepojení s praxou*, v rámci riešenia projektu

Tvorba a inovácia nelekárskych študijných programov v kontexte prepojenia teórie a prax. Účelom cesty bolo porovnať obsah študijného programu ošetrovateľstvo na zahraničnej fakulte a Fakulte zdravotníckych odborov PU v Prešove. Dňa 3.11.2014 sme navštívili univerzitu CITY UNIVERSITY LONDON v Londýne. Univerzitu a jej priestorové členenie prezentovali dekan Prof. Stanton Newman a prodekan postgraduálneho vzdelávania Prof. Vicky Joffeová.

Na pôde ich fakulty – School of Health Sciences nás prodekan pregraduálneho vzdelávania Prof. Martin Steggall oboznámil s obsahom jednotlivých študijných programov. V rámci prezentácie boli objasnené aktuálne študijné programy: všeobecná sestra (pre dospelých), detská sestra, psychiatrická sestra, pôrodná asistentka, optometrista, radiologický asistent. Zároveň bol predstavený obsah štúdia a systém vzdelávania v súlade s praktickou a teoretickou prípravou budúcich sestier podľa smerníc EÚ.

Doktorka Julia Jonesová nám predstavila aktuálne prebiehajúce projekty a výskumné aktivity fakulty pre rozvoj odboru ošetrovateľstva a ošetrovateľskej praxe. Vzájomne sme si vymenili skúsenosti s realizáciou projektov na Slovensku.

Líder, ktorý je zodpovedný za výučbu praktických zručností – Mark Jones predstavil modulový systém výučby teoretických a praktických vyučovacích hodín.

Rovnako nám deklaroval priebeh a vedenie klinickej výučby študentov prostredníctvom mentora ako supervízora zodpovedného za implementáciu osvojených praktických zručností. Podrobne nás oboznámil s nácvikom štandardných postupov a praktických zručností v simulačnom centre (špeciálno-edukačné laboratóriá), ktoré sme mali možnosť vidieť počas priamej výučby, v interakcii študent – pedagóg. V závere jeho prezentácie sme boli pozvané na exkurziu priestorov teoretickej a praktickej výučby, priamo prebiehajúcej na pôde uvedenej vzdelávacej inštitúcie. Podrobne nás oboznámili s materiálno – technickým vybavením jednotlivých učební. Ich špecifikom bola skutočnosť, že jednotlivé učebne sú pomenované podľa významných odborníkov v ošetrovateľstve (pri vstupe do miestnosti je fotografia a curriculum vitae konkrétnej odborníčky/odborníka v odbore).

História navštívenej vzdelávacej inštitúcie je viac ako storočná, čo rezonuje aj v samotných zamestnancov, ktorí svoju hrdosť a patriotizmus náležite prezentujú. Zaujímavé bolo poznanie, ako je štúdium financované a následne 98%-ná úspešnosť uplatnenia absolventov v praxi.

Počas celého programu sme mali možnosť konfrontovať poznatky a skúsenosti so systémom vzdelávania sestier vo Veľkej Británii a systémom vzdelávania sestier na Slovensku. Mnohé informácie boli pre nás prínosné a inšpiratívne pre inováciu vzdelávania sestier, a tiež pre realizáciu projektových aktivít v odbore ošetrovateľstvo. Pre nás ako návštevníkov osobitným stimulom bola možnosť absorbovať intenzívne prepojenie teórie a praxe v realizácii mnohých vzdelávacích a výskumných aktivít. V závere môžeme konštatovať, že uvedená služobná cesta podstatným spôsobom rozšírila obzor našich vedomostí a skúseností nevyhnutných pre inováciu vzdelávania nelekárskych študijných programov na FZO PU v Prešove.

PhDr. Andrea Obročníková, PhD.
PhDr. Iveta Ondriová, PhD.
PhDr. Ľubica Rybárová, PhD.
PhDr. Anna Hudáková, PhD.

Ing. Gabriela Dzurišová
manažér publicity

Foto: archív FZO PU v Prešove

Rozhovor s doc. PhDr. Petrom Kášom, CSc.

Doc. PhDr. Peter Káša, CSc. pôsobí ako vedúci Katedry stredo-európskych štúdií IUAŠŠ na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. V rámci svojho vedeckého výskumu sa venuje literatúram a kultúram 19. storočia v stredo-európskom kontexte. Cieľom jeho pedagogických aktivít je získavať a vzdelávať domácich i zahraničných študentov, ktorých inšpiruje kultúrny priestor strednej Európy, teda svet našich najbližších susedov.

Prednedávnom sa na PU v Prešove organizoval celo-univerzitný Deň otvorených dverí. Ako si Vy spomínate na obdobie, v ktorom ste si mali vybrať svoje vysokoškolské štúdiá a teda aj budúce povolanie?

Na prelome 70. a 80. rokov som navštevoval gymnázium a počas tohto štúdia ma zaujímala literatúra a história, teda humanitné disciplíny. Chvilku som koketoval aj so žurnalistikou či právom. Nakoniec som sa rozhodol, že bude reálnejšie a praktickejšie študovať učiteľstvo. Nastúpil som na Filozofickú fakultu do Prešova na kombináciu slovenský jazyk a dejepis. Dnes už môžem povedať, že som si vybral dobre, lebo od tohto študijného programu sa odvíja aj moja doterajšia kariéra a profesionálne sa stále venujem tomu, čo bolo vždy aj mojím koníčkom.

Po skončení štúdia ste neodštartovali svoju kariéru na akademickej pôde.

Ako som hovoril, zaujímali ma humanitne zamerané predmety a na univerzite sa tento záujem ešte rozšíril, lebo už v prvom ročníku som sa dostal do študentského divadla, ktoré viedol profesor Karol Horák, čo pre mňa znamenalo odkrytie nových nepoznaných sfér. Bol som aj aktívnym hercom, ale zároveň som písal divadelné recenzie, ktoré boli publikované v univerzitnom časopise. Keď som si po skončení štúdia hľadal zamestnanie, naskytila sa mi možnosť pracovať ako dramaturg v Bábkovom divadle v Košiciach. Neskôr ma lákalo novinárske povolanie, práve v tom čase sa uvoľnilo miesto kultúrneho redaktora vo vtedajších Prešovských novinách. Potom som dostal ponuku nastúpiť na Filozofickú fakultu na Katedru slovenského jazyka a literatúry do oddelenia Pavla Jozefa Šafárika. Samozrejme, takúto ponuku som nemohol odmietnuť, akademické prostredie ma lákalo a navyše, toto prostredie nevyklučovalo možnosť ďalšieho písania. Od začiatkov bol mojím školiteľom a tútorom literárny vedec profesor Pavol Petrus, ktorý bol aj prvým dekanom Filozofickej fakulty.

Na pôde Prešovskej univerzity v Prešove pôsobíte už dlhší čas. Čomu sa v rámci svojho výskumu venujete?

Moja výskumná profilácia sa výraznejšie nemenila. Venoval som sa literatúre a kultúre 19. storočia alebo tiež, učebnicovo nazvané, obdobiu národného obrodzenia. Od počiatku som však slovenskú literatúru tohto obdobia vnímal v komparatívnom zrkadle a v stredo-európskych súvislostiach a to sa nezmenilo.

Ako sme už spomínali, ste vedúcim Katedry stredo-európskych štúdií. Aké sú špecifiká Vašej katedry?

Katedra stredo-európskych štúdií je staro-nová katedra, ktorá pod týmto názvom vznikla v roku 2013, ale nadväzuje na tradíciu Katedry slavistiky z roku 1993. Tým, že moja profilácia, ale aj profilácia veľkej časti kolegov z katedry, bola zameraná na stredo-európsky kontext a rovnako aj záujem študentov bol práve o poľskú kultúru, rozhodli sme sa široko chápanú slavistiku zúžiť na konkrétnejší kultúrny areál. Výsledkom bol vznik študijného programu Stredo-európske štúdiá, ktorý aktuálne garantujem. Cieľom bolo stavať na tradícii katedry Slavistiky a zároveň v profile absolventa zdôrazniť tie momenty, ktoré sú pre Prešovskú univerzitu a celý región dôležité. Momentálne máme v programe v troch ročníkoch takmer päťdesiat študentov. Zameriavame sa na výučbu jazykov, ktoré sú odrazovým mostíkom

pre spoznávanie susedných krajín, ich kultúr, spoločenského života a možností spolupráce v rámci krajín V4 a V4+. Myslím si, že malé jazyky majú v Európskej únii stále svoje miesto, zmysel a funkciu. Akreditovali sme aj variant programu pre zahraničných študentov, takže v tomto školskom roku máme aj pätnásť zahraničných študentov z Ukrajiny, ktorí študujú stredo-európske štúdiá so zameraním na slovenský jazyk.

Istý čas ste pôsobili aj v zahraničí. Ako si spomínate na toto obdobie?

V zahraničí som pôsobil dve obdobia. Najprv na Varšavskej univerzite vo Varšave, kde som vyučoval slovenský jazyk a literatúru, čo bolo pre mňa veľmi dôležité, lebo sa môj horizont poznania nielen Poľska a poľskej kultúry, ale aj akademického života rozšíril. Bolo to dynamické a zaujímavé obdobie. O desať rokov neskôr som pôsobil na univerzite v Pilíškej Čabe pri Budapešti, kde vznikol Inštitút slavistiky a strednej Európy. Zachytil som obdobie budovania a radosti zo vzniku niečoho nového. Druhý raz sa mi potvrdilo, že má zmysel venovať sa kultúram okolitých štátov, teda blízkym, ale málo známym susedom.

ský jazyk a literatúru, čo bolo pre mňa veľmi dôležité, lebo sa môj horizont poznania nielen Poľska a poľskej kultúry, ale aj akademického života rozšíril. Bolo to dynamické a zaujímavé obdobie. O desať rokov neskôr som pôsobil na univerzite v Pilíškej Čabe pri Budapešti, kde vznikol Inštitút slavistiky a strednej Európy. Zachytil som obdobie budovania a radosti zo vzniku niečoho nového. Druhý raz sa mi potvrdilo, že má zmysel venovať sa kultúram okolitých štátov, teda blízkym, ale málo známym susedom.

Čomu sa chcete na Katedre stredo-európskych štúdií venovať v ďalších rokoch a aké sú Vaše plány?

Bol by som rád, ak by sa tento program naďalej rozvíjal, vylepšoval a zdokonaľoval, aby sme mali pravidelne domácich i zahraničných študentov, ktorí budú mať záujem o štúdium jazykov, kultúr a spoločenského života susedných krajín, aby sa cez jazykové znalosti dostávali k atraktívnym študijným pobytom a potom aj k zaujímavým profesiám doma či za hranicami.

Bc. Andrea Čajová

Foto: archív Univerzitnej knižnice PU

V Prešove na Kongrese rodiny zverejnili správu Kongregácie pre katolícku výchovu

V utorok, 11. novembra 2014, v Prešove začal trojdňový Kongres rodiny. Je jedným z podujatí Roka rodiny, ktorý prebieha v Prešovskej gréckokatolíckej archieparchii. Prvý deň Kongresu, ktorého hlavnými organizátormi sú Gréckokatolícky arcibiskupský úrad a Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity (GTF PU) v Prešove, priniesol vzácne prekvapenie. Prešovský arcibiskup a metropolita Mons. Ján Babjak SJ zverejnil správu Kongregácie pre katolícku výchovu z Ríma, ktorá 28. októbra 2014 prijala, na základe splnenia náročných kritérií, Gréckokatolícku teologickú fakultu patriacu do zväzku Prešovskej univerzity zároveň za jednu z katolíckych teologických fakúlt na svete, ktoré patria pod túto kongregáciu. Na Slovensku je to tretia takáto fakulta.

Kongres rodiny začal archijerejskou svätou liturgiou v Katedrále sv. Jána Krstiteľa, na ktorej hlavný celebrant Mons. Ján Babjak SJ v homílii hovoril o dobrej modlitbe, pretože v evanjeliu zaznela modlitba Otčenáš. „Začíname Kongres rodiny dobrou modlitbou, lebo eucharistická modlitba je tá najlepšia a najsilnejšia modlitba. Tri dni budeme mať pred očami rodinu, predovšetkým kresťanskú rodinu, ktorá sa modlí a za ktorú sa modlíme“, povedal vladyka. Koncelebrovali aj bratislavský eparchiálny biskup Mons. Peter Rusnák, pomocný prešovský biskup Mons. Milan Lach SJ a veľa kňazov, ktorí prišli na Kongres rodiny.

Na pôde GTF PU program pokračoval úvodným slovom dekana fakulty Mons. prof. Petra Šturáka. S pozdravným slovom vystúpil rektor PU prof. René Matlovič. Nosnými boli tri prednášky. Mons. Ján Babjak SJ hovoril o biskupskej synode o rodine, na ktorej sa zúčastnil ako jeden zo synodálnych otcov. Mons. Milan Chatur CSsR, košický eparchiálny biskup a predseda Rady KBS pre rodinu predostrel prácu tejto Rady pre konkrétnu pastoráciu rodín a podpredseda NR SR Ján Figeľ vysvetlil ústavnú ochranu manželstva na Slovensku.

Popoludní v rámci akademickej vyšehradskej spolupráce vystúpili hostia z Maďarska, Českej republiky a Poľska a nakoniec domáci prednášatelia.

Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petrík, PhD.
Foto: archív GTF PU v Prešove

Trojdnňový Kongres rodiny aj na GTF PU

Počas druhého dňa Kongresu rodiny v Prešove, v stredu, 12. novembra popoludní, po akademickej slávnosti udelenia čestného doktorátu kardinálovi Stanisławovi Dziwiszovi krakovskému arcibiskupovi metropolitovi, a pred večerným koncertom skupiny Anastasis, prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ predsedal v Katedrále sv. Jána Krstiteľa sláveniu archijerejskej svätej liturgii, pred ktorou sa veriaci modlili Akatist požehnania rodín. V liturgickej homílii sa prihovril pomocný prešovský biskup Milan Lach SJ, ktorý povedal, že dobrý pastier dáva život, pozná svoje ovce a ovce poznajú jeho. Táto skutočnosť sa zviditeľňuje aj v rodine, ktorá vyžaduje lásku, ktorá dáva život a ktorá pomáha vzájomne sa poznávať.

Tretí deň Kongresu rodiny na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove (GTF PU), vo štvrtok, 13. novembra, bol koncipovaný prakticky pre kňazov v pastorácii, aby mali čo najviac impulzov k službe

rodinám. Po modlitbe Akatistu požehnania rodín ho svojím príhovorom otvoril vladyka Milan Lach. Potom zazneli praktické prednášky o kurze prípravy na manželstvo, o rodine v službe evanjelizácie, o formácii mládeže v duchu budovania rodinného spoločenstva a o rómskej rodine v kontexte evanjelizácie. Veľ-

mi intenzívne v auditóriu zarezonovali tri svedectvá – manželov, ktorí už majú dospelé deti, gréckokatolíckeho kňaza a jeho manželky, ktorí prijali ako Boží dar desať detí a svedectvo rómskej rodiny, ktorá zakúsila stretnutie s Kristom.

Súčasťou programu bolo aj kultúrne vystúpenie žiakov Súkromnej základnej umeleckej školy Gabriela Rovňáka v Košiciach s názvom „Otvor srdce umeniu, ži krajší život“. Tento umelecký program vznikol ako súčasť diplomovej práce v rámci štúdia na GTF PU, prepojil štúdium probačnej a mediáčnej práce a animácie voľnočasových aktivít s prácou jeho autorky Beáty Rovňáčkovej a chce byť povzbudením, aby sa mladí ľudia venovali umeniu, ktoré môže byť jednou z ciest ako odolávať rôznym závislostiam, s ktorými je dnes v rodinách veľa problémov. Zároveň zaznela aj pieseň k Roku rodiny, ktorú zložili a naspievali mladí ľudia z Prešovskej archieparchie. Vznikla ako hymna pri príležitosti letných stretnutí mládeže v Centre pre mládež v Juskovskej Voli v tomto roku. Autorkou hudby je Janka Demčáková a textu Marta Sujová (Jalčáková).

Záverečnou bodkou trojdňového Kongresu rodiny v Prešove bola projekcia nového dokumentárneho filmu Oľšavica – ostrov nádeje, ktorý vynikajúcim spôsobom vypovedá o záchrane viac ako sto židovských spoluobčanov počas Druhej svetovej vojny v gréckokatolíckej obci Oľšavica. Bolo to v duchu pôsobenia blahoslaveného prešovského biskupa a mučeníka Pavla Petra Gojdiča OSBM a na základe impulzu tamojšieho gréckokatolíckeho kňaza Michala Mašleja. Za prezentáciu Gréckokatolíckej metropolitnej cirkvi *sui iuris* na Slovensku a vo svete a skutočných hodnôt prostredníctvom filmového dokumentu udelil vladyka Ján Babjak producentke filmu Eve Kratochvílovej Medailu blahoslaveného biskupa Pavla Petra Gojdiča OSBM.

Už teraz možno konštatovať, že Kongres rodiny v rámci Roka rodiny v Prešovskej archieparcii sa zapíše do jej histórie ako prvé podujatie takéhoto charakteru. Z celého Kongresu bude vydaný aj zborník jednotlivých prednášok, príspevkov a svedectiev.

Rok rodiny v Prešovskej archieparcii pokračuje ďalej a vladyka Ján sa vyjadril, že aj Kongres rodiny sa uskutoční aj v nasledujúcom roku.

Mons. doc. ThDr. Lubomír Petřík, PhD.

Foto: archív GTF PU v Prešove

Vzácná návšteva na Inštitúte germanistiky FF PU

Inštitút germanistiky na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, v týždni od 23. do 27. marca 2015, navštívili dvaja vzácní hostia: pani Prof. Dr. Svetlana Petrova a pán Mag. Thomas Resch. Pani profesorka pôsobí na Univerzite v nemeckom meste Wuppertal, kde sa venuje hlavne histórii nemeckého jazyka a je zároveň osobou, ktorá je v rámci svojej fakulty zodpovedná za výmenný program Erasmus. Pán Mag. Resch k nám zavítal ako zástupca mesta Viedeň, kde pracuje na oddelení zahraničných vzťahov. Obaja naši hostia sa stretli s pracovníkmi Inštitútu germanistiky a absolvovali tiež prehliadku mesta Prešov, kde ich sprevádzali študenti a pracovníci IG. Pani Prof. Dr. Petrova bola prijatá prorektorkou Prešovskej univerzity pre vonkajšie vzťahy doc. PaedDr. Ivanou Cimermanovou, PhD., pán Mag. Thomas Resch zase absolvoval stretnutie s dekanom Filozofickej univerzity prof. PhDr. Vasilom Gluch-

manom, CSc. Pani profesorka Petrova sa zároveň zúčastnila na výlete do Košíc. Okrem toho sa obaja hostia stretli aj so študentami Inštitútu germanistiky, pre ktorých si pripravili niekoľko zaujímavých prednášok. Prof. Petrova prednášala o dejinách nemčiny (historická syntax a analýza historického nemeckého textu), slovesnom systéme a systéme členov v nemčine. Mag. Resch zase pripravil niekoľko prednášok na tému mesto

Viedeň, jeho stavebné projekty, zahraničné vzťahy a partnerské mestá. Ďakujeme našim vzácnym hosťom za záujem o náš inštitút a za príjemné chvíle, ktoré sme s nimi mohli stráviť na pôde Filozofickej fakulty PU v Prešove.

Mgr. Martin Surmánek

Foto: archív Inštitútu germanistiky FF PU v Prešove

Lesley Jeffries a Dan McIntyre na Inštitúte anglistiky a amerikanistiky FF PU

Na Inštitúte anglistiky a amerikanistiky FF PU v Prešove sa deň 23.3.2015 niesol v znamení návštevy dvoch popredných lingvistov z britských ostrovov. Profesorka **Lesley Jeffries** a profesor **Dan McIntyre** z Univerzity v Huddersfelde v rámci svojho jednodňového pobytu na inštitúte predstavili jeho členom svoje aktuálne výskumné témy a spôsoby uvažovania o nich. Oboch vedcov a pedagógov spája vedecko-výskumný

záujem o súčasný anglický jazyk, pričom ich odborný záber je široký a publikačné aktivity bohaté. V oblasti teórie a praxe štylistiky anglického jazyka patria k aktuálnej špičke v anglofónnom svete, keďže spoločné publikácie (napr. Jeffries, L. and McIntyre, D. 2010. *Stylistics*. Cambridge: Cambridge University Press; Jeffries, L. and McIntyre, D. 2011. (eds.) *Teaching Stylistics*. Basingstoke: Palgrave Macmillan) prispievajú k formovaniu jej obsahu a ďalšieho smerovania. Ich dopoludňajšia prednáška *Stylistics – the state of the 'art'* bola určená predovšetkým študentom, ktorí mali možnosť získať predstavu o aktuálnych témach, jazykových dátach a analytických nástrojoch, ktoré autori používajú pri vyučovaní predmetu štylistika angličtiny vo svojej inštitúcii. V popoludňaj-

šom programe sa **Dan McIntyre** venoval doktorandom inštitútu, pre ktorých v rámci metodologického seminára pripravil prezentáciu o publikovaní v databázových časopisoch. **Lesley Jeffries** sa ako hosť pracovného seminára *Discourse and Ideology: Seminar in Critical Stylistics* v užšom kruhu riešiteľov projektu KEGA (030PU-4/2014) zúčastnila na prezentácii ich individuálnych projektov zameraných na kritickú analýzu diskurzov s použitím jej vlastného analytického nástroja, ktorý publikovala v knihe Jeffries, L. 2010. *Critical Stylistics*. Basingstoke: Palgrave Macmillan). Návšteva významných britských jazykovedcov sa stretla s veľkým záujmom študentov a celkovým pozitívnym ohlasom.

doc. PhDr. Milan Ferenčík, PhD.
Foto: archív Inštitútu anglistiky a amerikanistiky FF PU v Prešove

Vedecké kolokvium s medzinárodnou účasťou *Disputationes quodlibetales*

Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove v spolupráci s Polskim Towarzystwom Filozoficznym w Cieszynie a pobočkou Ústredia katolíckej inteligencie v Prešove zorganizovala 20. novembra 2014 vedecké kolokvium s medzinárodnou účasťou v rámci „Týždňa vedy a techniky“. Išlo o osemnásty ročník kolokvia *Disputationes quodlibetales*, ktorý nadväzuje na starobylú akademickú tradíciu pochádzajúcu z čias univerzitného pôsobenia sv. Tomáša Akvinského. Na stredovekých univerzitných diskusiách mohol vystúpiť ktokoľvek z členov akademickej obce

s prednáškou na ľubovoľnú tému a ostatní ho kriticky počúvali. Následne sa na odprednášanú tému diskutovalo.

V tomto roku sa kolokvium nieslo pod názvom *Náboženstvo v situácii 25 rokov po nežnej revolúcii*. Kolokvium otvoril vedúci Katedry filozofie a religionistiky PU GTF v Prešove prof. PhDr. Pavol Dancák, PhD., ktorý sa aktívne angažuje v rozvoji tradície *Disputationes quodlibetales* od vzniku v roku 1997. V úvode sa prihovril emeritný vedúci katedry RNDr. Jozef Voskár. Témy príspevkov sa sústreďovali na reflexiu súčasných spoločenských problémov týkajúcich sa oblasti filozofie, etiky a religionistiky. Za účasti študentov na kolokviu spolu vystúpilo trinásť prednášateľov, pričom piati boli z *Prešovskej univerzity v Prešove*, jeden účastník z *Vysokej školy medzinárodného podnikania ISM v Prešove* a siedmi účastníci z Poľska (*Sliezska univerzita v Katowiciach, Rzeszowska univerzita v Rzeszówe*). Dvadsaťpäť rokov od „nežnej revolúcie“ je obdobie jednej generácie a preto si vyžaduje hlbšie zamyslenia, zhodnotenie a porovnanie pôvodných očakávaní a vízií so súčasným stavom. To sa stalo centrálnou témou prednášaných príspevkov a aktívnych diskusií, ktoré prebiehali počas celého dňa kolokvia.

ThDr. Radovan Šoltés, PhD.
Foto: archív GTF PU v Prešove

Spájanie poznania poľskej ľudovej kultúry a vedy na PBF PU v Prešove

Pravoslávna bohoslovecká fakulta Prešovskej univerzity v Prešove vyvíja svoje vedecké aktivity nielen doma, ale aj v zahraničí, čoho dôkazom je aj početná aktívna účasť vedecko-pedagogických pracovníkov 9. decembra 2014 na medzinárodnej vedeckej konferencii v susednom Poľsku, mestečku Gorlice, v nádhernom malebnom zámku v obci Szymbark (v múzeu, centre výstav poľskej ľudovej kultúry a architektúry). Konferenciu organizovalo Diecézne centrum pravoslávnej kultúry „ELPIS“ v Gorliciach, a tento v poradí už druhý ročník medzinárodnej vedeckej konferencie sa niesol pod názvom: „Pravoslávie ako činiteľ obnovy tradičných kresťanských hodnôt v Európskej únii (svedectvo a mučenie)“. Organizačný a vedecký výbor konferencie tvorili:

- J.E. Bp prof. dr hab. Jerzy (Pańkowski) – prorektor Kresťanskej Teologickej Akadémie vo Varšave,
- J.E. Bp dr Paisjusz (Martyniuk) – biskup Gorlický,
- Ks. prof. dr Jerzy Tofiluk – rektor Pravoslávneho Duchovného seminára vo Varšave,
- Ks. arch. prof. Vasilij Sadvarij – prorektor UUBA v Užhorode,
- Ks. dr Roman Dubec, PhD. – riaditeľ

DOKP „Elpis“ v Gorliciach. Konferencia sa niesla v duchu ideí a okruhov tém nielen religióznych ale aj spoločensko-behaviorálnych, kde prezentovali svoje príspevky osobnosti známe tak v slovenskom, ako aj v medzinárodnom meradle.

Z náboženských motívov odznegli prednášky ako:

1. *K religióznej skúsenosti podľa otca Sergeja Bulgakova* – dekan PBF PU v Prešove, prof. ThDr. Ján ŠAFIN, PhD.,
2. *Svätý Porfyrios a kresťanské hodnoty* – Dr.h.c. doc. ThDr. KRYŠTOF (Radim Pulec), PhD.,
3. *Monastieri a kňazstvo ako mučeníctvo* – Ks. biskup dr PAISJUSZ (Piotr Martyniuk),
4. *Skúška Abraháma a obeta syna Izáka a jeho vyznanie viery* – doc. ThDr. Alexander CAP, CSc.,
5. *Archimandryta Grzegorz Peradze – svedectvo mučenieťa a sviatosti* – ks. prot. dr Artur ALEKSIEJUK,
6. *Idea nekrvavého mučenieťa a vyznávačstva v dielach archim. Sofronija Sacharovova* – doc. ThDr. Štefan PRUŽINSKÝ, PhD.,
7. *Hodnota majetku (biblicky aspekt podľa dvoch príbehov)* – doc. ThDr. Ján HUSÁR, PhD.,
8. *Zostúpenie Isusa Christa do podsvetia v patristickej literatúre prvých 3. storočí* – Mgr. Ján PILKO, PhD.,
9. *Pravoslávna liturgia a jej vplyv na kresťanské hodnoty jednotlivca a spoločnosti* – Mgr. Peter SAVČAK,

10. *Prázdne chrámy v Európe, alebo kresťanstvo na ústupe* – Mgr. Martina KORMOŠOVÁ.

Spoločensko-behaviorálne témy z oblasti sociálnej práce zastrešovali referáty:

1. *Fenomén spravodlivosti v kontexte kresťanskej sociálnej práce* – doc. PhDr. Tomáš HANGONI, PhD.,
2. *Sociálna otázka zlého zaobchádzania s malými deťmi. (Fenomén tyrania, zneužívania a zanedbávania detí)* – PhDr. ThDr. Maroš ŠIP, PhD.,
3. *Eutanázia ako sociálno-etický fenomén (Dôstojný odchod zo sveta?)* – Mgr. Martina ŠIPOVÁ,
4. *Žiaduce a nežiaduce vlastnosti sociálnych pracovníkov. Pohľad študentov sociálnej práce z kresťansky orientovaných vysokých škôl* – Mgr. Lucia DROTÁROVÁ,
5. *Právne postavenie cirkvi a náboženských spoločností v rámci kresťanských hodnôt v štátoch Európskej únie* – JUDr. Rudolf MIRDALA,
6. *Kresťanské hodnoty v sociálnej práci v kontexte medzinárodného etického kódexu „profesionálnych kresťanských sociálnych pracovníkov“* – PhDr. Daniela CEHELSKÁ.

Pre tých, ktorí nepoznajú obec Szymbark so svojimi zákutiami, históriou a architektonickými zaujímavosťami, uvádzame niekoľko bližších informácií.

Návštevníci obce Szymbark môžu navštíviť skutočný skanzen, kovácku dielňu, malý zámok a nádherné renesančné opevnené územie, krásne umiestnené v kopcovitej krajine pozdĺž brehu rieky Ropa. Názvy jednotlivých častí Szymbark, čo je niekoľko

kilometrov dlhé územie, prezentujú kultúru „Pogórzania“ v celej svojej bohatosti a originalite. Mestečko je významné svojou neobvyklou, výnimočnou históriou. V roku 1802 John Bochniewicz, vtedajší majiteľ panstva Szymbark, vo svojej poslednej vôli rozdelil panstvo medzi štyroch potomkov, teda v obci vznikli v 19. storočí štyri zámky. Zámok s ná-

zvom Legi, malý zámok Manor Farm, zámok Castellum, štvrtý zámok Bystrica. Tri ešte stále existujú. Múzeum Karwacjana Gładysz bolo založené v apríli roku 2008. Jeho cieľom je, aby chránili dedičstvo Malopoľska. Pod ochranou múzea sú Gréckokatolícka cirkev v Bartnea Centrum ľudových stavieb v Szymbarku. Centrum ľudovej architektúry v Szymbarku predsta-

vuje rôzne prvky kultúry „Pogórzanian“, najmä originálne drevené pamiatky a poľskú ľudovú architektúru. V rámci svojho veľkého pozemku (2,71 ha), nájdu návštevníci meštianske sídlo presťahované z Gorlíc, obydlia i kancelárie, rovnako ako aj výstavu panských tradícií, renesančné opevnené územie (v súčasnej dobe v ochrane), múzeum pod holým nebom, ako aj vzde-

lávacie reprezentatívne centrum a hotel s reštauráciou. V súčasnej dobe, výstava v exteriéry územia skanzenu zahŕňa štrnásť budov, vrátane štyroch dreveníc/chatiek (Gródek, Moszczenica, Siara a Szymbark), tri prístavby, zachovalé stodoly, chlievy, rovnako ako aj olejové obrazy, kováčske dielne, dva veterné mlyny a príklady malého rozsahu architektonických prvkov v obci: úle a svätyne.

Atraktivita obce Szymbark je i vďaka zámku, skanzenu a ďalším spomínaným architektonickým úkazom pre návštevníkov, ktorí sem cestujú z celého Poľska nepochybne a na svoje by si prišiel ne jeden turista z tuzemska i zahraničia.

Výstupom konferencie je recenzovaný zborník príspevkov, ktorý je už v týchto dňoch prístupný v elektronickej podobe.

PhDr. Daniela Cehelská

Foto: archív <http://openairmuseum.pl/skansen/szymbark>

TEÓRIA AKO MOST K PRAXI SOCIÁLNEJ PRÁCE

Na pôde *Inštitútu edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity (IEaSP FF PU) v Prešove* sa 24.03.2015 konal vedecký seminár s medzinárodnou účasťou s názvom *Teória ako most k praxi sociálnej práce*. Vedecký seminár prebiehal pod záštitou *Inštitútu edukológie a sociálnej práce FF PU v Prešove* a *Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV*.

Cieľom vedeckého seminára s medzinárodnou účasťou bola podpora prepojenia vedy, výskumu a praxe. Vedecký seminár ponúkol platformu pre stretnutie odborníkov a odborníkov – predstaviteľov akademickej obce, vzdelávateľov, teoretikov, ale aj sociálnych pracovníkov a pracovníkov, aj ďalších pomáhajúcich profesií z praxe. Účastníci a účastníčky vedeckého seminára spoločne hľadali odpovede na aktuálne celospoločenské otázky.

Vedecký seminár otvorila riaditeľka *IEaSP FF PU v Prešove*, prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD. a prorektor pre vedu, umenie a akreditáciu PU v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. Po krátkom umeleckom spestrení – spevákcom vystúpení študentky *IEaSP FF PU v Prešove* Bc. Júlie Stankovičovej nasledovala panelová diskusia so zastúpením z oblasti teórie a praxe sociálnej práce. Teoretickú časť reprezentoval doc. PhDr. Ladislav Vaska, PhD., z *Univerzity Komenského v Bratislave*, doc. PhDr. Jaroslav Veteška, Ph.D., z *Univerzity Jána Amosa Komenského v Prahe* a PhDr. Denisa Šoltésiová, PhD., z *IEaSP FF PU v Prešove*. Praktikov zastupoval PhDr. Jozef Dobrovič, riaditeľ *Zariadenia pre seniorov Náruč v Prešove* a PhDr. Peter Valíček, riaditeľ *Gréckokatolíckej charity v Prešove*.

Po podnetnej diskusii nasledoval krst kníh *IEaSP FF PU v Prešove*. Krstilo sa netradične soľou a čiernym ko-

rením. Krstnou mamou vysokoškolskej učebnice *Service-learning vo vzdelávaní (školských) sociálnych pracovníkov* (Skyba, Šoltésiová 2014) sa stala doc. Mgr. Monika Bosá, PhD. Krstným otcom pre *Kompendium sociálnej práce pre bakalársky stupeň štúdia* (Balogová et al. 2015) sa stal doc. PhDr. Ladislav Vaska, PhD. Po krste kníh nasledovalo slávnostné udeľovanie ďakovných dekrétov za aktívnu dobrovoľnícku prácu študentom a študentkách *IEaSP FF PU v Prešove*.

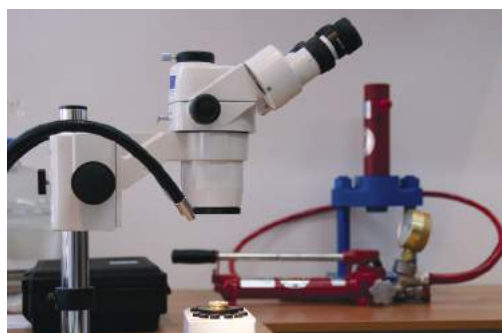
Po prestávke, ktorú dopĺňala posterová prezentácia projektov ročníkových prác študentov a študentiek *IEaSP FF PU v Prešove*, nasledovalo rokovanie účastníkov a účastníčok v troch sekciách. Sekciu s názvom *Praktická sociálna práca (skúsenosti príležitosti a limity)* moderovala PhDr. Denisa Šoltésiová, PhD., sekcia *DOBRO (voľníctvo) sa (ne)vypláca* prebiehala pod taktovkou Mgr. Michaely Skyba, PhD. Treťou sekciou s názvom *Teoretické prístupy a popularizácia vedy (aktuálne teoretické otázky)* účastníkov a účastníčky sprevádzala doc. PhDr. Lenka Pasternáková, PhD.

Záver vedeckého seminára patril spoločnej diskusii všetkých zúčastnených a poďakovaniu riaditeľky *IEaSP FF PU v Prešove*, prof. PhDr. Beáte Balogovej PhD.

Vedecký seminár s medzinárodnou účasťou *Teória ako most k praxi sociálnej práce* naplnil svoj cieľ – aktívnou diskusiou, novými názormi, postrehmi a námetmi a neposlednou rade novými sociálnymi kontaktmi účastníkov a účastníčok podporil prepojenie vedy, výskumu a praxe.

Mgr. Anna Jašková
Mgr. Lucia Bartková

Fyzikálne laboratórium Versalab alebo ako zostať „cool“

Často využívanou metódou na objasnenie fyzikálnych vlastností pevných látok je zmena ich teploty. Extrémne teplotné podmienky nám uľahčujú pozorovanie netradičných, z vedeckého hľadiska veľmi zaujímavých a užitočných vlastností skúmaných materiálov. S cieľom rozšíriť tieto experimentálne poznatky bolo na Katedre fyziky, matematiky a techniky (KFMT) FHPV PU v roku 2010 vybudované fyzikálne laboratórium nízkych teplôt – VERSALAB. Oddeleniu fyziky (OF) na KFMT toto laboratórium zvýšilo vedeckú atraktivitu v oblasti základného výskumu a ponúklo priestor na nadviazanie kontaktov pre ďalšiu medzinárodnú spoluprácu (Portugalsko, Taliansko, Ukrajina, Juhoafrická republika). Experimentálne výsledky štúdia termodynamických, transportných a magnetických vlastností materiálov (zväčša na báze vzácnych zemín) boli prezentované v podobe prestížnych zahraničných karentových publikácií.

V posledných rokoch OF rozšírilo svoju vedeckú činnosť. Okrem základného výskumu pevných látok sa začína orientovať aj na výskum aplikačný. V tejto oblasti dnes členovia OF zabezpečujú termodynamické merania fyzikálnych vlastností vybraných organických materiálov (v spolupráci s Národnou univerzitou v Užhorode), taktiež participujú na štúdiu vlastností pôd (v spolupráci s Katedrou geografie a aplikovanej geoinformatiky FHPV PU v Prešove).

Magnetické pole vie byť chladné
Celosvetovo nastavený trend fungovania spoločnosti z pohľadu energetickej efektivity a ekologického zaťaženia prostredia je veľ-

kou výzvou pre vedeckú komunitu. Jednou z aktuálnych otázok je technológia chladenia, ktorá sa produktmi klimatizačného a chladniarskeho priemyslu dotýka bežných domácností. Schladzovanie vzduchu v kuchynských chladničkách je energeticky málo účinné a strašiakom je taktiež nebezpečenstvo freónových plynov, ktoré okrem poškodzovania ozónovej vrstvy pri prípadnom úniku do ovzdušia hrozia taktiež priamym poškodením ľudského zdravia. Riešenie týchto problémov ponúka technológia, ktorá využíva celkom odlišný fyzikálny princíp chladenia – chladenie magnetickým poľom. Niektoré materiály vykazujú takú zvláštnosť, že pôsobením magnetického poľa vieme meniť ich teplotu. Jej znižovanie dosiahneme zmagnetizovaním a následným odmagnetizovaním skúmanej látky – tento fyzikálny jav sa nazýva magnetokalorický efekt. Magnetické chladenie je šetrné k životnému prostrediu a oveľa účinnejšie ako klasické chladiace metódy. Nevyriešenou úlohou doteraz ostáva objav vhodnej zlúčeniny na magnetické chladenie so žiadanou efektivitou pre bežné použitie.

Štúdium magnetokalorického javu je ďalším aplikačným výskumným projektom OF. V rámci spolupráce s National Institute of Technology (Tiruchirappalli, India) naše pracovisko navštívil vedecký pracovník Rashid Thazhe Poyil, ktorý sa špecializuje na prípravu nových intermetalických zlúčenín na báze gadolína, vhodných kandidátov na využitie magnetokalorického efektu.

Aplikácia vedeckých výsledkov je nevyhnutnou podmienkou spoločenského napredovania, stojí však na pilieroch základného výskumu. Sme radi, že aj pomocou laboratória VERSALAB môžeme prispieť k prepojeniu týchto dvoch svetov.

RNDr. Ivan Čurlík, PhD.
Foto: archív Katedry fyziky,
matematiky a techniky
FHPV PU v Prešove

Chronické neprenosné ochorenia v kontexte pomáhajúcich disciplín

V mesiaci február sa na pôde *Inštitútu edukológie a sociálnej práce (IEaSP) Filozofickej fakulty Prešovskej Univerzity v Prešove* konalo vedecké podujatie, v spolupráci s *Kanceláriou WHO na Slovensku*, ktoré svojou účasťou poctila aj samotná riaditeľka MUDr. Darina Sedláková, MPH. Vedecké podujatie otvorila zástupkyňa riaditeľky *IEaSP* PhDr. Denisa Šoltéssová PhD., ktorá privítala účastníkov a účastníčky zhromaždených v zasadacej miestnosti dekanu FF PU. Slovo prevzala doc. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc., ktorá ako hlavná facilitátorka viedla celé podujatie a v úvode zamestnala všetkých zúčastnených brainstormingovou úlohou s otázkou: „Známe či neznáme?“ Vo facilitovanom brainstormingu zúčastnení v dvojiciach, či trojiciach zdieľali svoje poznatky o chronických neprenosných ochoreniach, ktoré sa bezprostredne dotýkajú každého jedného z nás. Nasledovala zaujímavá a vysvetľujúca prezentácia pani riaditeľky WHO na Slovensku MUDr. Dariny Sedlákovej, MPH.

Nasledovala panelová diskusia na tému: „*Chronické neprenosné ochorenia ako nová výzva pre výskum v pomáhajúcich disciplínach*“, ktorú moderovala Doc. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc.

Panelistkami v diskusii boli PhDr. Iveta Nagyová, PhD. a MUDr. Dagmar Breznoščáková, PhD. z Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach a doktorandky Mgr. Danica Adamčíková a Mgr. Lucia Bartková, ktoré diskutovali o závažných výskumných otázkach v oblasti porúch príjmu potravy a onkologickej problematiky u adolescentov.

Pozvanie neodmietla ani pani riaditeľka *Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach*, MUDr. Jana Kollárová.

Mgr. Lucia Bartková
Mgr. Anna Jašková
<http://socialnapraca.weebly.com/>

Validácia s Naomi Feil v Bratislave

Slovo validácia znamená uznanie, potvrdenie. Ide o uznanie hodnoty človeka bez ohľadu na to, do akej miery je orientovaný a o potvrdenie emočného prežívania jednotlivca. Je to metóda komunikácie s dezorientovaným starým človekom trpiacim demenciou. Vo vyššom veku, približne v 65 roku života sa k nim znova vracia a bilanciuje odžitie. Dostáva sa k úlohám, ktoré neboli spracované dostatočne, alebo vôbec javia sa ako životné krivdy, krízy, potlačené traumy a pod. Pri postupnej strate prítomnosti a nedávnej minulosti, ktorou trpí človek s Alzheimerovou chorobou, je jeho snahou dosiahnuť rovnováhu. Pre praktické využívanie v každodennej práci s chorými validácia umožňuje určiť fázu dezorientácie, odhadnúť typ správania dezorientovaných starých ľudí a ponúka jednoduché praktické techniky komunikácie. Prostredníctvom validácie získajú dezorientovaní empatické aktívne počúvanie, neodsudzovanie, ale práve naopak akceptovanie ich hľadiska reality. V konečnom dôsledku je vedomie postihnutého človeka znovu posilňované ľudskými hodnotami a zlepšujú sa aj jeho telesné a sociálne funkcie.

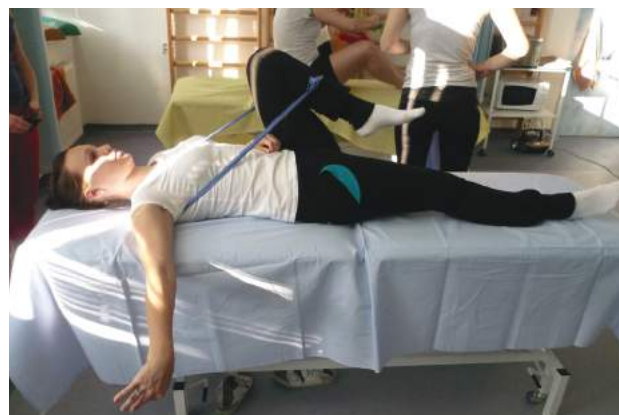
Medzinárodný workshop **Validácia s Naomi Feil** sa konal 2. 3. 2015. Po slávnostnom príhovore sa medzinárodný workshop oficiálne začal. Program workshopu bol rozdelený do štyroch blokov. Celým programom účastníkov podujatia sprevádzala autorka metódy validácie Naomi Feil. V prvom bloku sprístupnila základné informácie o metóde validácie, v druhom sa zamerala na princípy validácie a význam empatie vo validácii. Tretí blok workshopu bol venovaný etapám Alzheimerovej choroby. Vo štvrtom bloku sa účastníci workshopu oboznámili s verbálnymi validačnými technikami. Celý workshop sa niesol v znamení prepojenia teórie s praxou, autorka využívala filmové a life ukážky. Tohto významného podujatia sa zúčastnili PhDr. Iveta Ondriová PhD., PhDr. Terézia Fertalová PhD., PhDr. Dagmar Magurová PhD. – členovia katedry ošetrovateľstva FZO PU v Prešove.

PhDr. Iveta Ondriová PhD.
PhDr. Terézia Fertalová PhD.
PhDr. Dagmar Magurová PhD.
Foto: autorky

Odborný kurz „Neuromobilizácie v manuálnej terapii“ na FZO PU

V dňoch 15. – 16. novembra 2014 sa na pôde FZO PU v Prešove konal odborný kurz na tému: Neuromobilizácie v manuálnej terapii. Organizátorom bola Katedra fyzioterapie, pod vedením PhDr. Wioletty Mikuľákovej, PhD., v spolupráci so vzdelávacou inštitúciou Akademia Zdrowia Somatic z Poľska. Pozvanie tunajšej katedry prijala odborníčka v odbore fyzioterapia Dr. Halina Zieba, ktorá k nám zavítala z poľskej univerzity Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu.

Tematický obsah odborného kurzu bol veľmi zaujímavý, pretože ho tvorili okrem prednášky i špecifické manuálne vykonávané postupy na diagnostiku a terapiu porúch neurálnej dynamiky, ktoré vznikajú z dôvodu patológie v perineurálnom priestore jednotlivých periférnych nervov.

Príčiny podieľajúce sa na vzniku porúch neurálnej dynamiky môžu byť vaskulárneho pôvodu, kompresívne faktory a faktory intra a extraneurálnej pohyblivosti. Najčastejším klinickým prejavom sú parestázie (subjektívne vnímanie trpnutie, brnenie, mravčenie) a/alebo bolesť v príslušnom dermatóme (okrsok kože, senzitivne zásobený nervovými vláknami z rovnakého miechového koreňa) a obmedzená pohyblivosť chrbtice a/alebo končatín, ktorú spôsobuje reflexným spôsobom vzniknuté zvýšené svalové napätie.

Medzi účastníkmi dvojdňového odborného kurzu – prednášok a praktických cvičení boli okrem členov katedry aj absolventi študijného programu Fyzioterapia (FZO PU), ale i fyzioterapeuti s mnohoročnou praxou, od ktorých sa očakáva, že poznatky a zručnosti získané na tomto kurze budú ďalej rozvíjať v praxi, a tým prispievať k zvyšovaniu úrovne poskytovaných služieb v zdravotníctve.

Mgr. Pavol Nechváta, PhDr. Wioletta Mikuľáková, PhD.
PhDr. Eva Labunová, PhD.
PhDr. Petra Homzová
Foto: archív Katedry fyzioterapie
FZO PU v Prešove

Problematika bifaciálnych artefaktov

Archeologická konferencia SKAM, zameraná na obdobie paleolitu, má už svoju dlhú tradíciu. V roku 2014 sa uskutočnil jej 11. ročník v meste Miskolc v Maďarsku a organizátori sa rozhodli upriamiť svoju pozornosť na otázku bifaciálnych artefaktov. SKAM – Stowarzyszenie Krzemieniarskie založili naši poľskí kolegovia, ktorí tak chceli vytvoriť priestor pre vzájomnú diskusiu o nových metódach poznávania kamenných artefaktov a vymeniť si názory a skúsenosti na nové nálezy, alebo reinterpretácie staršie nájdených artefaktov z obdobia paleolitu. Kvôli medzinárodnému zloženiu obsadenia konferencie bola spoločným jazykom angličtina.

Podujatie sa organizovalo a konalo v múzeu Otta Hermana a Pannon-Tenger múzeu v spolupráci so Stowarzyszeniem Krzemieniarskim SKAM a Inštitútom archeologických vied Eötvös Loránd univerzity v Budapešti, pričom sa na akciu prihlásilo vyše 60 paleolitikov s 26 referátmi a 13 posterami.

Po úvodných privítacích slovách organizátorov sa začala prvá sekcia prezentácií, ktorej predsedal Zs. Mester. Príspevky od Y. E. Demidenka, J. M. Burdukiewicz, či P. Škrdlu boli zaujímavé sformované, keďže sa zaoberali všeobecnou a porovnávacou charakteristikou paleolitických nálezov a bolo možné badať vysokú fundovanosť referujúcich. Nasledujúca krátka prestávka dala priestor na príjemné priateľské rozhovory a konverzáciu v kuloároch. Druhá sekcia predstavovala konkrétnejšie popisy nálezov a ich technologicko-typologicko-surovinovú analýzu, ktorej predsedal J. M. Burdukiewicz. Búrliú diskusiu začal referát M. Ciešly v spolupráci s P. V. Nowakom, ktorí predstavili jeden kamenný artefakt z Oblázovej jaskyne ako pästný klin. Niektorí účastníci sa s takýmto tvrdením nestotožnili a prezentovanie mnohých argumentov, ani niekoľkokrát výmena názorov, nevedla ku konečnej zhode v popise artefaktu. Autorka tejto správy uverejnila príspevok o troch listovitých hrotoch z oblasti Zemplínskych vrchov a ich surovinovom zložení. Auditórium prejavilo o ne záujem v diskusii, ako aj počas prestávky, ktorú niektorí, predovšetkým českí a maďarskí kolegovia, využili na predstúvanie týchto unikátnych nálezov. Tretiemu celku prezentácií predsedal J. K. Kozłowski, a v rámci neho

boli predstavené predovšetkým technologické spôsoby prípravy artefaktov Z. Nerudovou a P. Nerudom na Morave, analýza listovitých hrotoch z Moravan nad Váhom-Dlhej A. Nemergutom a L. Klaricom, či stredopaleolitická industria v Kotyleve A. Očeredným. Posledný blok prezentácií otvoril predsedajúci Gy. Lengyel s referátmi o otázkach niektorých nálezov. Za všetkých možno spomenúť príspevok od D. K. Plaza, W. Gruzdža a K. Pyzewiczy o možnosti zaradenia bifaciálneho noža vyrobeného z pazúrika typu Ożarów a jeho ceremoniálneho, alebo multifunkčného využitia.

Utorok, 21.10.2014, sa niesol v znamení prezentovania referátov v troch sekciách, pričom v poradí piatej predsedal Y. E. Demidenko. Referát, ktorý asi najviac upútal všetkých prítomných bola prezentácia P. Szolyáka a Gy. Lengyela, ktorí analyzovali techno-typologickú štúdiu o pästných klinoch z Bársonyho domu v Miskolci. Podnetný bol aj referát od K. Pyzewiczy o funkcii bifaciálnych kamenných nástrojov zo včasnej doby bronzovej približujúci rozpoznávanie prvkov na kamenných artefaktoch z paleolitu a doby bronzovej. Šiestu sekciu spravovala M. Kaczanowska. W. Migal spolu s J. Liberom analyzovali a zamýšľali sa nad brúsením bifaciálnych artefaktov v Poľsku. Pre slovenský paleolit bol isto podnetný príspevok od A. Přichystala a P. Škrdlu o zdrojoch obsidiánu v Zemplínskych vrchoch,

kde zverejnili dôležitú informáciu o tom, že veľké zásobárne zdroja obsidiánu nie sú vo Viničkách (okr. Trebišov), ako sa doposiaľ uvádzalo, ale na opačnej strane Zemplínskych vrchov, v okolí Brehova (okr. Trebišov). Po prestávke nasledoval posledný blok, ktorej rozpravu viedol P. Neruda. V rámci nej sme sa mohli dozvedieť o bifaciálnej technológii doby bronzovej z pazúrikového dolu Wierzbice

„Zełe“ v Poľsku od D. H. Werry, R. E. Hughesa a R. Siudu a o szeletenskom felziticom porfýre ako o kamennom zdroji, technických možnostiach a limitoch v rámci tenkých biaciálnych artefaktov. Po bohatom repertoári príspevkov sa prezentovali aj posterami a predstavili sa surovinové zdroje z Maďarska, ktoré sa nachádzajú v zbierkach Inštitútu archeologických vied Eötvös Loránd univerzity v Budapešti. Večer sa zavŕšil samostatným programom, pričom mnohí sa stretli v príjemnej spoločnosti v miestnom podniku.

Posledný deň akcie bol venovaný exkurzii po jaskyniach v Bukových horách. Napriek tomu, že výdatne pršalo, účastníci si mohli prezrieť jaskyne Szeleta, Balla a Subalyuk. Večer bol ukončený ochutnávkou vín v jednej z početných vinárskych pivničiek v Egeri.

Podujatie SKAM 11. ročníka prinieslo nadviazanie zaujímavých kontaktov a možností medzinárodnej spolupráce s univerzitami vo Wroclawe a Lubline. K takejto forme budúcich kontaktov možno priradiť aj návštevu popredného účastníka konferencie J. M. Burdukiewiczza z univerzity vo Wroclawe na Inštitúte histórie FF PU v Prešove.

Mgr. Adriána Voľanská

Foto: archív Inštitútu histórie FF PU v Prešove

Slovenský výbor svetovej organizácie pre predškolskú výchovu

Vo svetovej organizácii, ktorá sa zaoberá deťmi do ôsmich rokov života, pracujú odborníci, ktorí sú pedagogickí a odborní zamestnanci v predprimárnom a primárnom vzdelávaní, študenti, rodičia, cviční učitelia, pediatri, sociálni pracovníci, mimovládne organizácie a vysokoškolskí učitelia. Organizácia, ktorú chceme teraz predstaviť, má svoju štruktúru od svetovej prezidentky, cez prezidentov jednotlivých svetadielov až po predsedov členských štátov. Predsedníčkou tejto svetovej organizácie na Slovensku je PaedDr. Monika Miňová, PhD., ktorá je odbornou asistentkou Katedry predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

Slovenský výbor Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (SV OMEP) pôsobí

na Slovensku už 22 rokov. Je to profesijná organizácia, ktorej skratka (OMEP) pochádza z francúzskeho pomenovania Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu – Organization Mondiale pour l'Éducation Pré-scolaire. Je to mimovládna organizácia, ktorá bola založená v roku 1948 v hlavnom meste vtedajšieho Česko-Slovenska, v Prahe. Počas uplynulých 67 rokov sa jej činnosť rozšírila na všetky kontinenty sveta.

Úlohou OMEP-u je podpora a ochrana detí do ôsmich rokov na medzinárodnej, národnej a lokálnej úrovni. Odborníci združení v tejto organizácii spolupracujú s inými združeniami s podobnými záujmami pri skvalitňovaní výchovy a vzdelávania detí, zlepšovaní ich životných podmienok a dodržiavaní detských práv.

OMEP má status konzultanta pri UNESCO, UNICEF, Komisii OSN pre ekonomickú a sociálnu zmenu a pri Rade Európy. Každoročne sa koná zasadnutie Svetovej rady OMEP-u, ktorú tvoria reprezentanti všetkých členských krajín. Raz za tri roky sa schádza Svetové zhromaždenie, ktoré je najvyšším orgánom rozhodujúcim o stanovách a politike činnosti organizácie. Na tomto zhromaždení sa z návrhov z jednotlivých členských štátov volí prezident svetového výboru i regionálneho výboru OMEP. Svetový OMEP má 72 členských štátov a delí sa na 5 regionálnych organizácií OMEP – Afrika, Európa (24 krajín), Latinská Amerika, Ázia a Pacifik, Severná Amerika a Karibik. Svetovou prezidentkou je dr. Maggie Kong (Čína). Prezidentom regiónu Európa je Assistant Professor Nektarios Stellakis (Grécko). Regionálna sekcia OMEP je zložená z národných výborov jednotlivých členských štátov. Predsedom Slovenského výboru OMEP od jej založenia boli doc. Zita Bađu-

říková, Mgr. Katarína Domastová a od roku 2005 je predsedníčkou SV OMEP dr. Monika Miňová.

Podľa platných stanov (čl. 3) Slovenský výbor OMEP:

a) podporuje štúdium vývinu a edukácie detí predškolského veku a výmenu názorov na túto problematiku v Slovenskej republike i zahraničí,

b) prispieva k podpore rozvoja poznania medzi ľuďmi a národmi, presadzuje práva detí v záujme ich šťastného detstva a dobrého rodinného života,

c) podporuje edukáciu detí predškolského veku v rodine a inštitúciách predprimárneho vzdelávania.

Členmi SV OMEP (čl. 6) sa môžu stať odborníci z teórie i praxe predškolskej výchovy a iní záujemcovia, ktorí sa zaoberajú otázkami výchovy detí predškolského veku a starostlivosťou o ne.

Slovenský výbor Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu

sa zúčastňuje na zasadnutiach Európskeho výboru a svetových zhromaždeniach OMEP.

Každoročne prispieva členský príspevok do svetovej organizácie, ktorej je aktívnou súčasťou. SV OMEP má vlastnú webovú stránku, ktorá prispieva ku efektívnejšej a kvalitnejšej komunikácii medzi členkami SV OMEP (www.omep.sk). SV OMEP má v súčasnosti 450 aktívnych členiek. Členky sa aktívne zapájajú do tvorby dôležitých strategických materiálov, ktoré sa týkajú predškolskej výchovy a participovali na:

- Konceptii predškolskej výchovy s nadväznosťou na prípravu detí na vstup do základnej školy.
- Profesionom rozvoji učiteľa v kariernom systéme.
- Tvorbe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie.
- Tvorbe metodicko-didaktického materiálu: Výchova a vzdelávanie v materských školách v triedach s heterogennou vekovou skladbou detí.
- Tvorbe *Metodickej príručky k tvorbe školských vzdelávacích programov*.
- Tvorbe *Metodiky predprimárneho vzdelávania*.
- Inovácii metodickej príručky pre rodičov a učiteľky materských škôl: *Predškolská príprava detí v materskej škole a v rodine*.
- Obsahu jednotlivých modulov v rámci *Národného projektu: Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania*.
- Príprave podkladov pre *Pedagogicko-organizačné pokyny* na aktuálny školský rok.
- Pripomienkovaní inovovaného *Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách*.
- Pripomienkovaní *Profesijných štandardov pedagogických zamestnancov*.

Členky SV OMEP boli v Rade pre regionálne školstvo a v Kurikulárnej rade, kde zastávali dôležité miesto v procese schvaľovania a prijímania nových koncepcií a legislatívy. Predsedníčka SV OMEP bola menovaná do komisie na posudzovanie projektov „Elektronizácia a revitalizácia materských škôl 2009 a 2012“ a v súčasnosti je členkou celoslovenskej sekcie *Predprimárneho vzdelávania* (pri MŠVVaŠ SR). Členky SV OMEP sa zapájajú do rôznych výskumov zameraných na oblasť predprimárneho vzdelávania.

Ťažisko práce SV OMEP spočíva v Regionálnych sekciách OMEP (RS OMEP). Na území Slovenska pracuje 12 regionálnych sekcií: Bratislava a okolie, Nitra, Banská Bystrica – Brezno, Komárno, Rimavská Sobota, Prešov, Košice, Levice, Hlohovec, Nové Zámky, Trnava a Žilina. RS OMEP sa riadia schválenými stanovami SV OMEP a vypracovanými plánmi činnosti, ktoré sú zamerané na:

- aktivity, ktorých cieľom je skvalitňovať edukačnú činnosť v materských školách,
- aktivity, ktorých cieľom je skvalitňovať riadiacu prácu,
- aktivity, ktorých cieľom je ďalšie vzdelávanie,
- aktivity s deťmi a pre deti predškolského veku,
- aktivity družobné,
- aktivity smerom k verejnosti,
- aktivity vo vnútri RS OMEP.

30. mája 2007 vo Švajčiarsku Slovenská republika kandidovala na usporiadanie Európskej konferencie spojenej s regionálnou členskou schôdzou OMEP a úspešne túto kandidatúru získala. 9. – 12. apríla 2008 sa uskutočnila v Bratislave európska konferencia pod názvom „**Výchova a vzdelávanie od útleho veku, šanca pre všetky deti**“. Zúčastnilo sa na nej 210 účastníkov z 15 krajín Európy a konferenciu pocítila návštevou aj vtedajšia svetová prezidentka OMEP prof. Ingrid Pramling Samuelsson a viceprezidentka pre Európu prof. PhDr. Milada Rabušicová, Ph.D. Bola to veľká pocta pre SV OMEP.

Jedným z hlavných dôvodov, ktorý prispel k rozhodnutiu, aby sa Slovenská republika stala usporiadajúcou krajinou, bol ten, že v roku 2008 bolo 60. výročie založenia OMEP-u a zakladajúcim štátom bolo Československo, ktorého sme boli súčasťou.

SV OMEP v posledných rokoch zorganizoval rôzne vedecké a odbornopedagogické konferencie s medzinárodnou účasťou pod názvami: *Aktuálne problémy pedagogickej praxe v materskej škole; Aktivity v materskej škole; Inštitucionálna výchova na prahu tretieho*

tisícročia; Interakcia edukačnej triády rodiny – materskej školy – základnej školy; Kvalita v teórii a praxi materskej školy; Školská pripravenosť detí v kontinuite predškolskej a elementárnej edukácie; Predprimárna edukácia v kontexte celoživotného vzdelávania; Súčasnosť a budúcnosť pred-

primárnej edukácie; Predprimárna edukácia v podmienkach súčasnej reformy; Od detskej opatrovne k materskej škole; Perceptuálne – motorické učenie sa v predprimárnej edukácii v kontexte súčasnej kurikulárnej reformy; Trvalo udržateľný rozvoj očami detí predškolského veku; Predprimárne vzdelávanie v metamorfózach času; Hra v predprimárnej edukácii; Manažment a marketing trvalo udržateľného rozvoja z pohľadu predprimárneho vzdelávania; Predprimárne vzdelávanie v súčasnosti; Trvalo udržateľný rozvoj ako možný liek na environmentálne problémy ľudstva optikou detí predškolského veku; Predprimárne vzdelávanie v kontexte súčasných zmien; Environmentálna udržateľnosť v predprimárnom vzdelávaní;

Rovnosť a kvalita v predškolskom vzdelávaní ako predpoklad udržateľného rozvoja; Teória a prax telesnej výchovy v materskej škole; Slovenská materská škola a súčasné výzvy pre vzdelávanie detí v ranom detstve.

V roku 2009/2010 sa materské školy zo Slovenska prvýkrát zapojili do Svetového projektu k trvalo udržateľnému rozvoju (ESD). Tento rok je už šiestym v pokračovaní ESD projektu. ESD projekt je výnimočný v tom, že zapojené materské školy môžu prezentovať aktivity a projekty zamerané na environmentálnu udržateľnosť, v spolupráci s rodičmi a starými rodičmi. V projekte priemerne bolo zapojených 20 materských škôl z celého Slovenska. Každý rok z realizácie tohto projektu podáva SV OMEP správu svetovej prezidentke. Výsledky projektu boli prezentované dvakrát na svetovom kongrese OMEP: 11. – 13. augusta 2010 v Göteborgu (Švédsko) a 1. – 5. júla 2014 v Corku (Írsko). Každý rok SV OMEP organizuje národnú konferenciu zameranú na vyhodnotenie tohto projektu.

SV OMEP každoročne pripravuje odbornopoznávacie zájazdy do zahraničia. Boli sme sa pozrieť na materské školy a inštitúcie zaoberajúce sa predškolskou výchovou v Poľsku, v Českej republike, v Srbsku a v Maďarsku.

Som hrdá na to, že na Slovensku máme takúto profesijnú organizáciu, ktorá podporuje rozvoj predškolskej výchovy na Slovensku v kontinuite s poznatkami a komparáciou so školskými systémami v medzinárodnom kontexte.

PaedDr. Monika Miňová, PhD.
predsedníčka SV OMEP
Foto: archív autorky

Fakulta manažmentu PU sa teší z učiteľských mobilit

Ako aj po ostatné roky, tak aj tento rok sa Fakulta manažmentu, Prešovskej univerzity v Prešove stala miestom realizácie mnohých učiteľských mobilit. Na pôde Fakulty manažmentu sa tak spoločne do konca akademického roka zrealizuje spolu 15 mobilit zahraničných vedecko-výskumných pracovníkov. V posledných dvoch rokoch zahraničné oddelenie vníma zvýšený záujem vzhľadom na možnosť príchodu na Fakultu skrz SAIA (Slovenská akademická informačná agentúra) a jej Národný štipendijný program na podporu mobilit. V tomto prípade sa vyskytlo mnoho prípadov žiadostí nielen z európskeho priestoru, ale aj z Ázie. Okrem spomínaného programu sa prevažná časť mobilit realizuje prostredníctvom programu Erasmus+, ktorý poskytuje možnosť učiteľských mobilit, ako aj mobilit administratívnych pracovníkov. Celkovo sa v rámci programu Erasmus+ uskutočnilo 10 učiteľských mobilit z krajín: Grécko (Thessaloniki), Česká republika (Praha, Opava), Poľsko (Kraków, Rzeszów, Kielce, Jelenia Góra). V rámci programu Ceepus boli zrealizované 2 mobility z Poľska (Rzeszów) a prostredníctvom iných programov 3 mobility (Maďarsko, Ukrajina, Poľsko). Realizácia takýchto mobilit so sebou prináša množstvo pozitív. Okrem faktu, že študenti majú možnosť vidieť a zažiť prednášky zahraničných kolegov v cudzom jazyku (zvyčajne angličtine) v rámci predmetov ich študijného programu, prinášajú aj ďalšie výhody. Medzi ne možno zaradiť hlavne spájanie vedecko – pedagogických pracovníkov v rôznych aktivitách. Najčastejšie sa jedná o spoločnú publikačnú aktivitu, uchádzanie sa o medzinárodné projekty na jednotnej báze, resp. účasť na medzinárodných konferenciách, ktoré jednotlivé inštitúcie organizujú. Medzi často ako aj opätovne prichádzajúcich patria partneri, ktorí sa na domácich univerzitách sústreďujú najmä na oblasť cestovného ruchu, ktorá tak svojím spôsobom naplňa aj svoju podstatu a teda, že ľudia cestujú. Medzi potešujúce správy patrí aj nadviazanie nových zahraničných kontaktov v portugalskom Santaréme ako aj v bulharskom Plodive, kde budú mať študen-

ti fakulty tiež možnosť od budúceho akademického roka vycestovať a realizovať svoje mobility. Samozrejme to platí aj pre zahraničných študentov pre štúdium na pôde FM, kde sa výučba pre študentov z partnerských škôl zabezpečuje vždy v letnom semestri. Zahraničná aktivita je aktívna aj počas letného obdobia, kedy majú študenti možnosť vycestovať vďaka Erasmus+ stážam a stážam absolventov na niekoľko mesiacov. Skrz takýchto možností je jednoznačné prepojenie teórie s praxou študentov, ktoré im mnoho krát prináša po ukončení štúdia konkurenčnú výhodu pri uplatňovaní sa na trhu práce. Aj toto leto predpokladáme záujem niekoľkých študentov o absolvovanie zahraničnej stáže v rámci spomínaného programu, ktorý jednak obohacuje poznanie a otvára nové možnosti do budúcnosti. Teší nás však aj spolupráca s partnerským strediskom pre realizovanie praxe študentov na gréckom polostrove Chalkidiki. Sani resort s.a. spolupracuje s FM a jej predošlým Inštitútom turizmu a hotelového manažmentu už 15-tu letnú sezónu. Študenti najmä študijného odboru 8.1.1 Turizmus, hotelierstvo, kúpeľníctvo tak majú možnosť nadobúdať svoje praktické skúsenosti na rôznych pozíciách v rámci celého rezortu, ktorý pozostáva z komplexu 4* a 5* hotelových zariadení. Minimálna dĺžka pobytu je každý rok 90 dní, počas ktorých spoznávajú systém a chod ubytovacích zariadení v cestovnom ruchu, objavujú podmienky rozvoja cestovného ruchu a jeho podstatu v danej krajine, získavajú potrebné zručnosti, trénujú si reálne postupy, nadväzujú nové medzinárodné kontakty a mnohé ďalšie. V júni očakávame taktiež príchod srbských študentov z partnerskej Vysokéj hotelierskej školy v Belehrade, ktorý každoročne absolvujú povinnú odbornú prax v Bardejovských kúpeľoch, ktoré sú tak isto dlhoročnými partnermi Fakulty manažmentu v rôznych oblastiach.

PhDr. Daniela Matušiková, PhD.
prodekanka pre zahraničné vzťahy FM
Foto: archív FM PU v Prešove

Mentor rómskej mládeže

Pedagogická fakulta PU v Prešove začala v posledný marcový víkend (27. – 29. marca 2015) školenie učiteľov v akreditovanom programe kontinuálneho vzdelávania *Mentor rómskej stredoškolskej mládeže*. Vzdelávanie sa organizuje v spolupráce s Nadáciou Rómskeho vzdelávacieho fondu (Roma Education Fund).

Zámerom projektu je pomôcť rómskym študentom nadobudnúť stredoškolské vzdelanie, ktoré by malo byť predpokladom na vyššie šance adekvátneho uplatnenia sa v spoločnosti. V tomto projekte je úlohou učiteľa-mentora pomôcť študentovi dosahovať čo najlepšie študijné výsledky, prekonávať prípadné problémy s učením, sprostredkovať tútorstvo (doučovanie), pomáhať pri sociálnej integrácii študenta v prostredí školy, sprostredkovať spoluprácu školy a rodiny študenta a poskytovať psychosociálnu podporu s cieľom zabrániť predčasnému ukončeniu štúdia. Niekoľkoročná spolupráca Pedagogickej fakulty PU s Nadáciou Rómskeho vzdelávacieho fondu pri odbornej príprave učiteľov-mentorov vyústila v roku 2013 do podania a následného akreditovania programu kontinuálneho vzdelávania pod garanciou doc. Alice Petrasovej, dlhoročnej odborníčky v oblasti vzdelávania Rómov. Špecializačné vzdelávanie je určené učiteľom, ktorí vykonávajú činnosť mentora na stredných školách a jeho cieľom je získanie profesijných kompetencií potrebných na jeho výkon. Obsah vzdelávania je rozdelený do siedmich modulov: 1. Úvod do mentoringu, 2. Rómske etnikum, 3. Diagnostika žiaka, 4. Motivácia žiaka k štúdiu, 5. Učebné štýly a ich odraz v školskom výkone žiaka, 6. Komunikácia, 7. Sociálna skupina ako faktor úspešnej socializácie. Deväťdesiat hodín vzdelávania, ktoré vedú odborníci z rôznych oblastí, bude ukončených napísaním a obhájením záverečnej práce a skúškou pred komisiou.

Mgr. Hedviga Kochová, PhD., Mgr. Tatiana Dubayová, PhD.
Foto: archív PF PU v Prešove

Bolo sa načo pozerať aj počúvať...

Každým rokom, počas blížiacich sa Vianoc, v čase Adventu, konajú sa vianočné koncerty na rôznych podujatiach v meste Prešov, ale aj na celom Slovensku. Výnimkou v roku 2014 nebola ani Prešovská univerzita v Prešove (PU), ktorá má medzi iným prioritou, oproti ostatným univerzitám na Slovensku v tom, že môže ponúknuť pri rôznych spoločensko-kultúrnych aktivitách nevynímajúc vianočné koncerty vynikajúce umelecké súbory, bývalých absolventov pôsobiacich v profesionálnej umeleckej sfére z vlastnej „liahne“.

V poradí 12. Adventný koncert Cameraty Academica a jej hostí sa uskutočnil 2. decembra 2014 v Centrálnej študovni Univerzitetnej knižnice PU. Protagonistami boli predovšetkým študenti bakalárskeho a magisterského štúdia Katedry hudby Inštitútu hudobného a výtvarného umenia Filozofickej fakulty PU. Koncert mal veľmi dobrú úroveň, každý z účinkujúcich podal solídny výkon. Tak ako po celé roky obdiv a úctu si zaslúži dramaturg týchto adventných koncertov doc. Mgr. art. Karol Medňanský, PhD.

Prešovská univerzita v Prešove si nádherným večerom so skvelými interpretmi programu pripomenula blížiace sa vianočné sviatky 3. Adventným koncertom v historickej sále Čierneho orla prešovského PKO, 8. decembra 2014. Koncert si po všetkých stránkach vyslúžil od publika absolútorium.

Idylický Vianočný koncert, v réžii PaedDr. Ľubomíra Šimčíka, PhD., pripravili poslucháčom študenti, doktorandi a učitelia Katedry hudobnej a výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty v spolupráci so súkromnou Základnou umeleckou školou DAMA v Prešove a súkromným Centrom voľného času EBONY. V priestoroch Pedagogickej fakulty PU sa 10. decembra 2014 odvíjal príbeh „Bandy Vianočných škriatkov“, hudobné pásmo Dobrá novina..., sólové prednesy speváčok a hráčov na hudobné nástroje, spevy a vinše s vianočnou tematikou v interpretácií komorného vokálneho súboru Piano-Vocal.

Vynikajúce meno univerzity prezentovali v relácii Slovensko 2014 Advent, ktorý bol projektom Rozhlasu

Ľudová hudba Stana Baláža

a televízie Slovenska, Ľudová hudba Stana Baláža a hudobná skupina AMC TRIO. Mgr. Stanislav Baláž, PhD., ktorý je vedúcim Ľudovej hudby, pôsobí na Katedre hudby Inštitútu hudobného a výtvarného umenia Filozofickej fakulty PU vo funkcii vedúceho katedry. Členmi kapely sú absolventi univerzity a dlhoročný zamestnanec univerzity PaedDr. Jozef Hrušovský, PhD. Vo svojom programe, 2. decembra 2014, z Hotela Astória v Bardejovských Kúpeľoch, ponúkli televíznym divákovi prekrásne melódie ľudových piesní a blok tradičných ľudových kolied z Raslavič. Vo „Vianočnom sne primáša“, v hudobnom spracovaní Dr. Hrušovského, primáš Stano Baláž svojím hudobným cítením, husľovou virtuozitou, hráčskou ľahkosťou nenechal na pochybách divákov, že patrí medzi absolútnu špičku huslistov, prinajmenšom na Slovensku. Skvelé mu sekundovala vynikajúcim hudobným podaním a dokonalou zohratosťou celá Ľudová hudba. Perlou ich vystúpenia bola Mgr. art. Marianna Pillarová, sólistka opery Národného divadla moravskosliezského divadla v Ostrave. Prednes tejto opernej divy v ukážkach Emmericha Kálmana, ária z operety „Čardášová princezná“ a Charlesa Gounoda „Ave Maria“ bol excelentný. Z Reduty Spišskej Novej Vsi 9. decembra 2014 sme

mali možnosť si vypočuť AMC TRIO, ktorého zloženie tvoria aj bývalí absolventi univerzity (PaedDr. Peter Adamkovič a Mgr. Martin Marinčák). Hostom ich programu bol skvelý gitarista Samuel Marinčák. V programe dominovala neopakovateľná hudobná charizma z ich vystúpenia.

Je veľkou poctou pre našu alma mater, že do programu, v ktorom sa predstavilo 15 špičkových slovenských umelcov spolu s desiatkami zaujímavých hostí a rešpektovaných osobností zo sveta kultúry, športu a vzdelávania boli zakomponované tieto hudobné telesá.

PhDr. Viliam Tarjányi, PhD.
tajomník RUČ PU v Prešove
Foto: archív PU v Prešove

AMC TRIO

Výstava VERSUS priniesla komiks, grafiku, ale aj rock'n'roll

V priestoroch CREATIVE DESIGN GALLERY na Štefánikovej ulici v Prešove sa 11. decembra 2014 uskutočnilo slávnostné otvorenie výstavy výstupov z projektu *Versus 2014*. Svoje práce predstavili: Slavomír Capek, Tatiana Bachurová, Katarína Ilkovičová a Michaela Zakuťanská, Ivan Herényi, Pavol Čejka a Iveta Gal Drzewiecka. Žánrovo bola zastúpená grafika, maľba, komiks, objekt, fotografia, kresba. Kurátorom výstavy bol dr. Jaro Ondo.

Súčasťou vernisáže bol aj koncert prešovskej rock'n'rollovej skupiny Satin Lead v zostave Ľuboslav Petruška, Tomáš Urban, Peter Horváth a Radoslav Hanzel.

Projekt *Versus*, s podnázvom „Folk elements in the modern art“, teda ľudové prvky v modernom umení, je dlhodobá aktivita z dielne Občianskeho združenia Ruteni-cart. Jeho cieľom je prehĺbiť konfrontačný priestor pre súčasných slovenských umelcov, viažúci sa na tradície a dedičstvo slovenského ľudového umenia. Výsledkom by teda malo byť spopularizovanie ľudového umenia v dobe, keď si už evidentné odkazy z minulosti, množstvo tradičných prvkov, ktoré sa v súčasnom umení nachádzajú, prestávame všímať a uvedomovať. Projekt chcel znovuobjaviť zabudnuté bohatstvo tvorivej činnosti anonymných predkov a pro-

stredníctvom umeleckej tvorby súčasných autorov ho šíriť ďalej tak v slovenských, ako aj medzinárodných súvislostiach.

Z kurátorskej reči dr. Onda:

„V technológii maľby či v živote maľovaných obrazov života existuje úkaz, ktorý sa volá *pentimento* – pri ktorom spriesvitnejú vrstvy na povrchu a divák vidí hľadanie, výraz iniciovaný zámerom autora. Dnes, v tejto chvíli, zažívame *pentimento* víkendového stretnutia siedmich mladých ľudí, vnímame odozvu nimi vnímaného miesta v úlesí, niekde pri Bardejove. Áno, aj to je miesto, kde sa dá nájsť výraz ľudového čítania implementovaného do súčasného výtvarného jazyka. Kto môže cítiť hlas ľudovosti viac ako tento sympatický ľud?

Michaela a Katarína sprostredkovávajú v obrázkoch sužety randenia a popíjania a popíjania v randení. Iveta vizualizuje – ako ináč – literárny text, i text šepotajúcej duše grafičky. Tatiana je centralizovaná a hlavne dáva do centra motív bytia v bytí, konfluencie našich schránok. Slavomír v týchto priestoroch sedí, či stojí možno najviac. Dizajnuje stopy, ktoré sú pre neho objektom márnivosti umenia s krehkosťou motýľích krídel v nekompromisnom mlynčeku na stole. Ivan a Pavol sú infikova-

ní nádherným bacilom synkretizovať zažitý príbeh, vnem v zrozumiteľnej grafickej podobe.

A u všetkých predstavujúcich sa je humor, irónia, sarkazmus. A to je veľmi dobré. Dobré je byť niekde a podať o tom zvesť niekde úplne inde s tým, že cítime, že bolo, že je dobre.

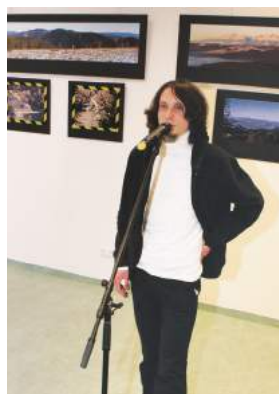
Ďakujem za Vaše relácie versus konfrontácie. Som usmiatey návštevník tejto chvíle. Ďakujem.“

Mgr. Tatiana Bachurová, PhD.

Foto: archív autorky

Transformácia

V Centrálnej študovni Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity v Prešove (UK PU) sa dňa 24. februára 2015 konala vernisáž dvojjvýstavy fotografií pod názvom Transformácia: Zachráňme pohorie Branisko, autora Tomáša Pavliča a Krajinárska fotografia v kontraste mora a našich veľhôr autorky Nikki Schantal. Kurátorský výstavu uviedol Šimon Slo-

vinský. Návštevníci si ju mali následne možnosť pozrieť v UK PU do 17. apríla 2015.

Transformácia má vo forme fotografií za cieľ informovať širokú verejnosť o kameňolome na krásnom pohorí Branisko, kde dochádza k značnému zasahovaniu do ekosystému, ktorý má následne negatívny vplyv na život rastlín a živočíchov v danom prostredí. Súčasťou vernisáže bola tiež prezentácia ekosystému Branisko, ktorú návštevníkom bližšie predstavili ekologický aktivista Dušan Guman a Stanislav Valenčín pracujúci v tomto nádhernom pohorí už vyše 40 rokov.

Krajinárska fotografia tvoriaca druhú polovicu výstavy, zobrazujúca kontrast, ako aj podobnosť sveta morí a hôr vznikla za zámerom vyzdvihnúť dôležitosť a nekonečnej krásy prírody. V rámci dvojjvýstavy poukazuje na to, čo všetko nám príroda môže poskytnúť, ak sa k nej nebudeme správať dehonestujúco. Transformácia síce burcuje na záchranu pohoria Branisko, ale jej symbolický dosah je širší – dnes zachránime Branisko a zajtra to môže byť celá naša planéta.

Táto výstava v UK PU bola pilotnou a v priebehu rokov 2015 a 2016 by mala putovať po všetkých väčších mestách Slovenska.

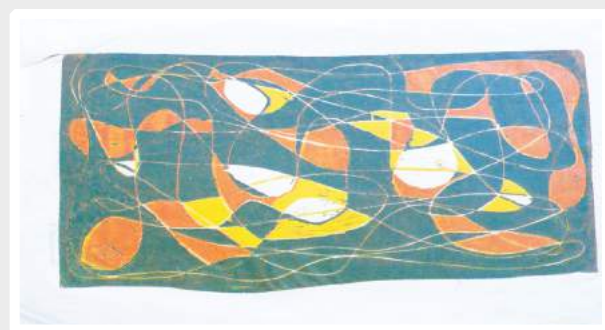
Veronika Červenková
Foto: archív UK PU v Prešove

Výstava grafických prác

Pri príležitosti 65. výročia založenia Pedagogickej fakulty v Prešove bola 7. 11. 2014 sprístupnená výstava grafických prác študentov Pedagogickej fakulty. Kurátorom výstavy bol doc. Michal Tokár, ktorý je zároveň aj vyučujúcim predmetu Grafika. Práce vznikli ako súčasť vyučovacieho procesu i ako praktická súčasť diplomových prác.

Vystavené práce (celkom štyridsať) boli realizované technikou farebnej, ale prevažne čiernobielej tlače z výšky, hĺbky a plochy. Niektoré techniky, ako napríklad tlač z kartónu, monotypia, xerokópia, sú vhodné práve pre žiakov primárneho vzdelávania, pretože nie sú materiálovo, finančne a technicky náročné. Študenti, budúci učitelia, si tak osvojujú postupy grafickej tlače a finalizácie grafického listu, ktoré môžu byť prispôsobené školským podmienkam. Techniky ponúkajú bohaté možnosti materiálovej, námetovej i farebnej variácie, o čom svedčila aj pestrosť inštalovanej výstavy.

Grafické techniky predurčujú voľbu štylizovaných (abstrahovaných) motívov a mnohorakosť výrazov. Niektoré vystavené práce boli prezentované na medzinárodnom bienále grafiky študentov výtvarného umenia v Ľubľane (Slovinsko) a zároveň boli venované do ich zbierkového fondu. Výstava nie je len informatívnym prierezom viacročnej tvorby študentov na hodinách Grafiky, ale zároveň môže byť motiváciou pre súčasných kandidátov predprimárneho a primárneho vzdelávania, ako spestriť hodiny výtvarnej výchovy o dosť opomínaný druh umenia (grafiky), ktorý zaujme žiakov svojím invenčným technickým postupom.

Mgr. Tatiana Bachurová, PhD.
Foto: archív autorky

KÝCHANIE MOZGU - BRAIN SNEEZING 2014

Téma: KORUPCIA

V Centrálnej študovni Univerzitetnej knižnice Prešovskej univerzity v Prešove sa 10. decembra 2014 uskutočnila vernisáž výstavy kresleného humoru na tému KORUPCIA. Išlo o výber najlepších prác zo 4. ročníka medzinárodnej súťaže **KÝCHANIE MOZGU - BRAIN SNEEZING 2014**. Vernisáž uviedol Peter Rázus z Prešovskej rozvojovej agentúry PRERAG, ktorá s podporou FRESH SOLUTIONS súťaž organizovala. Výstavu, ktorá sa prvýkrát konala na pôde Prešovskej univerzity v Prešove, otvorili zástupcovia ďalších donátorov súťaže - Miroslav Trnka z Nadácie ESET a Milan Ježo z Úradu vlády Slovenskej republiky. Na vernisáži sa zúčastnili študenti a pedagógovia PU, výtvarníci a široká verejnosť.

Na medzinárodnej súťaži kresleného humoru sa tento rok zúčastnil rekordný počet 382 autorov zo 70 krajín, ktorí celkovo zaslali 1502 súťažných prác. Téma Korupcia bola atraktívnou pre autorov z celého sveta, pričom najviac prác do súťaže prišlo už tradične z Iránu (vyše 50), Poľska a Turecka, no objavili sa aj noví autori z Japonska, Nórska, Malajzie, Sudánu, Filipín a Panenských ostrovov. Tak ako aj minulých rokoch svoje práce poslali aj poprední svetoví autori F. Zuleta (Kolumbia), O. Kustovskij (Ukrajina), I. Katz (Izrael), M. Zlatkovsky (Rusko), I. Cvetkov (Bulharsko), K. Grnodziel (Poľsko), S. Melo (Brazília), A. Dalponte (Taliansko), J. Takjoo (Irán), atď. Slovensko reprezentovalo 16 autorov, z ktorých sa Bobo Pernecký umiestnil na stupni víťazov a Jozef Storinský získal čestné uznanie.

Medzinárodná odborná porota súťaže Kýchanie mozgu / Brain Sneezing 2014 v zložení: Ivan Hanošek - predseda poroty (Česká republika), Henryk Cebula (Poľsko), Zoltán Kulin (Ukrajina), Karol Čizmazia (Slovensko) a Fedor Vico (Slovensko) vyhlásila nasledovné poradie:

1. **cena:** Krzysztof GRZONDZIEL, Poľsko
2. **cena:** Slawomir LUCZYNSKI, Poľsko
3. **cena:** Bobo PERNECKÝ, Slovensko (na obr.)

Výstava v Univerzitetnej knižnici PU mala pôvodne trvať do 31. januára 2015, no kvôli veľkému záujmu akademickej obce PU ako aj širokej prešovskej verejnosti bola predĺžená do 20. februára 2015. Karikatúry si ná-

sledne v priebehu roka budú môcť prezrieť aj návštevníci v ďalších mestách na Slovensku, v Poľsku, Česku a na Ukrajine.

Postrehy návštevníkov výstavy:

Korupcia zožiera túto krajinu a preto sme sa rozhodli založiť Nadáciu ESET, aby sme sa pokúsili ju čo najviac obmedziť ako aj jej devastujúce dôsledky na kvalitu života a podnikania na Slovensku. Zároveň chceme malými krokmi prispievať k zmene celkového ovzdušia frustrácie a rezignácie a dokázať cez konkrétne prípady, že zmena je možná a závisí najmä od každého z nás. Aj preto sme podporili túto výstavu a sme radi, že sa mohla uskutočniť na Prešovskej univerzite - v akademickom prostredí plnom mladých ľudí, ktorí sú budúcnosťou Slovenska. **Miroslav TRNKA, spoluzakladateľ Nadácie ESET.**

Terapia spoločnosti výsmechom korupcie sama o sebe nie je zázračným medikamentom, ale určite posilňuje organizmus pacienta. **Peter RÁZUS, organizátor výstavy.**

Neobyčajná umelecká a myšlienková úroveň víťazných prác bola aj pre samotnú porotu po ťažkom rozhodovaní tou najlepšou satisfakciou. Ten zážitok skutočne stojí za to - môžeme smelo konštatovať, že v prípade tejto dnes už svetoznámej Prešovskej súťaže plne platí ono povestné „Ex oriente lux“. Niet pochýb o tom, že priaznivci kvalitného kresleného humoru v Prešove i ďalších mestách na Slovensku i v zahraničí, kam výstava súťažných prác následne zavíta sa majú skutočne na čo tešiť a rozhodne si prídu na svoje. **Karol ČIZMAZIA, výtvarník a člen poroty.**

Korupcia je možná len vďaka ilúzii, že sa táto prázdnota dá naplniť zvonku. Poznanie, že vnútornú prázdnotu 'zaplnia' (pomôžu prekonať) len vnútorné hodnoty ako sebaopoznanie a láska, je jediný spôsob ako prekonať korupciu ľudských bytostí, ktoré v podstate len hľadajú únik z pekla v ktorom žijú. **Matej HRUŠO, študent PU**

S korupciou ďalej zájdeš...? Kam teda najďalej možno zájsť s korupciou? Sú dve cesty. Prvou cestou sa možno s korupciou dostať až do väzenia ako úplatkár (ak si nenašetril dosť na podplatenie sudcu). Druhou cestou sa možno s korupciou dostať až medzi chránených svedkov (ak si sa stal policajným provokátorom). **Peter LIESKOVSKÝ, politológ**

Mgr. Peter Rázus a Ing. Peter Haľko
Foto: www.cartoongallery.eu a archív UK PU

Umelecké súbory

Prešovskej univerzity v Prešove bilancujú

Z najvýznamnejších vystúpení jednotlivých umeleckých súborov pôsobiacich v Rade pre umeleckú činnosť Prešovskej univerzity v Prešove v rámci svojej Alma mater, mesta Prešov, Slovenska a zahraničných vystúpení sme zaznamenali v roku 2014 tieto podujatia:

Študentské divadlo pri Filozofickej fakulte

V rámci 48. ročníka Akademického Prešov (27. 4. – 1. 5. 2014) už v prólogu, 23. apríla 2014, sa Študentské divadlo FF PU v Prešove prezentovalo s tvorivou dielňou *Konšpirácia alebo Homo etutiensis*. Študentské divadlo potvrdilo svoju vysokú umeleckú kreativitu a stalo sa v kategórii Študentských divadiel laureátom za inscenáciu *Konšpirácia alebo Homo etutiensis*. Veľkým úspechom Študentského divadla FF PU v Prešove bola účasť na Celopoľských prezentáciách divadiel v Poľsku, na ktorej získal za autentickú generačnú kolektívnu výpoveď, osobitný herecký výraz a využitie postupov alternatívneho divadla prestížne ocenenie poprednej osobnosti európskej divadelnej tvorby Tadeaszu Kantora za interpretáciu inscenácie *Človek etudový alebo Konšpirácia alebo Od skúšky k predstaveniu* (text, réžia Karol Horák, dramaturgia

Miron Pukan). ŠD FF PU v Prešove vystúpilo aj v rámci Dňa otvorených dverí univerzity, 12. februára 2014. Prof. PhDr. Karolovi Horákovvi, CSc., umeleckému vedúcemu Študentského divadla začiatkom roka 2014 na návrh Národnej rady Slovenskej republiky, udelil prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič Pribinov kríž II. triedy.

Vysokoškolský folklórny súbor Torysa

Súčasným umeleckým vedúcim súboru je Mgr. Stanislav Baláž, PhD., vedúci Katedry hudby Inštitútu hudobného a výtvarného umenia Filozofickej fakulty PU.

- Začiatkom kalendárneho roka obohatil svojím vystúpením kultúrny program na tradičnom novoročnom stretnutí rektora PU v Prešove s tvorivými pracovníkmi univerzity.
- Už tradične je ozdobou plesov univerzity, čo nebolo výnimkou ani na XVII. reprezentačnom plese 25. 1. 2014.
- V rámci Dni mesta Prešov sa otvorením Prešovského trojičného jarmoku predstavil verejnosti vystúpením dňa 5. 6. 2014
- Úspešné účinkovanie v dňoch 7. – 10. júl 2014 na 39. medzinárodnom akademickom festivale folklórnych súborov – Akademická Nitra 2014
- Svojim vystúpením 8. 12. 2014 v PKO Prešov na 3. Adventom koncerte univerzity prispel k prekrásnemu umeleckému zážitku.

Komorný orchester Camerata Academica

Už tradične vo svojej bohatej umeleckej aktivite na univerzite, v rámci kalendárneho roka, zastrešuje akademické komorné koncerty, adventný koncert, jarný koncert s hosťami.

- 12. 2. 2014 – v rámci Dní otvorených dverí v priestoroch VŠA PU v Prešove
- 25. 3. 2014 Dvorana Evanjelického kolégia Prešov, slávnostná promócia Doctora honoris causa prof. Josému Carlosovi Gomézovi Salovi, profesorovi fyziky a rektorovi Kantábrijskej univerzity v Santanderi, Španielsko
- 28. 3. 2014 Sociálna a pedagogická akadémia v Prešove – Bakalársky koncert Kataríny Repjakovej
- 2. 4. 2014 – 9. jarný koncert Cameraty Academica a jej hostí – Centrálna študovňa Univerzitetnej knižnice PU v Prešove
- 15. 4. 2014 – Koncertná sála Fakulta hudby Rzeszowska univerzita v Rzeszowe/Poľsko

- 2. 12. 2014 Centrálna študovňa Univerzitetnej knižnice PU v Prešove – 12. adventný koncert Cameraty Academica a jej hostí.

Ženský spevácky zbor IUVENTUS PAEDAGOGICA

- Deň otvorených dverí univerzity v priestoroch VŠA PU v Prešove, 11. 2. 2014
- UNIPO Day vystúpenie v areáli univerzity, 29. 4. 2014
- Jubilejný koncert pri príležitosti 50. výročia založenia zboru Iuventus Paedagogica – PKO v Prešove, 12. 11. 2014 – Cena primátora mesta Prešov za rozvoj umeleckej sféry v oblasti hudby a prezentáciu mesta Prešov na Slovensku i vo svete. Bronzová medaila rektora PU v Prešove za významný prínos v umeleckej činnosti Prešovskej univerzity v Prešove a mimoriadne úspechy v zborovom speve, v rozvoji akademického umenia a za reprezentáciu Alma mater a mesta Prešov na domácich a zahraničných pódiiach.

Miešaný spevácky zbor NOSTRO CANTO

- Deň otvorených dverí – MSZ Nostro Canto – VŠA PU v Prešove, 11. 2. 2014
- Koncert v rámci medzinárodnej konferencie Kultúrna a hudobná edukácia euroregiónu Karpaty, História, súčasnosť a perspektívy – Koncertná sála hudby Rzeszowskej univerzity – 15. 4. 2014
- Koncert zboru v rámci Sabinovskej hudobnej jari – Mestské kultúrne stredisko, Sabinov, 11. 5. 2014
- Slávnostné zasadnutie Vedeckej rady PU v Prešove – Dvorana Evanjelického kolégia v Prešove, 24. 6. 2014
- Tatranský príbeh – MSZ Nostro Canto – M. Novák – „Tatry 2004“ – uvedenie minikantáty pri príležitosti 10. Výročia kalamity v Tatrách, Starý Smokovec, 19. 11. 2014
- 3. Adventný koncert univerzity, PKO v Prešove, 8. 12. 2014
- Vianočný koncert pre mesto Prešov, pešia zóna 16. 12. 2014

- Vianočný benefičný koncert pre Gymnázium J. A. Reimana, Prešov – Koncert tradičných slovenských kolied – Kaplnka Saleziánov, 19. 12. 2014

Akordeónové komorné zoskupenia

V roku 2014 pracovalo v rôznych zoskupeniach, trio, duo, ale aj v sólových vystúpeniach. Úspešnými študentmi, akordeonistami, ktorí sa striedali v rámci jednotlivých vystúpení, boli: Bc. Kamil Keselica 1. roč. Mgr. Bc. Marián Cuprišin, 2. roč. Mgr., Štefan Cina. 2. roč. Bc., Patrik Bača, 3. roč. Bc., Erik Ščečina 1. roč. Bc., Juraj Feltovič, 1. roč. Bc.

- 4. 2. 2014 – sála DAD Prešov,
- 12. 2. 2014 – Deň otvorených dverí Prešovskej univerzity v Prešove v priestoroch VŠA
- 28. 3. 2014 Sociálna a pedagogická akadémia v Prešove – Bakalársky koncert Kataríny Repjakovej
- 2. 4. 2014 – 9. jarný koncert Cameraty Academica a jej hostí – Centrálna študovňa Univerzitnej knižnice PU v Prešove
- 15. 4. 2014 – Koncertná sála Fakulta hudby Rzeszowska univerzita v Rzeszowe/ Poľsko
- 29. 4. 2014 Unipodaj v priestoroch VŠA PU v Prešove
- 28. – 29. 5. 2014 Festival Rajecké Teplice, *Euromusette-golden tango* (všetci) akordeonisti, umiestnenie v zlatom striebornom i bronzovom pásme, poďakovanie Katedre hudby IHVU
- 11. 11. 2014 Výstava v Šarišskej galérii
- 2. 12. 2014 Centrálna študovňa Univerzitnej knižnice PU v Prešove – 12. adventný koncert Cameraty Academica a jej hostí

Ženský spevácky zbor CANTO VERO

Zbor od začiatku pracuje pod umeleckým vedením dirigentky PaedDr. Ivety Matyásovej.

- Uskutočnil už piaty výročný koncert 22. 5. 2014 v Dvorane biskupského úradu Východného dištriktu ECAV (Prešovského evanjelického kolégia).

Študentské divadlo P.A.D.A.K. pri Pedagogickej fakulte PU

- V roku 2014 sa zúčastnilo na 48. ročníku Akademického Prešova (27. 4. – 1. 5. 2014) s divadelným

predstavením hry A. Popescu *Obchod s hračkami*.

- Divadlo pripravilo, v rámci osláv 65. výročia založenia Pedagogickej fakulty v Prešove, vystúpenie s divadelnou hrou A. Popescu *Obchod s hračkami*, ktoré sa uskutočnilo v Divadle Alexandra Duchnoviča 16. 12. 2014.

Komorné vokálne združenie Piano Vocal

- Komorné vokálne združenie zorganizovalo 13. novembra 2014 XII. ročník Medzinárodnej speváckej súťaže Moyzesiana.
- Spevácke zoskupenie pripravilo pod vedením umeleckých vedúcich doc. PaedDr. Daniela Šimčíka, PhD. a PaedDr. Ľubomíra Šimčíka, PhD. samostatné hudobné programy ku Dňu učiteľov 27. marca 2014 a k 65. výročiu vzniku Pedagogickej fakulty PU v Prešove 22. 10. 2014.
- Komorné vokálne zoskupenie účinkovalo v rámci 55. ročníka PREŠOVSKÉJ HUDOBNEJ JARI v PKO Prešov 9. apríla 2014 a 3. Adventného koncertu univerzity v PKO Prešov 8. decembra 2014.
- Združenie Piano Vocal bolo súčasťou vianočného koncertu pre učiteľov, študentov Pedagogickej fakulty, 10.12. 2014.

Mužský spevácky zbor sv. Romana Sladkoveca

Súčasťou je dvanásťčlenná spevácka skupina.

- Vystúpenie mužského speváckeho zboru sv. Romana Sladkoveca 18. 5. 2014 v rámci V. ročníka prehliadky speváckych zborov východného obradu – Hospodi pomiluj v Poráči.
- Vystúpenie zboru sv. Romana Sladkoveca v rámci cyklu Modlitba za Slovensko, hudobno-poetické pásmo „Koncertu k roku rodiny v Prešovskej archieparchii“ 21. 10. 2014 v Prešove
- Vystúpenie dvanásťčlennej skupiny zboru sv. Romana Sladkoveca na XXIII. ročníku Medzinárodného festivalu duchovných piesní byzantského obradu v dňoch 7. – 9. novembra 2014 v Prešove

- Koncert speváckeho zboru sv. Romana Sladkoveca v Slovenskom rozhlase – Rádio Regina 24. 11. 2014 pod názvom „Dedina hrá, spieva a dumu dumá“.
- Dvanásťčlenná skupina speváckeho zboru sv. Romana Sladkoveca vystúpila na 3. Adventom koncerte univerzity 8. 12. 2014 v priestoroch PKO Prešov.

Hudobná skupina bohoslovcov Anastasis

Pod týmto názvom pôsobí pri Gréckokatolíckom kňazskom seminári amatérska skupina hudobníkov – seminaristov, ktorí sú zameraní na modernú gospelovú hudbu.

- Hudobná skupina dňa 12. 11. 2014 oslávila veľkolepo svoje 20. ročné účinkovanie na hudobnej scéne koncertom v kine Scala v Prešove projektom „Viera – Kongres o rodine“.

Spevácky zbor Pravoslávnej bohosloveckej fakulty

Okrem domácich aktivít v rámci alma mater a mesta Prešov zbor prezentuje svoje umenie aj v rámci festivalov a prehliadok speváckych zborov.

- 12. 2. 2014 – vystúpenie mužskej časti zboru na Deň otvorených dverí univerzity v priestoroch – vysokoškolského areálu
- 9. 4. 2014 – koncert v rámci Prešovskej hudobnej jari 2014, PKO Prešov
- 18. 5. 2014 – vystúpenie na V. prehliadke speváckych zborov východného obradu – Hospodi pomiluj v Poráči
- 9. 11. 2014 – vystúpenie na XXIV. ročníku tradičného medzinárodného podujatia rozvíjania kresťanských národných tradícií – Festival duchovnej piesne v Snine
- 7. 12. 2014 – Vianočný koncert v Slovinkách
- 16. 12. 2014 – vystúpenie v rámci vianočných koncertov mesta Prešov
- 21. 12. 2014 – vystúpenie na jubilejnom XX. Vianočnom benefičnom koncerte cirkevných speváckych zborov vo Svidníku

PhDr. Viliam Tarjányi, PhD.
tajomník RUČ PU v Prešove

11. ročník Akademických komorných koncertov

Obohatiť koncertnú činnosť v meste Prešov sa darí v jesennom termíne uvádzanému cyklu Akademických komorných koncertov (AKK). Tieto koncerty sa konali nielen na akademickej pôde, konkrétne v Univerzitnej knižnici PU, ale aj v sále Parku kultúry a oddychu v Prešove a dva z nich sa stali pevnou súčasťou zaujímavej dramaturgie Prešovskej hudobnej jesene. Odbornými garantmi a organizátormi boli Prešovský hudobný spolok SÚZVUK a Katedra IHVU FF Prešovskej univerzity v Prešove, ktorí presvedčili študentov, vysokoškolských pedagógov, ale i odbornú, či širokú verejnosť, že pestovanie komornej hudby má v Prešove dlhoročnú tradíciu.

Otvárací koncert 11. ročníka AKK bol výnimočnou udalosťou. Týmto ojedinelým koncertom (15. 10. 2014) sa poslucháči mohli oboznámiť s interpretačnými zákonitosťami, ktoré so sebou prináša poučená interpretácia starej hudby. Vystúpenie súboru starej hudby QUANTZ QUARTET, v zložení Mária Rendešová – Flauto traverso, Peter Zelenka – Violino, Tomáš Kardoš – Violoncino a Martin Gedeon – Cembalo, prinieslo do vysokoškolského prostredia aj istú dávku hrdosti. Členkou tohto ansámbľu, ktorého interpretmi sú študenti na Konzervatóriu Wien-Privatuniversität, je Mária Rendešová, absolventka dvoch fakúlt Prešovskej univerzity v Prešove (FHPV a PF). Súbor predviedol nielen originály, či verné kópie barokových nástrojov (barokového predchodcu priečnej flauty, či v barokovom Taliansku populárny nástroj, tzv. „malý kontrabas“ – teda Violoncino), ale aj diela barokových

majstrov. Na koncerte odznela Suita e-mol francúzskeho skladateľa a flautistu Jacquesa Hotteterre, pochádzajúceho zo známej nástrojárskej rodiny Hotteterre, ktorá sa zaslúžila aj o konštrukciu priečnej flauty. Ďalej odzneli sonáty Josepha Bodina de Boismortiera, Johanna Joachima Quantza (nemeckého flautistu a metodika v hre na tomto nástroji, ktorého meno je v názve účinkujúceho súboru), Georga Philippa Telemanna a Concerto a quattro Georga Friedricha Händla. V Sonáte G-dur J.S.Bacha sa prítomní mohli stretnúť s preladením huslí (boli v skordatúre d', g', d', g). Na koncerte odznela pôsobivá hudba plná technickej virtuozity, ale i mladického nadšenia a radosti.

V dramaturgii Prešovskej hudobnej jesene i AKK právom dominoval jubilejný koncert ženského speváckeho zboru IUVENTUS PAEDAGOGICA Prešovskej univerzity v Prešove. Súbor vznikol v roku 1964 a je najstarším umeleckým telesom tejto inštitúcie. Zbor pôsobí pri Katedre hudby, Inštitútu hudobného a výtvarného umenia Filozofickej fakulty a jeho členkami sú predovšetkým budúce učiteľky hudby, ale aj študentky iných fakúlt. Rástol päť desaťročí na štúdiu nových a náročnejších kompozícií, na spolupráci s dirigentskými

a skladateľskými osobnosťami, na možnostiach zapojiť sa do domácich a zahraničných súťaží, na účinkovaní v rámci akademického i koncertného života, ale predovšetkým na osobnom vklade desiatok, či stoviek členiek tohto umeleckého telesa, ktoré do zboru priniesli nadšenie pre zborový spev. Svoju 50-ročnú existenciu si slávnostne pripomenulo mnoho aktívnych i bývalých členiek zboru, ale aj umelecké osobnosti, ktoré sa podieľali na vzostupe umeleckého telesa koncertom v PKO (12. 11. 2014), na ktorom zbor prezentoval súčasné perspektívy, ale i svoju bohatú históriu, informoval auditórium aj o získaných oceneniach doma a v zahraničí. ŽSZ od roku 2001 vedie Mgr. Tatiana Švajková-Kanišáková, PhD., ktorá do dramaturgie zapracovala hneď niekoľko rovín práce so zborom. Jednou z nich je aj skutočnosť, že tento zbor dlhodobo spolupracuje so súčasnými slovenskými skladateľmi: I.Szeghy, M.Novákom, J.Kmiťovou, P.Breinerom, diela niektorých odzneli aj na jubilejnom koncerte. Zbor predviedol interpretáciu českej a slovenskej ľudovej

tradície, zborové skladby Z.Lukáša, J.Hrušovského arr., B.Urbanca, ale zaznela v ich podaní aj známa svadobná odobierka v úprave Petra Breinera. Ďalšiu rovínu práce zboru predviedla zbormajsterka so zborom v podobe latinských duchovných piesní (A.Vujić, O.Gjeilo). Zaslúžený aplauz vyvolali skladby, ktoré vypovedajú o práci žien – skladateľiek, prešovských rodáčok, I.Szeghy (Fairy Song) a J. Kmiťovej (Tri 4-hlasé ženské zbory I.), ktorých kompozičná čin-

Ukrajinská klaviristka Irina Gerega – PKO v Prešove

nosť má európske parametre. Ich skladby zapôsobili na publikum ako ojedinelé projekty práce s hlasom, jeho naratívnu funkciu, striedania zvukových hladín, s glissandi a melodramatickými úsekmi. Šírka hlasového prejavu a temperamentný rytmus razili zo skladby macedónskeho skladateľa a dirigenta Todora Skalovského v skladbe Macedónska humoreska. Na jubilejnom koncerte odznela zborová pieseň „Aká si mi krásna“ Eugena Suchoňa, interpretovaná v zaujímavom akustickom postavení. Pôsobivý a zmysluplný rámec celému koncertu dali dve duchovné skladby, „Ave Maria“ z pera Alexandra Vujića a Gustava Holsta. Dirigentka zboru z rúk rektora Prešovskej univerzity v Prešove Prof. RNDr. René Matloviča, PhD. prevzala bronzovú plaketu za umeleckú prácu a reprezentáciu zboru doma i v zahraničí. Zbor bol pri príležitosti svojho jubilea ocenený aj Cenou primátora mesta Prešov a medailou Pocta svätého Gorazda, ktorú udelila generálna riaditeľka NOC v Bratislave.

Účinkujúcim komorným zoskupením ďalšieho koncertu AKK bolo Česko-slovenské komorné duo v zložení Pavel Burdych – husle a Zuzana Berešová – klavír, ktorého recitál sa konal v priestoroch Univerzitnej kniž-

CAMERATA ACADEMICA
(umelecký vedúci doc. K. Medňanský)
na záverečnom koncerte AKK

nice PU, za účasti početného publika (15. 11. 2014). Na programe boli výhradne diela bardejovského rodáka Bélu Kélera (1820 – 1882), ktorého život a dielo zaznamenalo v posledných rokoch renesanciu v bádateľskej činnosti bardejovských, prešovských, košických, českých a nemeckých historikov. Výslednicou predchádzajúceho obdobia sa stal zborník (ed. K. Medňanský), hodnotiaci prínos skladateľa pre tvorbu zábavnej a populárnej hudby 19. storočia. Pozornosť, ktorá sa upriamila na osobnosť hudby rakúsko-uhorskej monarchie, nie je náhodná, pretože samotný Béla Kéler venoval svojmu rodnému mestu rozsiahlu pozostalosť hudobní (v súčasnosti cca. 444 jednotiek). Béla Kéler bol naturelom salónny hudobník a tomuto zábavnému žánru sa venoval aj skladateľsky. Jeho skladby (predohry, čardáše, valčíky, polky, hudobné obrazy, vokálne diela) obstáli aj v konkurencii viedenských tvorcov J. Lannera a J. Straussa ml. Na koncerte zazneli skladby, poznamenané mestskou a kúpeľnou kultúrou, ktoré vypovedali o rôznych národnostných vplyvoch hudby Rakúsko-Uhorska. Z interpretácie husľového partu prúdila energia, zmysel pre tvorbu melodických línií, virtuoza, schopnosť vystihnúť špecifika metroritmických funkcií hudobnej reči, precíznosť pri interpretácii početných melodických ozdôb. Výborným spoločníkom mu bol aj klavírny part, plynúci v jednej koncepcii (nevýhodou bolo použitie elektrického klavíru, ktorý nedokázal dotvoriť farebnosť pozadia skladieb). Na koncerte odzneli skladby s idylickými názvami (Rozlúčka s Dolnou zemou, Na krásnom Rýne spomínam na Teba, Túžba po vlasti). Pristaviť sa je potrebné pri originálnej skladbe „Spomienka na Bardejov, op. 31“, v nej zaznievajú hudobné témy, ktorými sa inšpiroval Johannes Brahms a to konkrétne v najslávnejšom Uhorskom tanci č. 5 g-mol. Hoci na začiatku vydania Uhorských tancov pre 4-ručný klavír J. Brahms uviedol, že skladby sú inšpirované melódiami „uhorských a nemeckých skladateľov“, na B. Kélera si už dnes v súvislosti s 5. uhorským tancom nikto nespomenie. Tvorba Bélu Kélera znamená preto pre hudobníkov i muzikológov veľkú výzvu.

Sála PKO znela (19. 11. 2014) klavírnou literatúrou. Prešovskému publiku sa predstavila talentovaná klaviristka Irina Gerega (Hereha) z Ukrajiny, ktorá po ukončení Konzervatória vyšla z klavírnej triedy národnej umelkyne doc. Ľubov Hunder na Precarpathian Na-

tional University Vasyl Stefanyk v meste Ivano-Frankivsk, kde je v súčasnosti poslucháčkou doktorandského štúdia. Program koncertu bol zameraný predovšetkým na ukrajinskú kompozičnú školu, na koncerte odzneli viaceré premiéry skladieb, ktoré vyvolali v auditóriu nadšenie. Úvod rozsiahleho a náročne zostaveného klavírneho recitálu patril skladbe s poetickým názvom a obsahom nórskeho skladateľa a klaviristu Christiana Sindinga (1856 – 1941) Rašenie jari. Záver patril košickému skladateľovi Norbertovi Bodnárovi (1956) a jeho Toccate, v ktorej klaviristka preukázala inklináciu aj k jazzovej harmónii a rytmu a rovnako jazzový „feeling“ našiel aj zo skladby „Turn out the Stars“ amerického jazzmana a skladateľa Billa Evansa. Poema Fedora Nadenenka (1902 – 1963), Partita N.5. Myroslava Skoryka (1938), a Prelúdium Mykola Kolessu (1903 – 2006), pôsobili ako nový závan

dramaturgie klavírnej histórie a potenciálu našich východných susedov, v ktorom interpretka presvedčila publikum o svojom vzťahu k poetike, výrazovosti, aj premyslenosti detailov. Svoj výkon postavila na technickej gradácii a obdivuhodnej schopnosti tlmočiť hudobné obsahy skladateľov, ktorí tvorili a tvoria v nedávnej histórii a súčasnosti. Vzhľadom k tejto skutočnosti, to bol veľmi pútavo a hodnotne zostavený program, ktorého originálnymi hudobnými opusmi boli aj skladby azerbajdžanskej skladateľky, speváčky a klaviristky Azizy Mustafa Zadeh (1969), ktorú označujú poslucháči ako „princeznú jazzu“. Na koncerte rezonovali skladby aj iného zámeru. V skladbách zazneli orientálne nápevy a temperamentný rytmus, príklon k ľudovému dedičstvu.

Záverečný koncert AKK patril komornej hudbe, ktorú interpretovali študenti Katedry hudby IHVU Prešovskej univerzity v Prešove. Išlo o rôznorodé komorné zoskupenia zobcových flaut, huslí, akordeónov, gitár a sólového spevu v sprievode klavíra, kde zaznela hudba takmer všetkých storočí (J. S. Bach, J. Ch. Naudot, A. Caldara, A. Stamitz, W. A. Mozart, G. Dinizu, A. Piazzolla, A. Tuchowski, S. Hochel a ďalší). Pedagogickú prípravu realizovali pedagógovia Katedry hudby v rámci predmetu Collegium musicum. A išlo o skladby klasickej, jazzovej i ľudovej povahy. Centrálna študovňa Univerzitnej knižnice PU v Prešove v závere koncertu hostila komorný orchester CAMERATA ACADEMICA, v jeho podaní zaujalo publikum Rondo (Allegro) z Koncertu pre lesný roh a orchester č.1 D dur, KV. 412 W. A. Mozarta. Sólistom bol Miroslav Leško, ktorý zvládol part s ľahkosťou a istotou. Záverečnou skladbou za celým cyklom AKK bola Sinfonia a quattro č. 8 „Sedecia“ (Sedekiáš, kráľ Jeruzalema) talianskeho barokového skladateľa Antonia Caldaru, ktorú skomponoval v r. 1732. Skladateľ svojim orchestrálnym skladbám spravidla uvádzal v titulných listoch aj duchovné mottá, akýsi program, čím tento skladateľ zaujal viaceré interpretujúce orchestre (medzi inými i SKO B. Warchala) a svojou koncepciou a motívickou prácou zasiahol do vývoja symfonického cyklu. Umeleckým vedúcim a dirigentom orchestrálnych skladieb bol doc. Mgr. art. Karol Medňanský, PhD.

Mgr. Renáta Kočišová, PhD.

Foto: archív Katedry hudby IHVU FF PU v Prešove

Dni české literatury 2015

Pod záštitou prof. PhDr. Reného Matloviča PhD., rektora Prešovskej univerzity v Prešove, sa 21. – 23. apríla 2015 uskutočnil v troch východoslovenských mestách – Prešove, Košiciach a Starej Ľubovni literárny festival DNI ČESKEJ LITERATÚRY 2015. Odborný garantom podujatia bola prof. PhDr. Anna Valcerová, PhD. z Inštitútu prekladateľstva a tlmočníctva Filozofickej fakulty PU, na podnet ktorej sa celý festival konal. Hlavnými organizátormi podujatia boli Ministerstvo kultúry Českej republiky, zastúpené Mgr. Radimom Kopáčom a Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity v Prešove v zastúpení Ing. Petrom Haľkom, ktorí cele podujatie spoločne pripravili a koordinovali. Ďalšími spoluorganizátormi festivalu boli Slovensko-český klub v SR Košice (Mgr. Helena Miškuřová), Verejná knižnica Jána Bocatia (Ing. Soňa Jakešová), Ľubovnianska knižnica Stará Ľubovňa (Mgr. Ivana Šipošová), Univerzitná knižnica Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach (PhDr. Daniela Džuganová) a České centrum v Bratislave (Mgr. Petra Darovcova). Podujatie sponzorsky podporili firmy Portál Slovakia – Nadežda Čabiňáková a SLOVART G.T.G Bratislava.

Cieľom podujatia bolo formou autorského čítania a besied so súčasnými protagonistami českej literatury priblížiť aktuálnu podobu českej literatury východoslovenskej verejnosti a predovšetkým študentom vysokých škôl.

Ministerstvo kultúry ČR vyslalo na Slovensko štyroch autorov, ktorými boli: Věra Nosková, Markéta Hejkalová, Michal Šanda a Jan Pavel (na obr.). Títo sa snažili uvedený cieľ podujatia (či skôr v tomto prípade, išlo skôr o poslanie či literárnu misiu) naplniť. Samotní protagonisti si svojou bezprostrednosťou a poctivým, profesionálnym prístupom získali divákov (poslucháčov) a vyplnili tým najlepším spôsobom literárne vákuum (nedostatok českých literátov na východe Slovenska – najmä v Prešove), ktoré sa prejavilo po ukončení činnosti Českého centra v Košiciach po r. 2012. Jednotlivé autorské čítania a besedy trvali približne 120 min., pričom autori okrem čítania a rozprávania o svojom diele využívali aj počítačové prezentácie. Záver každej besedy tvorili diskusie s divákmi a autogramiády.

O veľmi dobrej atmosfére medzi autormi a ich prístupom k podujatiu svedčí aj to, že sa na jednotlivých besedách zúčastňovali všetci literáti spoločne. Okrem študentov a pedagógov Prešovskej univerzity v Prešove podujatie ocenila najmä česká komunita v Starej Ľubovni a predovšetkým v Košiciach.

Dni české literatury 2015 možno považovať za veľmi vydarené a prospešné podujatie, vďaka ktorému sa opäť do povedomia našej verejnosti dostala súčasná česká literatúra. Slovenskí spoluorganizátori podujatia vyjadrili potešenie nad jej úspešným priebehom a vďaka za podporu Ministerstvu kultúry ČR a jednotlivým autorom, ktorí sa na tejto literárnej misii zúčastnili. Veríme, že išlo o prvú literárnu lastovičku, ktorá otvorí novú tradíciu a v blízkej budúcnosti budeme môcť opäť spoločne pripraviť podujatia, ktorých cieľom bude propagácia českej kultúry v našom regióne.

Ing. Peter Haľko
Foto: archív UK PU v Prešove

DNI ČESKEJ LITERATURY
PREŠOV, KOŠICE, STARÁ ĽUBOVŇA * 21. 4. – 23. 4. 2015

AUTORSKÉ ČÍTANIA A LITERÁRNE BESEDY

21. 4. 2015 (utorok) – 10:00 hod.
Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity v Prešove
Věra Nosková, Michal Šanda

21. 4. 2015 (utorok) – 16:30 hod.
Ľubovnianska knižnica v Starej Ľubovni
Markéta Hejkalová, Věra Nosková, Jan Pavel, Michal Šanda

22. 4. 2015 (streda) – 14:00 hod.
Univerzitná knižnica Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach
Markéta Hejkalová, Jan Pavel

22. 4. 2015 (streda) – 16:30 hod.
Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach
Věra Nosková, Michal Šanda

23. 4. 2015 (štvrtok) – 10:00 hod.
Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity v Prešove
Markéta Hejkalová, Jan Pavel

Podporili nás:

MINISTERSTVO KULTURY, SLOVART G.T.G., Portál Slovakia, Nadežda Čabiňáková, Česká republika, SLOVAKIA, ČESKÉ CENTRUM ČESKÝCH CENTRE

Podujatie sa koná s podporou Ministerstva kultúry Českej republiky. Hlavný organizátor: Univerzitná knižnica PU v Prešove

Zahrali si sami pre seba...

Desiaty rok po sebe zaznel v Univerzitetnej knižnici Prešovskej univerzity v Prešove 28. 4. 2015 Jarný koncert Cameraty Academica a jej hostí. Poslucháči sa započúvali do melódií z obdobia baroka, ranného klasicizmu, romantizmu, modernej slovenskej hudby až po súčasnosť. Aj tento rok bola cieľom koncertu prezentácia umeleckej produkcie študentov Filozofickej fakulty PU, Inštitútu hudobného a výtvarného umenia, katedry hudby na verejnosti. Tak ako po celé decénium, dramaturgicky a organizačne pripravil toto podujatie manažér týchto koncertov, predkladateľ, garant projektu doc. Mgr. art. Karol Medňanský, PhD. V úvode sa predstavil Ženský spevácky zbor Iuventus Paedagogica, pod vedením zbornajsterky Mgr. Tatiany Švajkovej, PhD., ktorá vymámila zo zboru opäť maximum. Ich interpretačný prejav oboch prednesených skladieb „Perpetuo vincit“ od Juraja Jartima a „Fairy Song“ od Iris Szeghy bol veľmi vydarenou produkciou.

Začiatky dirigentských gest si vyskúšal Ľuboslav Torma, študent 3. ročníka bakalárskeho štúdia. Pod jeho „taktovkou“ zaspieval ženský spevácky ansámbl Collegium musicum skladbu Eugena Suchoňa „Malička som“ z cyklu Obrázky zo Slovenska pre 3 huslí a ženský komorný zbor.

Barokovú hudbu skladateľa Antonia Vivaldiho prezentovalo skladbou „Sonáta pre violončelo a basso continuo B dur, RV 46, Paris 6, časť Allegro duo interpretov v podaní Mgr. Renáty Kočišovej, PhD., violončelo a hráča na kontrabas Lukáša Jacka, študenta 3. ročníka ba-

kalárskeho štúdia. Z výkonu bolo cítiť, že na vystúpení si dali záležať, venovali dostatok času spoločným skúškam, čo viedlo k ucelenému zvukovému kontinuu a vzájomnej súhre nástrojov.

Výrazný umelecký dojem a hudobný prejav zanechal Juraj Feltovič, študent 1. ročníka bakalárskeho štúdia v hre na akordeón. Skladbu Romana Bažilina „Karamelová licitácia“ zvládol bravúrne s ľahkosťou. Ponúkol mnoho farieb tónov akordeónu a preniesol na poslucháčov nadšenie z hry. Je veľmi dobre, že je „v triede“ prof. Mgr. art. Ireny Medňanskej, PhD. ktorá je absolventkou Vysokej hudobnej školy Franza Liszta vo Weimare, odbor hra na akordeón u prof. Irmgard Slota-Krieg, významnej osobnosti akordeónovej pedagogiky v Európe. Svojimi bohatými skúsenosťami, pedagogickou odbornosťou môže rozvíjať jeho hráčsky ale aj hudobný potenciál. Oba „piesňové recitály“ z tvorby Franza Lehára „Pieseň Vilje z operety Veselá vdova a „Pieseň Ilony z operety Cigánska láska v interpretácii protagonistky Bc. Anny Bučkovej boli ozdobou koncertu. Výber repertoáru, ktorým sa prezentovala bol zo strany hlasovej pedagogičky PaedDr. Mgr. art. Marty Polohovej, PhD., ktorá je absolventkou Hudobnej fakulty Vysoké školy múzických umení v Bratislave, v odbore Hudobné umenie, operný a koncertný spev pod vedením Niny Hazuchovej, veľmi dobre premyslený. V piesni Ilony jej veľmi dobre sekundovali partnerky Bc. Barbara Šalmunová, husle a Mgr. Iryna Gerega, klavír.

Výbornou hudobnou pamäťou,

veľmi solídnym výkonom po intonačnej aj technickej stránke sa predstavil „komornému osadenstvu“ huslista Jozef Michalko študent 2. ročníka bakalárskeho štúdia, skladbou Georga Friedricha Händla „Sonáta IV pre husle a basso continuo – Adagio-Allegro.“ Slušná technika, intonácia a cit pre prednes skrýva v ňom talent a intelekt, na ktorom sa dá budovať. Tradične svoj vysoký štandard odvodili flautistky s pedagogickou prípravou Mgr. Ivony Očkovičovej. Študentka 2. ročníka bakalárskeho štúdia Martina Semanová v „Skladbe pre sólovú flautu na text Márie Royovej“ nechala vyniknúť farebnosť zvuku flauty. Interpretka dominovala istotou hry, technickou vyspelosťou, tónovou čistotou a eleganciou.

K peknému umeleckému zážitku prispeli aj ďalší spoluúčinkujúci jarného koncertu (Štefan Galik, Matej Buraš, Katarína Šinaľová – huslisti, Petra Michlíková – zobcová flauta, klarinet, Laura Kavčáková – klavír, Patrik Bača, Vladislav Kost' – akordeonisti).

Záver klasicky patrilo hostiteľovi Komornému orchestru Camerata academica, ktorého umeleckým vedúcim a dirigentom je doc. Mgr. art. Karol Medňanský, PhD. „Domáce publikum“ si vypočulo skladbu od Johanna a Josefa Straussa „Pizzicato Polka“ a nemej známu a často hranú poprednými interpretmi v rôznych zoskupeniach skladbu Johna Lenona/Paul Mc Cartney „Yesterday“.

PhDr. Viliam Tarjányi, PhD.
tajomník RUČ PU v Prešove
Foto: archív UK PU v Prešove

Pamäť – Memory

(Múzeum moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach, 28. 4. – 29. 5. 2015)

Na výstave sú vystavené diela členov Združenia pre umenie Katedrum a Katedry výtvarnej výchovy a umenia Filozofickej fakulty v Prešove, ktorá bola založená v roku 1961, po rôznych administratívnych zmenách a presunoch je už piaty rok zase na pôvodnom pracovisku. Za ten čas pripravila pre prax stovky absolventov. Vystriedali sa pri tom tri generácie pedagógov. Časť zakladateľských osobností máme možnosť vidieť na prezentovanej výstave vďaka **Jaroslavovi Ondovi** (1964) a jeho charakterovým portrétnym fotografiám (Július Machaj, Tibor Gáll, Július Hegesy, 2012 – 2014). **Ivana Židík** (1979) po hľadaní výrazu v keramike a v abstraktných maľbách s dôrazom na farebný súzvuk si vyskúšala zase niečo pre ňu nové.

Tentoraz to boli posuny v (auto)portrétnej fotografii v istom časovom horizonte (JA I. Ž. I-VI. 2015, kolorovaná fotokoláž).

Médium maľby si po čase zvolil **Martin Zbojan** (1960). Po predchádzajúcich existenciálne ladených obrazoch rôznych medzných osudových situácií využíva postupy, ktoré majú bližšie k harmonickým kompozíciám s náznakovým ironizujúcim postmoderným podtextom (*Letný deň; HELLO!* – akryl, 2015). Maliarskymi dielami sa prezentujú aj ďalší autori. **Prokip Kolisnyk** (1957) si na výstavu vybral triptych *Napätie* (kombinovaná technika, 2013), ktorým prostredníctvom alegorických obrazov (*Človek a bolesť, Človek a putá, Človek a oheň*) reagoval na nedávne tragické udalosti v Ukrajine. Mnohovrstvová pastózna dynamická maľba, doplnená o významové a priestorové efekty prezrádza temperamentného koloristu, ktorý výtvarnú výpoveď zložitej témy rozvíja spravidla vo viacdielnych cykloch. **Dušan Srvátko** (1946), v súčasnosti služobne jubilujúci člen katedry, ktorý sa výrazne podieľa na jej chode v posledných štyridsiatich rokoch, je maliarom tvarovej skratky, čo sa prejavuje aj na jeho vystavených komorných obrazoch (napríklad: *Posledná večera; Vták* – akvarel, 2013). **Ján Bartko** (1948) je prívržencom tradične zameranej maľby s dôrazom viac na mimetický prístup k zobrazovanému motívu reálnej krajiny (*K prameňu; Jesenné pastorále* – 2015, olej).

Michal Tokár (1943) sa donedávna programovo venoval technike drevorezu a tvorbe šperkov. V posledných rokoch sa zamerával aj na digitálnu grafiku, kde

pokračuje v rozvíjaní decentných geometricky štylizovaných znakových kompozícií (*M I-IV*, 2014). **Peter Kocák** (1961) je excelentným majstrom grafiky malých formátov, kde pracuje predovšetkým v technike suchej ihly a leptu. Hlavnou témou je pre neho krása ľudského tela zachytená pavučinou jemných línií (*Skúška pamäti*, 2015, suchá ihla). V posledných rokoch sa intenzívne venuje aj čínskej kaligrafii, ukážka z ktorej je na výstave (*Pamäť*, 2015).

Ľubomír Purdeš (1965) je zastúpený sochárskymi dielami z najnovšieho tvorivého obdobia, ktoré sú výsledkom systematicky a dlhodobo rozvíjanej témy vzájomných vzťahov primárnych prírodných tvarov. Po doterajších monumentálnych skulptúrach z dreva vystavuje súbor štyroch kamenných sôch na drevených podstavcoch doplnených jedným farebným vnútorným svetlom (*Všejednosť. Pocta C. B.*, 2015, kameň, drevo).

Edita Vološčuková (1951) často pracuje s presahmi jednotlivých druhov umenia. Využíva nové technológie, digitálne postupy, čo sa naplno prejavilo vo veľkoformátových abstraktných symetrických grafických kompozíciách, kde zdôrazňuje dynamiku a variabilitu pohybu rozmanitých pravidelných foriem aj za pomoci svetelných efektov (*GENOM X (AV-EV-EV-DV)*, 2015, objekt, kombinovaná technika).

Peter Jakubik (1979) sa venuje priestorovému dizajnu rôznych precízne vytvorených objektov pripomínajúcich úžitkové predmety, neraz s výraznými erotickými prvkami (séria *Hojdací koník*, 2015, digitálna tlač + videoprojekcia).

Na tejto výstave je teda 44 dielami zastúpená tvorba aktuálnych i bývalých učiteľov praktických predmetov: kresby, maľby, grafiky, sochárstva, dizajnu, fotografie a intermediálnych disciplín. Všetkých tentoraz spojila milosrdná pamäť. Pamäť histórie, pamäť života. Autori vystavujú v čase, keď pamäť býva bez pamäte a rozmanité pamätníky si začínajú stavať tí pamätníci, čo si sami nechcú nič pamätať. A tak neraz zostáva iba pamäť materiálu a *basic instinct* posiaty falošnými briliantmi. Buďme preto radi, že si nie všetko pamätáme.

doc. Vladislav Grešlík, ArtD.
kurátor výstavy

Foto: archív Katedry výtvarnej výchovy a umenia
IHVU FF PU v Prešove

WAZU – Slovensko mojimi očami

V Centrálnej študovni Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity v Prešove (UK PU) sa 29. apríla 2015 konala vernisáž výstavy maľieb – **Slovensko mojimi očami**, ktorých autorom je japonský umelec Mitsuharu Imaizumi, alebo jednoducho WAZU. Pán Wazu sa narodil roku 1963 v prefektúre Kanagawa v Japonsku a už takmer päť rokov býva v Prešove. Svoj voľný čas venuje najmä maľovaniu slovenskej prírody a architektúry, zaujímavé sú však aj jeho zátišia s ovocím či zeleninou. Ako sám hovorí: „Každý deň vo svojom voľnom čase rád kreslím slovenskú krajinu. Milujem Prešov, pretože tu žijú veľmi dobrí ľudia. Som potešený, že vďaka Prešovskej univerzite mi bolo umožnené predstaviť svoje diela.“ Pán Wazu vystavoval svoje diela na viacerých výstavách, pričom v roku 2014 na výstave Le Salon des Artistes Français v Paríži bol ocenený za maľbu – *Dóm sv. Alžbety v Košiciach*, ktorý vystavuje aj v UK PU.

Výstavu zorganizovala UK PU, v spolupráci s autorom a Ústavom ázijských štúdií PU (UAS) a jej kurátorom bol Mgr. art. Peter Kocák, PhD. Vernisáž výstavy sa konala pri príležitosti prezentácie UAS, v rámci akcie UNIPO DAY 2015 a slávnostne ju otvoril doc. PaedDr. Daniel Šimčík, PhD., riaditeľ UAS. Výstava bola v UK PU sprístupnená do 15. mája 2015.

Ing. Peter Haľko

Foto: archív UK PU v Prešove

Japonské Slovensko pána Imaizumi

Kurátorsky príhovor

Vítajte na výstave maľby japonského maliara!

Na prvý pohľad sa obrazy majstra Wazu ani veľmi nelíšia od európskej, či slovenskej maľby. No iba na prvý pohľad. Ak sa pozorne zadívate do obrazov, a v tichu, zdôrazňujem, tichu, lebo to ticho je pre tieto intímne obrazy veľmi dôležité, sa do nich aj zahĺbite, pocítite akúsi exotickú, veľmi jemnú vôňu, iný vzduch, a iný kolorit, inú, zaujímavú a príťažlivú melódiu.

Zátišia. Jednoduché kompozície, no predsa nie obyčajné. Opakovanie objektov na prázdnych pozadiach. Ticho. Ticho. Krajiny. Ticho. Nehybné, nadčasové, večné ticho. Katedrála, čistá, jasná, krásna, jednoduchá, presná aká má byť. Nehľadajte tam nič iné. Je tam len to, čo tam vidíte. Modrá obloha, nebo, je modré, tráva je zelená, nie iná, mraky, oblaky plávajúce slobodným nebom, sú biele. Isteže majú mnoho odtieňov sivých, modrastých, fialovastých, a iných. Majster Wazu maľuje svet, aký sa nachádza v jeho srdci. Tichý svet tichých vecí. Japonská tradičná estetika a pojem wabi, je tu všadeprítomný. Všimnite si kolorit japonských obrazov. Ako som spomenul, na prvý pohľad, nič neobvyklé. No zblíz-

ka, pri pokojnom vnímaní jeho obrazov, môžeme pocítiť Japonsko, Nippon, Nihon, Jamato, krajinu Wa. Japonská tradičná kultúra má svoje typické, nezameniteľné farby. Jemné, tiché, nevtieravé, pokojné, a dobré. Majster Wazu nemaľuje expresívne, výrazne, kričľavo, ani burcujúco. No účinok jeho maľby je práve v jeho pokoji, v meditácii nad objektom zorazovaného. Pokora a úcta k maľbe samotnej a k objektom, námetom jeho obrazov, hovoria rečou ticha, porozumenia.

Rukopis maliara je pokojný, sústredený, pozorný, no nie otrocky realistický ani inak hyperealistický. Je priamy a vyrovnaný, nevystatuje sa technikou, ani efektami. Jediným efektom je tu harmónia farieb, súzvuk tónov, jasnosť kompozície. Máme tu jedinečnú príležitosť zažiť japonský maliarsky spôsob nazrania na reálny svet. Jedno príslovie vraví – Múdry človek je ten, ktorý netúži po tom, čo nemá, ale ten, ktorý je šťastný s tým, čo má. Japonci majú príslovie – Tonari no hana akai, Susedova ruža je červenejšia.

Nepoznám iného japonského maliara, žijúceho na Slovensku a preto je pre mňa ako grafika a maliara jeho umenie vzácné, a teší ma. Prajem vám obohacujúci umelecký zážitok, a – nášmu - majstrovi Wazu pevnú ruku, dobré oko, a stále čistou dušu, a ďakujem mu za jeho krásne diela, dómo arigató gozai masu, Wazu san.

Peter Kocák

Bláznivý volejbal

Na Pedagogickej fakulte PU v Prešove sa 24. marca 2015 uskutočnil už 2. ročník *Bláznivého volejbalu*. Cieľom bláznivého volejbalového podujatia bolo nielen sa športovo vyžiť, ale aj zabaviť sa, spoločne stráviť pekné chvíle a taktiež stmeliť jednotlivé kolektívy prostredníctvom športu.

Študenti si mali vytvoriť originálny a hlavne bláznivý skupinový kostým a pokrik, ktorým stále pozdravili svojich súperov na začiatku aj na konci zápasu. Prihlásených bolo 6 družstiev, z toho jedno družstvo tvorili naši učitelia. Každý zápas trval 15 minút a hralo sa systémom každý s každým. Rozhodcom volejbalového turnaja bol volejbalista z Fakulty výrobných technológií

v Prešove, **Marek Mandík** – a ten si nás poriadne užil – samé dievčatá. Krik, smiech, hudba a najmä výborné športové výkony sa niesli celou Pedagogickou fakultou PU a bolo nás počuť všade. Stále sa na nás niekto prišiel do telocvične pozrieť a tú dobrú atmosféru nám v dobrom závidel. O 13.00 prišiel čas zúčtovania a počítania.

Na 1. priečke sa umiestnilo družstvo učiteľov, ktoré získalo opäť putovný pohár a finančnú odmenu, ktorú dekanka PF PU doc. Jana Burgerová venovala víťazovi turnaja. Učitelia nás všetkých milo prekvapili. Finančnú odmenu prijali, ale následne ju rozdelili medzi 2. miesto, na ktorom sa umiestnili Čierne mačičky a družstvo s naj-

lepším kostýmom, Šaškovia. Na 3. mieste skončilo družstvo **Wild cats**. Družstvá na 1. – 3. mieste získali diplomy a sladkú odmenu. Nikoho neprekvapilo, že cenu za najkrajší kostým získali Šaškovia. Boli originálni, farební a najmä blázniví, tak ako náš volejbalový turnaj. Všetci ďakujeme organizátorom, a to Študentskej rade PF PU a našej volejbalovej garantke, dr. Monike Miňovej, aj všetkým, ktorí sa rozhodli stráviť čas v škole športovaním. Bez nás a vás by sa toto podujatie nemohlo uskutočniť.

Anna Lengvarská
študentka 2. ročníka PF
Foto: archív PF PU v Prešove

Fakulta športu

Prešovskej univerzity v Prešove

organizuje

športovo-vzdelávací denný tábor

Termíny:

20. 7. - 24. 7. 2015

27. 7. - 31. 7. 2015

17. 8. - 21. 8. 2015

pre deti vo veku 6 - 11 rokov

cena: 60 eur

Prihlášky a viac informácií nájdete na:

www.unipo.sk/fakulta-sportu/hlavne-sekcie/sport

Športáčik má už štyri roky

Pre všetky detičky vo veku od 6 do 11 rokov sme tento rok už po štvrtý krát pripravili športovo-vzdelávací zážitkový tábor Športáčik.

Pedagógovia Fakulty športu za pomoci študentov pre detičky pripravili letné dni plné zábavy.

V našom tábore sa deti naučia vysoko skákať, ďaleko hádzať, rýchlo behať a rozšíria si vedomosti o svojom tele, správnom športovaní a známych športovcoch. Tešíme sa na všetkých.

kolektív Športáčika

Voľby štatutárnych zástupcov TJ Slávia PU Prešov

Na pôde Fakulty športu PU v Prešove sa 13. 4. 2015 uskutočnilo Valné zhromaždenie Telovýchovnej jednoty Slávia Prešovská univerzita Prešov. Keďže doterajším štatutárom sa končilo funkčné obdobie, zasadnutie bolo volebné. Na Valné zhromaždenie TJ bolo pozvaných 24 delegátov z 12 odvetvových zložiek, zúčastnilo sa 20. Za predsedníčku TJ bola pre ďalšie štvorročné funkčné obdobie opätovne zvolená Mgr. Terézia Slančová, PhD. Za manažérku TJ bola zvolená Mgr. Viera Smerecká, PhD., ktorá na tejto pozícii po štyroch rokoch vystriedala Mgr. Patrika Durkáča, PhD. Valné zhromaždenie schválilo prijatie nového Oddielu silových športov ako ďalšej odvetvovej zložky TJ a potvrdilo (staro)nových členov Výkonného výboru.

Mgr. Terézia Slančová, PhD.
Foto: archív FŠ PU v Prešove

Florbalový turnaj spojil univerzitné pastoračné centrá Slovenska

Na prelome februára a marca sa v bratislavskom Univerzitnom pastoračnom centre sv. Jozefa Freinademeta (UPC) v Mlynskej doline uskutočnil jedinečný celoslovenský florbalový turnaj medzi univerzitnými pastoračnými centrami Slovenska, ktoré združujú vysokoškolskú mládež pri jednotlivých slovenských univerzitách.

S myšlienkou usporiadania takéhoto podujatia športového charakteru prišlo Univerzitné pastoračné centrum Dr. Štefana Héseka v Prešove, ktoré bolo zároveň hlavným organizátorom turnaja spolu s UPC v Bratislave. Celkovo sa na turnaji predstavilo takmer 100 účastníkov v 10 tímoch z 9 miest Slovenska. Okrem družstiev hlavných organizátorov tu mali svoje zastúpenie tímy z univerzitných pastoračných centier v Košiciach, Ružomberku, Zvolene, Banskej Bystrici, Trenčíne, Nitre a Trnave. Program celého turnaja bol rozložený do troch víkendových dní, od piatka až do nedele. Okrem športovej časti bol doplnený o aktivity duchovného charakteru (sv. omše a pod.). Športová časť tejto akcie prebehla v jeden hrací deň, počas ktorého odohrali jednotlivé tímy zápasy v základných skupinách, po ktorých nasledovali vyradovacie zápasy vo štvrtfinále a semifinále. Po napínavom priebehu viacerých zápasov sa do bojov o víťazstvo v turnaji prebojovali tímy z Ružomberka a Bratislavy. Práve finálovým zápasom vyvrcholil tento turnaj v ktorom si pohár pre víťaza a zlaté medaily vybojoval tím z Univerzitného pastoračného centra Jána Vojtaššáka v Ružomberku. Po finálovom zápase bolo pre

účastníkov pripravené vyhodnotenie celého turnaja, odovzdanie medailí, pamätných diplomov a pohára pre víťaza, ale aj mnohých cien v rôznych kategóriách (najlepší strelci, najlepší hráči za jednotlivé tímy a pod.), ktoré do turnaja venovali mnohí darcovia a dobrodinci. Tím z Prešova pod vedením správcu tunajšieho UPC o. Mareka Vargu sa prebojoval až do bojov o 3. miesto, ktoré mu tesne uniklo po prehre v predĺžení v tradičnom východniarskom derby s Košicami.

Hlavným impulzom pre usporiadanie tejto akcie bola snaha, aby sa jednotlivé univerzitné pastoračné centrá Slovenska stretli na jednom mieste, mohli prežiť radostný čas v spoločenstve, nadviazať nové priateľstvá a zdieľať sa o živote so svojich centrách. Celý víkend sa niesol aj napriek športovej rivalite medzi UPeCečkami vo veľmi priateľskej atmosfére a táto myšlienka sa stretla s pozitívnymi ohlasmi od všetkých zúčastnených tímov, ale aj mnohých divákov, ktorí si nenechali ujsť toto podujatie.

Prvý pokus o zorganizovanie takejto celoslovenskej akcie medzi chlapcami a dievčatami študujúcimi na slovenských univerzitách bol veľmi úspešný a až čas ukáže, či sa táto myšlienka pretaví do tradície, ktorá by mohla napomôcť k budovaniu trvalých hodnôt mladých slovenských vysokoškolákov.

Mgr. Viktor Verba
UPC Dr. Štefana Héseka
Foto: Janka Slovíková
a archív UPC

Kvantitatívne a kvalitatívne výskumné stratégie

V mesiaci október sa na pôde *Inštitútu edukológie a sociálnej práce (IEaSP) Filozofickej fakulty Prešovskej Univerzity v Prešove* konal v poradí už V. ročník doktorandskej konferencie pod názvom *Kvantitatívne a kvalitatívne výskumné stratégie*. Vedecká doktorandská konferencia sa konala 28. 10. 2014 pod záštitou *Inštitútu edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove*, v spolupráci s *Ústavom pedagogiky, andragogiky a psychológie (ÚPAaP) Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove* a *Slovenskej sociologickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied*.

Za prípravu a priebeh celého podujatia zodpovedali členky organizačného tímu PhDr. Denisa Šoltésová, PhD., Mgr. Ing. Zuzana Poklembová, PhD., a interné doktorandky *IEaSP*: Mgr. Anna Jašková, Mgr. Lucia Bartková a Mgr. Lucia Pížová.

Doktorandskú konferenciu otvorila riaditeľka *IEaSP* prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., ktorá so svojou zástupkyňou PhDr. Denisou Šoltésovou, PhD., privítala účastníkov a účastníčky konferencie. V plenárnom zasadnutí medzi hlavnými referujúcimi vystúpila prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., s príspevkom *Filozofia a teória v kvalitatívnom a kvantitatívnom výskume sociálnej práce*. PhDr. Branislav Frk, PhD. vo svojom príspevku priblížil *Internetové technológie a ich využiteľnosť vo výskume*. Na záver plenárneho zasadnutia vystúpila Mgr. Lenka Kvašňáková, PhD., ktorá účastníkom a účastníčkam konferencie predstavila *Single-case dizajn výskumu v sociálnej práci*.

Po diskusii k hlavným referátom nasledovalo rokovanie doktorandov a doktorandiek, ktoré prebiehalo súbežne v dvoch sekciách s názvami – *Kvantitatívny výskum* a *Kvalitatívny výskum*. Sekciu *Kvantitatívny výskum* moderovali Mgr. Gizela Brutovská, PhD., a Mgr. Alena

Rusnáková, PhD., v sekcii *Kvalitatívny výskum* sa moderovania zhostili Mgr. Lenka Kvašňáková, PhD., a Mgr. Michaela Skyba, PhD.

V oboch sekciách odznali viaceré zaujímavé prezentácie. Uvádzame časť tém, ktoré odznali v sekcii *Kvantitatívny výskum*: *Dôsledky alkoholizmu na život rodiny*, *Syndróm vyhorenia v pomáhajúcich profesiách*, *Úloha sociálnej práce pri predškolskej príprave rómskych detí*, *Mobbing v byrokratických štruktúrach sociálnej práce*, *Výber štatistického testu pri verifikovaní hypotéz v kvantitatívnom výskume v sociálnej práci* a *Špecifiká diagnostickej činnosti učiteľov na nižšom sekundárnom stupni vzdelávania*.

V sekcii *Kvalitatívny výskum* odznali okrem iného aj tieto témy: *Možnosti využitia feministického prístupu v sociálnej práci – vybrané aspekty*, *Vzťahová väzba v pomáhajúcich profesiách – analýza kresby rodiny v kontexte teórie citového pripútania*, *Sociálne fungovanie adolescenta/tky s onkologickým ochorením a interakcia sociálneho/jej pracovníka/čky*, *Kompetencie sociálnych pracovníkov v zariadeniach sociálnych služieb pre klientov s mentálnym postihnutím* a *Podporované vzdelávanie ľudí s duševnou poruchou*.

Na vedeckej konferencii sa zúčastnili doktorandky a doktorandi študijných programov sociálna práca, pedagogika a geografia a aplikovaná geoinformatika z Bratislavy, Košíc, Banskej Bystrice, Ružomberka a Prešova. Na konferencii sa okrem aktívnych účastníčok a účastníkov pasívne zúčastnili aj študenti a študentky *IEaSP* a *ÚPAaP*.

Mgr. Anna Jašková

Mgr. Lucia Bartková

IEaSP, FF PU v Prešove

<http://socialnpraca.weebly.com/>

Od nás pre Vás

Zbierka študentov Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove pre Ukrajinu

Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove v spolupráci so Slovenským Červeným krížom, Gréckokatolíckym arcibiskupstvom v Prešove a Košickým arcibiskupstvom v Košiciach realizovala 13. 4. 2015 – 30. 4. 2015 zbierku na pomoc Ukrajine. Projekt s názvom „Od nás pre Vás“ realizovali študenti 2. a 3. ročníka odboru Animácia voľnočasových aktivít dennej a externej formy v rámci predmetu Tvorivé animačné dielne pod vedením doc. Gabriela Paľu, PhD. Priniesli oblečenie, hygienické prostriedky, posteľnú bielizeň, oblečenie, obväzový materiál,

Cieľom tejto aktivity bola pomoc núdznym, ktorí prežívajú na Ukrajine v týchto časoch veľmi ťažké chvíle. Vidiac tieto skutočnosti si nemôžeme zatvárať oči pred potrebami týchto ľudí. Zároveň sme chceli poukázať na prepojenie akademickej pôdy s reálnym svetom a pomocou pre tých, ktorí sú na to odkázaní. Často sa totiž vysokým školám vyčíta, že existujú len v svete teórie, a že nie je cítiť pridanú hodnotu vzdelávania. Táto aktivita má byť opakom a vyvrátením týchto tvrdení. Študenti tejto fakulty koncom minulého roka taktiež zorganizovali podobnú zbierku pre postihnutých Sclerosis multiplex, kedy v uliciach Prešova vyzbierali finančnú čiastku 2 200 eur. Všetkým, ktorí participovali ďakujeme za podporu, konkrétne: Slovenskému Červenému krížu, Gréckokatolíckemu arcibiskupstvu v Prešove, Košickému arcibiskupstvu v Košiciach, farnosti sv. Alžbety v Košiciach a samozrejme študentom za prosociálnosť a humánnosť pri realizácii tejto myšlienky.

ThLic. PaedDr. Silvia Nováková

Vedecký krúžok študentov Pedagogickej fakulty v Poľsku

Členky vedeckého krúžku študentov Pedagogickej fakulty PU (Miliča Sabolová, Dominika Policianová, Dagmara Kožarová), ktorý pôsobí na fakulte už viac ako desať rokov, sa 11. decembra 2014 zúčastnili na medzinárodnej študentskej vedeckej konferencii v Poľsku. Študenti z vedeckého krúžku Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu, pod vedením dr hab. prof. nadzw. Zdzisławy Zaczony zorganizovali každoročne sa opakujúcu konferenciu.

Vzájomné odborné „návštevy“ majú dlhoročnú tradíciu, o čom svedčí aj siedmy ročník. Téma *Aktywne podmioty edukacji* priniesla pre zúčastnených množstvo zaujímavých príspevkov. Okrem študentiek z Prešova, Noweho Sączu, pricestovali prvýkrát aj študenti z Univerzity v Opole v Poľsku. Ostrieľaní účastníci vystupovali suverénne a s istotou, nováčikovia sa nevyhli trasúcemu sa hlasu. Takéto stretnutia prinášajú nielen výmenu odborných vedomostí a skúseností z oblasti vzdelávania v jednotlivých krajinách, ale aj nové skúsenosti a mnohokrát aj dlhoročné vzájomné priateľstvá.

Mgr. Hedviga Kochová, PhD.
Foto: archív PF PU v Prešove

Gréckokatolícka teologická fakulta mi dala odpoveď

Vyštudovala som bakalársky stupeň knižnično-informačných štúdií na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Veľmi som snívala nastúpiť na magisterské štúdium na Univerzitu Komenského v Bratislave. No nie všetko vždy ide podľa našich predstáv. Keďže ma ani po odvolaní nezobrali a nechcela som stratiť rok bez školy alebo bez akejkoľvek možnosti sa zamestnať rozhodla som sa podať prihlášku na magisterský stupeň štúdia probačnej a mediáčnej práce na Gréckokatolícku teologickú fakultu na Prešovskej univerzite v Prešove. Celého štúdia som sa obávala. V hlave mi vírili otázky, asi ako to bude, aký budú mať školský systém, aké to bude mať ako študijný predmet teológiu, či bude ťažké skúškové obdobie, adť. Sú to klasické otázky, ktoré si dáva skoro každý študent, keď nastupuje na novú fakultu alebo univerzitu. Dnes môžem povedať, že je to lepšie ako to bolo v mojich myšlienkách pred nástupom. Dokonca, čo som vôbec nečakala ma toto štúdium primälo začať sa zamýšľať nad sebou a nad svojím životom, nad hodnotami a postojmi v mojom živote. Všetci študenti, ktorí nastúpili na ktorýkoľvek odbor, chcú či nechcú, pri počúvaní prednášok a učení sa na skúšky alebo priebežného hodnotenia sa zamýšľajú nad samým sebou. Celé moje spirituálne a religiózne prežívanie je v procese hľadania. Každý vo svojom živote by nemal slepo veriť niečomu len preto, že doma ma tak naučili alebo niekto mi to tak povedal. Snažiť sa v živote nájsť si cestu. Mať hodnoty a vedieť o svojej viere, o prežívaní viery čo najviac. Je to to najdôležitejšie v živote človeka. Predmety a prednášky na tejto fakulte mi umožnili si rozšíriť rozhľad a informovanosť a získať vedomosti v oblasti teológie, filozofie, psychológie, práva a iné. Nikto mi počas semestra neposúval svoj názor a ani sa ma nesnažil presvedčať o niečom, načo mám možno iný názor. Sama som sa rozhodla, čo vo svojom živote zmením, čo si vezmem k srdcu, a čo budem a nebudem pokladať za dôležité vo svojom živote.

Mojím ďalším strašiakom bolo to, keď som nastúpila na fakultu, ako to tam všetko bude prebiehať. Keďže som rímskokatolíčka, nepoznala som žiadne formulky gréckokatolíkov na pozdrav a iné zvyky. A práve toto všetko spojené s teologickým zameraním a gréckokatolíckym rituálom sa mi veľmi zapáčilo. Postoje a vyjadrovanie pedagógov vnímam oveľa viac úprimne a hlboké, od srdca. Spev bez hudobných nástrojov umožňuje veriacim viac vnímať podstatu textu a nebrať ho len ako naučené vety. Cítim, že toto moje rozhodnutie nebolo náhodné! Mala som tu byť a obsiahnuť vedomosti, ktoré sú na tejto fakulte odovzdávané aj s duchovným poslanstvom.

Nástupom na Gréckokatolícku teologickú fakultu si upevňujem a ujasňujem svoje postoje, pohľady na vieru, na cirkev a na Boha. Boh je láska! Veriť v Boha pre mňa znamená mať silu konať dobro. Vďaka nemu mám v živote cieľ a viem, čo chcem zmeniť vo svojom živote. Ukazuje mi cestu akou mám ďalej kráčať a dáva odpovede na moje dovtedy nezodpovedané otázky. Teraz viem, že táto fakulta bola správnym rozhodnutím v mojom živote!

Bc. Źochová Lenka, študentka GTF PU v Prešove
Foto: archív autorky

Skúsenosť, ktorá obohacuje alebo pobyt, na ktorý sa nezabúda. („Welcome to University of Reading“)

„Hot desk“ – kancelária
s PC k dispozícii kedykoľvek počas
dňa pre doktorandov a výskumných
pracovníkov.

Po zdlhavej úvodnej byrokratickej povinnosti, kde sme so zástupcami Institute of Education vypracovali odborný program mojej návštevy a bol mi pridelený mentor, ktorý sa mi bude počas môjho pobytu venovať, mi univerzita zaslala pozývací list a ja som mohla vďaka projektu OP Vzdelávanie (ITMS: 26110230119) vycestovať na zahraničnú mobilitu s aktívnym využívaním anglického jazyka.

Univerzita v Readingu je inštitúcia s približne 17 040 študentmi a 4 000 zamestnancami. Založená bola v roku 1892 a v medzinárodných porovnaníach figuruje na predných miestach, čím sa zaraďuje medzi univerzity s najintenzívnejšou výskumnou činnosťou v Spojenom kráľovstve. Je rozdelená na tri pôsobiská, ktoré sú vzdialené približne 10 minút od centra mesta. Institute of Education sa nachádza v London Road Campus. Rozlohou najväčší campus je Whiteknights Campus s najväčším počtom katedier, vlastným jazerom a pod. V tomto objekte sa nachádza aj univerzitná knižnica, ktorá je otvorená 7 dní v týždni a od pondelka do piatka 24 hodín denne. Tretí campus sa nazýva Greenlands Campus a je využívaný zväčša pre MBA štúdium organizované Henley Business School.

Aristoteles sa svojho času vyjadril takto: „Nevieš, rob to, naučíš sa“. I táto známa – neznáma sentencia ma priviedla k myšlienke zahraničnej mobility, kde by som – tak ako mnohí predomnou – mohla zlepšiť svoje jazykové kompetencie, vidieť inú kultúru či spoznať nových zaujímavých ľudí. Urobiť ten správny krok vo výbere univerzity nie je jednoduché a aj s prihliadnutím na túto skutočnosť som prieskum univerzít realizovala dlhšie obdobie.

Jedným z hlavných cieľov tejto mobility bolo i zdokonalenie si jazykových kompetencií v angličtine. Všetky moje predošlé zahraničné cesty som realizovala aj bez anglického jazyka (ČR či Poľsko), čo pre mňa znamenalo najvyšší čas na zmenu. Aj s ohľadom na vyššie uvedené Aristotelove slová, jestvuje azda lepšie miesto pre komunikáciu v angličtine ako s „native speakermi“? Dozista nie, a to bol (okrem iného) i dôvod, prečo mesto Reading v Spojenom kráľovstve spĺňalo všetky predpoklady na splnenie mojich požiadaviek.

Počas môjho pobytu som mala niekoľko konzultácií s mentorkou, participovala som na výučbe formou „tutorial“ (čo sa tak trocha približuje našim konzultáciám, len s detailnejším programom), zúčastnila som sa na odborných seminároch a konzultáciách s pracovníkmi na Inštitúte edukácie. Nevie, či som mala „šťastie na ľudí“, ale veľmi mi to prekvapilo ich otvorený a absolútne ústretový prístup. Ak niečo platí v tejto inštitúcii, tak je to skutočnosť, že v ničom nie je problém a všetko sa dá. Veľmi milým prekvapením bolo vzájomné oslovovanie sa kolegov či nadriadených. Všetci sa oslovovali krstným menom a bez titulu, žiaden doktor ani profesor. Takže môj prvotný formálny spôsob komunikácie som musela veľmi rýchlo prispôbiť ich priateľskému, neformálnemu, no zároveň odbornému prístupu.

Za najväčšie špecifikum tejto univerzity (v komparácii s našim edukačným prostredím) považujem skutočnosť, že vyššie uvedený počet študentov pochádza z viac než 140 krajín celého sveta. Ja osobne som sedela v kancelárii s kolegom z Číny, ktorý mal tak komplikované meno, že si skrátka želal, aby sme ho volali Peter. Okrem neho tam bola i kolegynka z Malajzie a mnoho mladých výskumných pracovníkov a študentov doktorandského študijného progra-

mu Edukácia z Japonska, Turecka a Saudskej Arábie. Zahalené ženy v burke stretnete na každom kroku a ani situácia, kedy pokľaknú a začnú sa modliť, nie je pre nikoho prekvapením. Priznám sa, že až vtedy som reálne pochopila ten skutočný význam pojmov multikulturalita a tolerancia. Ľudia z rôznych štátov, z rôznych kontinentov, rôznej pleti a rôzneho vierovyznania sa medzi sebou rozprávajú, diskutujú o odborných, vedeckých i nevedeckých problémoch sveta vďaka angličtine.

Môžem skonštatovať, že angličtina spája ľudí univerzálnym spôsobom. Je však potrebné neostať len pri učení „od stola“. Vďaka projektom, štipendiám či grantom sú dnes úžasné možnosti ako vidieť inú kultúru, ako sa niečo nové naučiť (no mám na mysli učiť sa nielen z kníh, ale skôr „učiť sa životom“), ako spoznať nových ľudí, či zdokonaľiť svoje vlastné jazykové kompetencie. Vyjadrujem úprimné presvedčenie, že pre mňa osobne sa návratom z tejto cesty nič neskončilo. Práve naopak. Je to nový začiatok. Začiatok skúmania, hľadania, objavovania a štúdia v zahraničí s cieľom zistiť čo možno najviac. Pridáte sa?

Mgr. Mária Dupkalová, PhD.
Katedra pedagogiky
FHPV PU v Prešove
Foto: autorka

Zahraničné štúdium v Taipei, Taiwan

Počas svojich prvých mesiacov štúdiá na Prešovskej univerzite v Prešove som sa od spolužiačky dozvedela o Ústave ázijských štúdií Prešovskej univerzity v Prešove, o ktorý som okamžite prejavila záujem, keďže som sa veľmi zaujímalala o Japonsko a všetko s ním súvisiace. Postupne som začala absolvovať intenzívne kurzy japončiny, ktoré sa konali raz za semester, a neskôr som sa aktívne zúčastňovala na hodinách japonského jazyka, pretože som mala veľký záujem o štúdium v Japonsku. Bohužiaľ sa mi tento môj sen nikdy nepodarilo splniť, pretože som nemala dostatok financií na takéto štúdium. Keď som sa o tomto svojom sne a probléme s ním súvisiacom rozprávala so svojou vtedajšou spolužiačkou, poradila mi zistiť si či by som sa nemohla uchádzať o nejaké štipendium. Nebola som tým nápadom veľmi nadšená, pretože som neverila, že by bolo niekedy možné, aby som štipendium reálne dostať mohla, chýbala mi odvaha to skúsiť. Časom mi to však víťalo v hlave, a tak som sa rozhodla zájsť do kancelárie SAIA, kde som sa pracovníčky podrobne povypytovala na možnosti a ona mi poradila „Národný štipendijný program“, ktorý umožňoval financovať takéto štúdium. Možnosť sa mi teda naskytila, stačilo len nabrať odvalu to skúsiť. Po podrobnom preštudovaní si materiálov, požiadaviek a pravidiel pre požiadanie a udelenie štipendia som zašla za pánom docentom Šimčíkom, riaditeľom Ústavu ázijských štúdií, a poradila sa s ním o výbere univerzity. Nanešťastie sme zistili, že akademický rok je v Japonsku o dosť iný ako na Slovensku, čo pre mňa znamenalo, že termín podania prihlášky na zahraničné štúdium v Japonsku bol po termíne, ktorý stanovovala SAIA na podávanie žiadostí o štipendium. Bola som preto veľmi sklamaná.

Pána docenta potom napadla úžasná vec – štúdium v Taiwane. Rok predtým sme totiž v Prešove privítali študentov zo Soochow univer-

zity v Taipei a Ústav ázijských štúdií pre nich organizoval výmenný pobyt (na ktorom som sa zúčastnila aj ja ako dobrovoľníčka), po ktorom univerzity úspešne podpísali zmluvu o vzájomnej spolupráci. Bola to pomerne nová dohoda a doposiaľ nebol v Taiwane na výmene ešte žiaden študent. Trochu som sa bála, predsa len to bola výzva, ba čo viac, učila som sa japončinu, nie čínštinu. No nezaváhala som a rozhodla sa to skúsiť – čo sa nakoniec podarilo a štipendium na toto štúdium mi bolo udelené, ale čo je dô-

Panoráma mesta z Taipei

ležitejšie, skúsenosť, ktorú mám z tohto úžasného miesta, krajiny a kultúry je na nezaplatenie a nikdy nebudem ľutovať, že to bol práve Taiwan, kde som strávila svoje zahraničné štúdium.

O Soochow univerzite

Soochow univerzitu založili meto- dickí misionári v roku 1900 v meste Suzhou (kedysi Soochow) v provincii Jiangsu v Číne a bola prvou univerzitou západného štýlu v krajine. V roku 1951 bolo jej sídlo znovuo- tvorené v Taiwane, kde sa stala prvou súkromnou univerzitou na ostrove.

V dnešnej dobe Soochow univerzita ponúka okolo 20 bakalárskych, viac ako 22 magisterských a 6 doktorandských programov a delí sa na dva veľké kampusy – Waishuanghsi a Downtown. Waishuanghsi kampus je taktiež považovaný za hlavný kampus univerzity a pozostáva z troch hlavných fakúlt: ume-

nia a spoločenských vied, vedy a techniky, cudzích jazykov a literatúr a spolu ich tvorí 22 katedier. Downtown kampus pozostáva z dvoch fakúlt: právnickej a ekonomickej, a taktiež tam prebieha večerná výučba pre dospelých.

Kampus

Hlavný kampus Soochow univerzity leží priamo na kultúrnej osi Taipei City (mierne vzdialený od rušného centra) v blízkosti národného múzea (National Palace Museum), priamo medzi očarujúcimi zelenými kopcami a priezračnou riekou – čo ponúka študentom vynikajúce tiché prostredie pre ich štúdium. Naopak, Downtown kampus sa nachádza priamo v hlavnom administratívnom a obchodnom centre Taipei, čo umožňuje študentom využívať okolité obchodné inštitúcie a knižnice. Oba kampusy majú svoje vlastné jedinečné kultúrne zdroje a výrazné prostredia a doprava medzi nimi je veľmi pohodlná.

Ubytovanie pre zahraničných študentov

Zahraniční študenti majú možnosť vybrať si z troch typov ubytovania: internáty v kampuse, internáty v centre, alebo podnájom (s ktorými vie univerzita tiež poradiť a pomôcť). Každá internátna izba ponúka študentom vlastnú posteľ, skriňu, stôl, klimatizáciu a prístup na internet, kúpeľňu a každý internát má pre študentov k dispozícii kuchyňu, práčovňu, študovňu, diskusnú, počítačovú a TV miestnosť. Študenti si môžu vybrať, či chcú byť v izbách pre 2-8 ľudí (veľkosť a cena izieb je tomu prispôsobená). Internáty nemajú stanovenú večierku, sú 24/7 monitorované a každý študent má svoju vlastnú kartu, ktorou môže vstúpiť.

Ako to prebiehalo?

Musím priznať, že sa mi veľmi páčilo ako bolo všetko pre zahraničných študentov precízne pripravené a do detailov naplánované.

Okamihom, kedy nám bolo e-mailom zaslané potvrdenie o prijatí na štúdium sa o nás pracovníčky študijného oddelenia začali veľmi vzorne starať a pripravovať všetko na náš príchod. Od vybavenia študijných víz, cez zostavenie študijného plánu, vyzdvihnutia z letiska, privítacieho / rozlúčkového večierka a množstva mimoškolských aktivít a výletov po ostrove za účelom hlbšieho spoznávania taiwanskej kultúry. Okrem toho bol každému študentovi / študentke pridelený jeden taiwanský študent / študentka, ktorí boli za nás istým spôsobom zodpovední a pomáhali nám so všetkým, čo sme na univerzite potrebovali.

Čo sa štúdia týkalo, zaujímavý bol už len fakt, že každý študent si zostavoval svoj vlastný študijný plán a rozvrh. Pre zahraničných študentov bola pripravená ponuka množstva predmetov (každému podľa vlastnej chuti a záujmu), kde si každý z nás musel zvoliť v prvom rade buď predmet čínština: začiatok / pokročilý, alebo predmet čínska kultúra a civilizácia. Následne si mali študenti možnosť vybrať predmety z právnickej alebo ekonomickej fakulty (tieto sa vyučovali v anglickom jazyku), alebo z predmetov pre všetkých študentov univerzity (tieto sa vyučovali väčšinou v čínskom jazyku).

Štúdium bolo veľmi odlišné od toho, na aké som bola zvyknutá z Prešova. Nehovoriac len o tom, že študenti si sami určujú predmety, ktoré chcú študovať a ktoré ich zaujímajú, aj samotné vyučovanie bolo veľmi odlišné. Hodiny trvali celých 60 minút a boli vedené zväčša formou prednášok, počas ktorých študenti mohli voľne jesť, piť, prísť či odísť, kedy chceli a potrebovali. Na hodinách študenti nebývali aktívni, či dokonca nesmeli vyučujúceho prerušovať – prednášky

boli priestorom najmä pre nich a pokým si to niektorý z nich výslovne nevyžiadala, či už formou odpovede alebo prezentácie, nikto sa na hodinách neozýval. Miesto skúšok mávali dvakrát v semestri písomný test, ktorý bol vždy ohlásený. Jeden test býval v strede semestra a jeden na konci. Ich skúškové obdobie na konci semestra trvalo dokopy asi týždeň, počas ktorého sa písal záverečný test z každého predmetu. Čo sa mňa týkalo, všetky moje predmety som mala v hlavnom kampuse, takže som väčšinu času trávila práve tam a musím priznať, že som bola tým miestom očarená. Celý komplex sa nachádzal ďalej od centra, dalo by sa skoro povedať trochu na okraji mesta a bol obklopený kopcami, lesom a riekou, čo bolo vskutku čarovné. Bolo

tam príjemne pokojne a študenti sa mohli naozaj naplno a v pokoji venovať štúdiu.

Celý tento kampus pozostával z množstva viacposchodových budov s triedami a kanceláriami, športových ihrísk a internátov. Dôležitým miestom kampusu však bola jedna budova, ktorá slúžila ako akési hlavné kultúrne centrum pre všetkých študentov. Cez deň tam študenti a vyučujúci chodievali na obedy, v strede sa nachádzalo malé pódium, kde študenti predvádzali svoje projekty, zabávali sa, spievali či tancovali; na poschodí mohli navštíviť posilňovňu, kaderníka, či v prípade potreby školského lekára. Podvečer mávali študenti rôzne klubové aktivity, na ktoré sa tiež pripravovali na tomto mieste, či sa tu proste len priateľsky stretávali, debatovali, učili, atď. Bolo v skut-

Knižnica Soochow univerzity

ku neuveriteľné, koľko času tam vedeli títo mladí ľudia stráviť, od samého rána až do neskorých večerných hodín – ba čo viac, dobrovoľne. Celá atmosféra kampusu to umožňovala, preto tam študenti radi trávili toľko času a neľutovali to – vrátane mňa.

Veľmi zaujímavé boli aj mimoškolské aktivity a výlety, ktoré študijné oddelenie organizovalo pre nás, zahraničných študentov, aby sa nám naskytla príležitosť lepšie spoznať ich kultúru a krajinu. Hneď v novembri sa slávil „mesačný festival“ (kedy je mesiac na oblohe najväčší a pri tejto príležitosti sa stretávajú celé rodiny dokopy, aby mohli spolu stráviť čas). Bola pre nás preto zorganizovaná opekačka na vrchu kopca Maokong (kde sa nachádzajú staré tradičné čínske čajovne) odkiaľ sme mali možnosť pozorovať tento krásny jav a pohostiť sa typickými koláčikmi, určenými a dostupnými len pre tento jediný deň.

Študijné oddelenie pre nás zorganizovalo výlet do Nanchuangu, kde sme sa mali možnosť bližšie oboznámiť s kultúrou Hakka (najmä špeciálnymi pokrmami a čajmi); či cyklo-túrou vo Fulongu, kde sme strávili deň jazdou okolo pobrežia a mohli si užiť prekrásnu prírodu a výhľad na oceán.

Je ťažké zhrnúť polroka života do pár riadkov, opísať všetko to úžasné, čo som tam prežila a vybrať to najdôležitejšie, pretože tým bol pre mňa celý tento zážitok a každý jeden deň, ktorý som tam strávila. Dôležité je povedať, že to bola neoceniteľná skúsenosť a každému, kto by niekedy zvažoval navštíviť Taiwan, to vrelo odporúčam.

Mgr. Barbara Rusnáková
absolventka odboru
Anglistika a amerikanistika
na IAA FF PU v Prešove
Foto: archív autorky

Cyklo-túra vo Fulongu

Exkurzia do Bardejovských Kúpeľov

V období plnom povinností súvisiacich s ukončením štúdia na Fakulte manažmentu PU v Prešove, bola pre študentov 2. roka štúdia magisterského študijného programu Manažment, v špecializácii Manažment turizmu a hotelierstva Fakulty manažmentu PU v Prešove, príjemným spestrením odborná exkurzia do Bardejovských Kúpeľov, 17. 3. 2015, pod vedením Ing. Anny Šenkovej, PhD., vedúcej Katedry turizmu a hotelového manažmentu a RNDr. Jany Mitríkovej, PhD., tajomníčky katedry. Uskutočnila sa v rámci predmetu Manažment kúpeľníckych zariadení a vďaka ústretovosti a profesionálnemu prístupu pracovníkov kúpeľov, ktorí sa nám boli ochotní venovať, výraznou mierou prispela k upevneniu nadobudnutých teoretických vedomostí. V spoločenskej miestnosti hotela Ozón sa nám najprv venovala manažérka prevádzkového úseku pani Mgr. Miriam Hudáková, úspešná absolventka Inštitútu turizmu a hotelového manažmentu, predchodcu dnešnej Katedry turizmu a hotelového manažmentu. Vo svojom vyčerpávajúcom výklade nás oboznámila s bohatou históriou a súčasným stavom kúpeľov, ktoré patria medzi najstaršie a najkrajšie kúpele na Slovensku s najširším indikačným zameraním (liečia sa tu všetky ochorenia okrem nervových, duševných a kožných ochorení). Hlavným bohatstvom Bardejovských Kúpeľov sú vzácne prírodné liečivé zdroje, ktoré svojím zložením patria medzi najvýznamnejšie v Európe. Po bohatej diskusii nám Mgr. Hudáková umožnila prehliadku priestorov hotela Astória (koncertná sála, apartmán, dvojlôžková izba) a reštauračných priestorov v hoteli Ozón. Problematiku organizácie základných kúpeľníckych služieb v kúpeľnom dome nám následne priblížila vo svojom veľmi zaujím

avom odbornom výklade pani Mgr. Hana Švirková, vrchná sestra kúpeľov. V jej sprievode sme absolvovali prehliadku vybraných priestorov kúpeľného domu, pričom študentov najviac zaujala najmodernejšia fyzioterapeutická technológia na bezbolestnú a efektívnu obnovu pohybového aparátu pacientov. Na záver sme navštívili kúpeľnú kolonádu, ktorú majú Bardejovské Kúpele ako jediné na Slovensku a návštevníci v nej nájdu spolu 8 liečivých minerálnych prameňov. Ďakujeme vedeniu Bardejovských Kúpeľov za ich vždy ústretový prístup a dlhoročnú spoluprácu s Katedrou turizmu a hotelového manažmentu Fakulty manažmentu PU v Prešove. Len vďaka tomu je možné prepojenie školského systému s praxou, hľadanie nových metód a foriem výučby a sústavné zdokonaľovanie študijných programov.

Ing. Anna Šenková, PhD.

Bc. Jakub Horváth

Foto: archív FM PU v Prešove

Zbierka „Pomoc Máriovi a jeho rodine“

Aj takouto formou chce rodinka aj dobrovoľníci srdečne poďakovať všetkým, ktorí prispeli aspoň troškou, a dali tak Máriovi šancu na lepší a krajší život.

Ako hovorí Isus Christos: „Veru, hovorím Vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“ (Mt 25; 40).

Neformálna skupina dobrovoľníkov Smile rozbehla, 27. októbra 2014, na pôde Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v Prešove dobročinnú zbierku pod názvom Pomoc Máriovi a jeho rodine. Táto zbierka trvala mesiac a počas tejto doby dobrovoľníci vyzbierali potrebné veci.

Dobrovoľníci zbierali hračky, plienky a šatstvo pre malého Mária. Ide o mladú rodinu, ktorá to v tomto období nemá ľahké. Mamička spolu s Máriom sú ubytovaní v Červenom kríži a otec je v detskom domove. Ide však o mladých rodičov, ktorí sú odhodlaní dať synovi to najlepšie, čo môžu, a to sa im na začiatok podarilo, aj za pomoci ostatných.

„Smajlíci“ všetky vyzbierané veci odovzdali do rúk rodičom 4. decembra a vniesli tak do tejto rodiny v tomto predvianočnom období radosť, úsmev a nádej, že dobrých ľudí je na svete dosť.

Natália Stanková za NS SMILE

Foto: archív NS SMILE

Ja a SAIA, n.o. = STÁŽ

Táto stáž bola pre mňa prvou zahraničnou skúsenosťou, ktorá mi ukázala mnoho. S určitosťou môžem povedať, že ako každý študent, tak aj ja som sa bál odísť niekam za hranice. Keďže strach z nepoznaného vo mne pracoval na plné obrátky, skúsil som to „tu“ blízko nás, teda v Českej Republike. Je mnoho agentúr, ktoré môžu takúto stáž zabezpečiť. Ja som si vybral agentúru SAIA, n.o., a s odstupom času môžem konštatovať, že to bola dobrá voľba. Všetky formálne záležitosti boli zrevidované prodekanom pre rozvoj a zahraničné vzťahy PhDr. Andrejom Nikulinom, PhD. (PBF PU). Prihlášku som zaslal, a následne čakal na rozhodnutie. V prvom kole som bol horúci kandidát na absolvovanie stáže. Priznám sa, boli to riadne nervy, lebo za rozhodnutím sa čakalo dobré 3 mesiace. Nakoniec moja prihláška bola schválená ako slovenským Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu, tak Ministerstvom školství, mládeže a telovýchovy v ČR, a moja cesta za nepoznaným sa začala. Ukázalo sa, že to bol odvážny, neistý, no nakoniec správny krok smerom vpred. Zažil som veľa toho, čo sa týka kultúry, spoločnosti či gastronómie. Absolvovanie stáže ti ponúka mnoho, okrem nadobudnutých poznatkov získavaš praktické skúsenosti na vlastnej koži. Avšak nalejme si čistého vína, ak ťa niekto hodí do vody (v mojom prípade som to

bol ja sám ☺), tak potom treba plávať. Práve tento fakt ma zocelil a podporil v nachádzaní nových možností realizovať sa, a k tomu ešte aj zadarmo. České Ministerstvo školství, mládeže a telovýchovy mi každý mesiac uštedrilo 9000 českých korún. Takže som bol, ako vo vate. Samotná stáž

bola pre mňa malým osobným dobrodružstvom, a ak máš chuť sa popasovať s novými odlišnosťami, ako tu doma, tak zakaždým dostaneš niečo „grátis“. V mojom prípade to boli úžasné kamarátstva s úplne inými ľuďmi než som bol doma zvyknutý. Ak máš v sebe zápal, ostatní to vycítia a ty môžeš nahliadnuť do komnát iných kultúr či spoločností. V mojom prípade išlo o ľudí z USA, Ruska, Číny, Talianska, ČR.

Tieto väzby budú držať veľmi dlho lebo sme mali niečo spoločné. Čo to bolo? Chuť spoznávať, tešiť sa z poznaneho a poslať to ďalej. Tento cyklus rozvíjalo nové méty, ktoré doposiaľ vo mne driemali ☺. Samotná Praha ponúka každému návštevníkovi niečo zo seba. Inak tomu nebolo ani u mňa. Odložila si pre mňa kultúrny a širokospektrálny-edukatívny „present“, na ktorý nezabudnem. Čo to bolo? Karlo-

va Univerzita! Mal som možnosť nahliadnuť a študovať na Filozofickej fakulte Karlovej Univerzity, ktorá je vo svetovom meradle veľmi populárna. Diverzita študentov potvrdzovala vyššie spomenuté tvrdenie. Učitelia boli maximálne zhovievaví, ako aj ochotní sa podeliť o niečo viac než len teóriu. Prednášali nám odborníci z vyše 20-ročnou odbornou praxou a chuť sa podeliť o ich skúsenosti bola viac než zjavná. Prednášali nám významní odborníci ako napr. doc. PhDr. Oldřich Matoušek, PhDr. Oľga Havránková, PhDr. Kazimír Večerka, PhD., a ďalší. Priznám sa, boli to silné momenty vychádzajúce priamo z komparatívnych úvah s presahom do komunizmu a naspäť do reality, z čoho vzniklo veľa humorných momentov, ktoré si každý zo zúčastnených užíval plnými dúškami. Strávil som tam 4 mesiace. Počas stáže som samozrejme nemal hlavu vždy ponorenú v knihách, veľa krát som si s kolektívom oddýchol na rôznych kultúrnych podujatiach, prednáškach, konferenciách, v kine, v telocvični, ako aj v návštevách v múzeu či národného divadla. Jedným slovom pecka! Ak máš možnosť (tých je veľa) a chuť sa niečo nové priučiť a zažiť (čo by si mal), takáto rovnica má len jediné riešenie... GO AHEAD!

**Radoslav Legdan, študent PBF
PU v Prešove
v odbore Sociálna práca
Foto: archív autora**

Novou predsedníčkou Študentskej rady vysokých škôl SR je Prešovčanka

V spíšskonovoveskom hoteli Metropol na Ustanovujúcom Valnom zhromaždení Študentskej rady vysokých škôl (ŠRVŠ), 11. - 14. decembra 2014, si delegáti z vyše tridsiatich univerzít a vysokých škôl na Slovensku zvolili nové predsedníctvo Valného zhromaždenia ŠRVŠ a takisto aj predsedníctvo samotnej ŠRVŠ pre funkčné obdobie 2014 - 2016.

Novými, niektorí staronovými delegátmi, ktorí budú zastupovať našu alma mater Prešovskú univerzitu v Prešove v najvyššom zastupiteľskom orgáne študentov

vysokých škôl na Slovensku počas najbližších dvoch rokov sú Mgr. et Mgr. Dávid Palaščák, Mgr. Peter Kulan, Mgr. Vladimír Bokša, Bc. Emília Mačugová, Jakub Šak a Matej Hruška.

Zasadnutie ustanovujúceho zhromaždenia otvoril vo štvrtok podvečer a viedol zastupujúci predseda Valného zhromaždenia

ŠRVŠ Mgr. Peter Kulan, ktorý zároveň delegátov oboznámil s programom rokovaní a s postupnosťou volieb na dané funkcie. V rámci programu vystúpil aj Mgr. Martin Angelovič, PhD., bývalý tajomník ŠRVŠ, ktorý v krátkosti svojou motivačnou prednáškou predstavil novým delegátom samotnú organizáciu. Piatkový i sobotný program sa už niesol plne v duchu nových volieb.

V novom volebnom období 2014 - 2016 Študentskej rady vysokých škôl boli zvolení: za predsedníčku Prešovčanka Mgr. Jana Šmelková z Univerzity Komenského

v Bratislave. Podpredsedom sa stal Ing. Tomáš Kováč zo Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Predsedníctvo doplnili novozvolení tajomníci Mgr. et Mgr. Dávid Palaščák (PU) - tajomník pre akademické záležitosti, Bc. Frencien Bauer (EUBA) - tajomník pre zahraničie, Bc. Martin Kulich (UPJŠ) - tajomník pre sociálne záležitosti, Kristína Betáková (UMB) - tajomníčka pre finančné záležitosti, Marek Cipel (APZ) - tajomník pre vnútorné záležitosti a Marek Rozkoš (AKU) - tajomník pre vzťahy s verejnosťou. Novým predsedom Valného zhromaždenia sa stal Ing. Rastislav Martiška z Paneurópskej vysokej školy v Bratislave, ktorého z podpredsedníckeho postu bude najbližšie dva roky zastupovať a podporovať Mgr. Peter Kulan z Prešovskej univerzity v Prešove. Sme jedinou univerzitou, ktorá obsadila v 10 - členom predsedníctve ŠRVŠ dva posty. Prešovská univerzita v Prešove tým potvrdila svoj status vzdelávacej inštitúcie, ktorá nemá len regionálny, ale aj celonárodný rozmer.

Mgr. Peter Kulan
podpredseda VZ ŠRVŠ
Foto: archív ŠRVŠ

Noví študentskí senátori na Filozofickej fakulte PU

Z volieb ako Akademického senátu Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (AS FF PU), ktoré sa uskutočnili 26. februára 2015, vzišli spomedzi 16 kandidátov šiesti noví zástupcovia študentov pre funkčné obdobie 2015 - 2019. Študenti najväčšej fakulty PU sa môžu kedykoľvek na nich obrátiť so svojimi otázkami a problémami

Zľava: Roman Kazimír, Bc. Andrej Jurč, Mgr. Barbora Popovičová, Bc. Ivana Doričová, Peter Zubaľ (podpredseda za študentskú časť) a Mgr. Peter Kulan

ohľadom štúdia. Ich kontakty nájdete na webovej stránke fakulty v sekcii Akademický senát. Novými zástupcami sú Mgr. Barbora Popovičová (Inštitút anglistiky a amerikanistiky), Mgr. Peter Kulan (Inštitút politológie), Bc. Ivana Doričová (Inštitút etiky a bioetiky), Bc. Andrej Jurč (Inštitút etiky a bioetiky, Inštitút histórie), Peter Zubaľ (Inštitút slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií) a Roman Kazimír (Inštitút slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií). Za svoju predsedu a zároveň podpredsedu AS FF PU za študentskú časť bol zvolený Peter Zubaľ.

Mgr. Peter Kulan
Podpredseda VZ ŠRVŠ
Foto: archív Romana Kazimíra

Čaro filmovej hudby v podaní Katedry hudby FF PU

Účinkujúci: zľava vzadu: Lukáš Mihálik, Anna Gergelčíková, Jana Berčíková, Tomáš Buranovský, Veronika Savková, Peter Dubivský, Miroslava Doliňáková, Stanislav Bañas, zľava 2.rad: Stanislav Salanci, Jana Hudáková, Lenka Kaščáková vpredu: Jana Dančíková, Denisa Kuncová.

Piataci Katedry hudby Inštitútu hudobného a výtvarného umenia FF PU už tradične končia svoje štúdium predmetom Hudobné dielne – pod vedením PaedDr. Jany Hudákovovej, PhD., v ktorom zúročujú všetko, v čom sa za celých päť rokov štúdia vyprofilovali a preukážu to, čo sa v praktických disciplínach naučili počas celého štúdia. Každoročne vo februári sa koná vystúpenie vo forme výchovného koncertu pre základné školy. Od minulého roku sa program začal stavať do javiskovej podoby a nekoná sa už v priestoroch múzeí, ale v priestoroch Divadla Alexandra Duchnoviča v Prešove. Na posledný hudobno-divadelný koncert prijalo pozvanie 110 detí zo ZŠ Šrobárova ul. v Prešove a 50 detí zo ZŠ Budimír. Študenti tak mali po prvýkrát možnosť vyskúšať si svoje umelecké i amatérsko-herecké kvality pred veľkým publikom s profesionálnym prístupom zvukárky a osvetľovača.

Témy výchovných koncertov sa z roka na rok menia, poslednou témou bola **filmová hudba**. Žiakom škôl sme predostreli otázky: „Čo všetko hudba vo filme zohráva? Aké má funkcie? Veď hudba je tu len vo forme pozadia...“ Väčšina ľudí chápe film predovšetkým ako vizuálnu záležitosť. No aj film zobrazuje. Poukázali sme na fakt, že hudba vo filme dokáže vyjadriť

emócie, dokresliť náladu, vypovedať a zobrazíť slovami nevy-povedané. Mnohé rozprávky majú svoju znelku, zvučku, ktorá vždy presne odhalí o akú rozprávku ide. V muzikálových filmoch by sa bez hudby netancovalo i nespievalo. A samotný film má niekedy takú hudbu, ktorá ho dokáže presláviť alebo minimálne je akoby symbolom, hudobným názvom filmu... Mnoho a mnoho ďalších námetov pre detské rozmýšľanie

stvárnili v našom koncerte tri študentky – múzy: Múza rozprávok (Bc. Anna Gergelčíková), Múza muzikálov (Bc. Miroslava Doliňáková) a Filmová múza (Bc. Veronika Savková). Kontroval im „skrachovaný režisér“ (Bc. Stanislav Bañas) vs. režisér 2 (Bc. Tomáš Buranovský) a skladateľ (Bc. Lukáš Mihálik).

Hlavnou režisérkou, scenáristkou a dramaturgičkou bola Jana Hudáková, ktorej podmienkou bolo, že každý študent musí v tomto vystúpení preukázať zručnosti nielen inštrumentálne, či vokálne, ale aj ta-

Foto č. 3: Záber zo spracovania muzikálového filmu *Rebelové*

nečné. Redukcia kulís a rekvizít sa podarila vďaka zaujímavej Power Pointovej prezentácii Bc. Lukáša Mihálika na zadný panel bielej opony v divadle.

Možno povedať, že úspech vystúpenia bol značný, keďže boli vyžadované ešte štyri reprízy. Zreali-

zovali sme dve v Kultúrnom dome Raslavice za prítomnosti 370 detí. Posledný koncert končil tancom a spievaním detí pred javiskom. Všetky koncerty končili standing ovation a reprízy aj vyžiadanými prídavkami. Azda najväčším hitom bola hudba z filmu *Piráti z Karibiku*, *S tebou mně baví svět*, *Z rozprávok: Perinbaba, Harry Potter a Shrek* a z muzikálov: *Rebelové*, *Pomáda* a *Neberte nám princeznú*. Diváci boli „vtiahnutí“ do deja predstavenia aktivizáciou – rytmickým tleskaním, spevom jednej piesne s ukážkou premietaného textu a veríme, že aj celkovým naladením. Pre zaujímavosť ponúkame link na promo video z vystúpenia: <http://www.youtube.com/watch?v=oQ9nQakFYv8>

Hudobno-výchovné koncerty, či hudobné divadlo vytvorené na predmete Hudobné dielne sa nesie v zmysle polyestetických projektov, ktoré v sebe zahŕňajú a spájajú rôzne druhy umenia, ako je literatúra, tanec, architektúra, hudobné, výtvarné, divadelné, fotografické, filmové, pantomimické umenie... Myslím, že je dobrou skúsenosťou pre študentov Katedry hudby získať na Filozofickej fakulte nielen potrebné vedomosti zručnosti a rozhľad, ale aj čosi navyše – dotknúť sa detských srdc, naučiť sa tvoriť výchovné koncerty tak, aby sa páčili nielen deťom, ale i samotným účinkujúcim, stať sa na chvíľu hercom, tanečníkom, spevákom i inštrumentalistom v jednej osobe a nebať sa ukázať svoje schopnosti pred publikom. A nakoniec musím skonštatovať, že popri iných, aj samotná ročná tvorba tohto predstavenia bude výbornou spomienkou na časy na Prešovskej univerzite v Prešove.

Ďakujeme riaditeľovi DAD v Prešove Mariánovi Markovi za veľkú ústretovosť pri realizácii vystúpenia a všetkým študentom piateho ročníka za ich skvelé výkony a radosť, ktorú rozdelili spolu **530-tim deťom základných škôl**.

PaedDr. Jana Hudáková, PhD.
Foto: archív Katedry hudby
IHVU FF PU v Prešove

Exkurzia alebo ako sa predškolačky vybrali do sveta

Študentky Pedagogickej fakulty PU v Prešove, odbor Predškolská pedagogika – magisterský stupeň, sa 23. – 25. februára 2015, pod vedením dr. Moniky Miňovej, zúčastnili na exkurzii, ktorá bola súčasťou súvislej praxe a mala odbornopoznávaci rozmer. Navštívili sme rôzne inštitúcie doma, ale aj v zahraničí. Ponúkame postrehy a komentáre optikou študentiek...

Aj keď sme Prešov opúšťali v skorých ranných hodinách, nálada bola skvelá a plná očakávaní. Ako prvú sme navštívili osemtriednu Materskú školu Centrum vo Zvolene, ktorá sa špecializuje na poskytovanie starostlivosti deťom so špeciálnymi potrebami. Ide o deti nadané i zdravotne znevýhodnené – deti s telesným a zrakovým postihnutím. Výchovno-vzdelávací proces realizujú prostredníctvom Školského vzdelávacieho programu – Centrumáčik. Pedagogický kolektív je zložený z kmeňových pedagogických zamestnancov a špeciálnych pedagógov, ktorí nás veľmi ústretovo prijali a oboznámili s procesom výučby. MŠ Centrum sa pýši viacerými úspechmi, za zmienku určite stojí realizácia medzinárodných projektov: *Talianska Toretta – Príroda* v našich rukách, *Červená Čiapočka v kimone – Japonsko*, a environmentálnych projektov: *Recyklohry, Zelená škola, Voda, Strom* – každá trieda má svoju búdku pre vtáčikov a čo je pozoruhodné, školská záhrada je prístupná aj verejnosti. IKT vybavenosť materskej školy je na vysokej úrovni – interaktívnou tabuľou

je vybavená každá trieda, taktiež Bee-bot, bager, štipce, mikroskop, vizualizér, a čo nás veľmi zaujalo a inšpirovalo – je PC časopis *Centráčik*, ktorý tvoria deti spolu s učiteľkami prostredníctvom IKT technológií. Vybavenosť MŠ dopĺňa aj sauna a učebne, v ktorých sa deťom prostredníctvom špeciálnych pedagógov ponúka starostlivosť na vysoko odbornej úrovni. Popoludní sme nazreli do tajov Slovenskej pedagogickej knižnice a Múzea školstva a pedagogiky, ktoré sídli na Hálovej ulici v Bratislave. Bol to veľmi silný zážitok, pretože obe inštitúcie pramenia z našej minulosti. Vidieť to na vlastné oči, cítiť vôňu kníh zo 16. storočia, sedieť v drevenej lavici z čias dávno minulých a držať v ruke brko a kalamár... vrelo všetkým odporúčame zažiť tú neopísateľnú atmosféru. V závere dňa sme navštívili Materskú školu Iljušinovu v Bratislave, ktorá sa dlhodobo profiluje na realizáciu integrovanej predprimárnej výchovy a vzdelávania pre deti s autizmom a na rozvíjanie gramotnosti detí s využitím informačných a komunikačných technológií. Aj keď sme túto materskú školu navštívili v pomerne pokročilej popoludňajšej hodine, mali sme možnosť vidieť proces výchovy a vzdeláva-

MŠ Ako u mamičky

nia. Mnohé z nás sa do pripravených aktivít aj s radosťou zapojili. Spomínali sme, že profilácia MŠ je zameraná na využitie IKT pomôcok a bolo tomu naozaj tak. V každej triede boli edukačné aktivity zamerané na plnenie úloh s využitím interaktívnej tabule – téma: Vesmír, Bee-bot včielky „bzučali“ všade okolo nás, v ďalších triedach sa ozýval spev za sprievodu klavíra, až na triedy špecializované pre autistov, ktoré boli prázdne. Deti už boli vo svojich rodinách a my sme mali možnosť pozorne si prezrieť jednotlivé sekcie tried, oddelenia, hracie kútiky s presne určenými a pomenovanými piktogramami na hracích boxoch a čo je hlavné, mali sme možnosť vypočuť si postupnosť a náročnosť výchovno-vzdelávacieho procesu pre deti s autizmom.

Nasledujúci deň sme navštívili súkromnú Materskú školu s názvom *Ako u mamičky*, ktorá sídli v mestskej časti Bratislavy – v Starom meste a jej odbornou garantkou a riaditeľkou je PaedDr. Soňa Kikušová, CSc. Ide o bilingválne edukačné zariadenie pre deti od 1,5 do 6 rokov s celodennou starostlivosťou a zameraním na komplexnú starostlivosť na vysoko odbornej a profesionálnej úrovni, ktorú zabezpečujú vysokoškolsky vzdelaní pedagógovia. Ešte skôr ako sme do tried menovanej materskej školy vstúpili, čakalo nás stretnutie s pánom doc. Dušanom Kostrubom, čo bolo pre nás obrovské prekvapenie a priznáme sa, aj veľká česť. Diskutovali sme na mnohé odborné témy týkajúce sa štúdia odboru Predškolskej pedagogiky, praxe študentov, problematiky dizajnu procesu výučby v materskej škole a sociokognitívnych teórií.

Berg MS študentky

Slovenská pedagogická knižnica

Pokračovali sme v prehliadke už spomínanej súkromnej MŠ a verte nám, už na prvý pohľad bola výnimočná. Výchovno-vzdelávací proces realizujú podľa vlastného ŠKVP, doplneného o vlastné oblasti a okruhy aplikovaných do mesačných projektov so zameraním na kvalitnú a odbornú edukáciu podľa sociokonštruktivistického prístupu. Triedy sú rozdelené do centier podľa oblastí – matematické, umelecké, prírodovedné, komunikačné, motorické a pod. Dieťa sa pred príchodom do centra, kde na neho čaká vopred určená aktivita, prihlasuje kartičkou, na ktorej je znázornená iniciála jeho mena. Steny tried zdobia pojmové mapy, diskusné siete podľa metódy LOMA, ranné odkazy, kalendár počasia a mnoho iného.

Ďalším bodom programu bola Štátna školská inšpekcia. V zasadacej miestnosti Štátnej školskej inšpekcie v Bratislave – Staré Grunty, nás privítala a o aktuálnych otázkach školstva ako takého oboznámila Mgr. Jarmila Braunová – námestníčka hlavného školského inšpektora. Boli sme podrobne oboznámené o právnych postaveniach a činnostiach ŠŠI a ich jednotlivých sekcií, o pláne inšpekčnej činnosti na aktuálny školský rok a jeho zameraní, zadefinovali sme si druhy školskej inšpekcie a spôsobilosť inšpektorov na vykonávanie svojej funkcie. Výsledky z inšpekčných zistení v materských školách nám priblížila PaedDr. Iloona Uváčková a inšpekčné zistenia v špeciálnych materských školách PaedDr. Jarmila Žaškovská.

Navštívili sme aj kultúrnu inštitúciu s medzinárodnou pôsobnosťou – medzinárodný dom umenia pre deti v Bratislave – Bibianu. V tom

čase tam prebiehala výstava pod názvom: Slovenskí ilustrátori na poštových známkach a Na krídlach a krídelkách. Mnohí ste ju mohli zariť v reportáži Slovenskej televízie. Zapojili sme sa do podnetných aktivít, ktoré boli pripravené pre deti a rodičov, napr. výroba cesta a pečenie, plnenie úloh pri jednotlivých expozíciách.

MŠ Centrum Zvolen 3

Dopoludnie posledného dňa exkurzie sme strávili v Dolnom Rakúsku, konkrétne v mestečkách Petronell Carnutum a Berg. Ako prvú sme navštívili Materskú školu v Petronell Carnutum, kde nás srdečne privítali a ponúkli nám možnosť prezrieť si priestory nádhernej novostavby (2012), jedna z najnovších MŠ, a stať sa súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Pedagogické pracovníčky majú stredoškolské vzdelanie. Pokiaľ by ste tu mali záujem pracovať – čo je realitou, pretože v Dolnom Rakúsku pracuje nespočetné množstvo učiteliek zo Slovenska a stretnete tu aj množstvo slovensky hovoriacich detí, postup je nasledovný – ak máte vysokoškolské vzdelanie v odbore predškolská pedagogika, titul je uznaný, ale kvalifikácia nie. Podmienkou je absolvovanie stredoškolského štúdia

pedagogického zamerania v nemeckom jazyku. Nasledujú tri roky praxe v pozícii „letka“, a až potom môžete požiadať o pracovné miesto v pozícii učiteľky predprimárneho vzdelávania.

Čo sa týka výchovno-vzdelávacieho procesu po organizačnej stránke – do 12:30 hod je starostlivosť o dieťa poskytovaná bezplatne, od 12:30 – do 16:30 hod. je pobyt dieťaťa poplatný (80 € mesačne). Triedna organizácia je nasledovná – deti sa spontánne hrajú, nestretnete sa tu s časovo ohraničenými organizačnými formami dňa, kto chce kresliť – kreslí, kto chce ísť cvičiť do telocvične – cvičí a pod. Riadia sa tu heslom: „Dieťa sa má vyhrať do sýtosti“.

Podobnú filozofiu výchovno-vzdelávacieho procesu zdieľajú aj v neďalekom mestečku Berg. Ide o dvojstupňovú materskú školu, ktorá sa pýši *Zvláštnym významaním*. Privítal nás zástupca starostu a informoval nás okrem iného aj o tom, že už avizovanú MŠ si postavili podľa vlastných predstáv v roku 2011 a navštevuje ju viac ako 50% detí s inou národnosťou. V Bergu, ako to bolo aj v dieť a cítiť z komunikácie s riaditeľkou, je spolupráca s MŠ starostovou prioritou, a preto je medzi nimi nadštandardný vzťah. Aj technické a materiálne vybavenie je na vysokej úrovni a vzťahy v kolektíve tu povyšujú na piedestál.

Exkurzia v sebe skĺbila odbornosť, profesionalitu odborníkov a inštitúcií, ktoré sa zaoberajú deťmi a učiteľmi. Videli sme priamu prácu s deťmi v rôznych materských školách podľa typu zriaďovateľa na území Slovenska a Rakúska. Teoretické poznatky nadobudnuté štúdiom na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove sme si mohli overiť, konfrontovať, komparovať a utvrdiť sa, že na vysokej škole sa oplatí študovať, a že nás dobre pripravila pre to najkrajšie povolanie, t. j. byť učiteľom.

Bc. Lucia Drobná
externá študentka 2. ročníka
magisterského štúdia
odbor Predškolská pedagogika
Foto: autorka

Študentská vedecká, odborná a umelecká činnosť na Katedre predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie PF PU v Prešove

V posledný deň v mesiaci marec sa uskutočnilo katedrové kolo Študentskej vedeckej, odbornej a umeleckej činnosti (ŠVOUČ) na Katedre predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie PF PU.

Organizovanie študentských konferencií alebo ŠVOUČ má na katedre dlhoročnú tradíciu. Z našich doterajších skúseností vyplýva, že možnosť zúčastniť sa tejto katedrovej prehliadky je pre študentov česť. Práce písané na Katedre predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie majú tradične veľmi dobrú úroveň a väčšina z nich si zaslúži účasť na takejto prehliadke. Katedrové kolo ŠVOUČ otvorila prof. Ľudmila Liptáková, prodekanka pre vedu, výskum a doktorandské štúdium PF PU v Prešove. Príhovor a pokyny k priebehu katedrového kola ŠVOUČ predniesla prof. Ľudmila Belásová, vedúca katedry. V prvej časti bolo prezentovaných 8 bakalárskych prác:

- Lucia Bandurová: Experienciálne metódy a hry v materskej škole (školiiteľka PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.)
- Ingrid Hivková: Centrá voľného času, ponuka činností a aktivít (školiiteľka PaedDr. Erika Novotná, PhD.)
- Magdaléna Kropiláková: Preventívne výchovné systémy v pedagogike voľného času (školiiteľka PaedDr. Erika Novotná, PhD.)
- Natália Kuchárová: Pedagogika Márie Montessori v súradniciach času a priestoru (školiiteľka PaedDr. Monika Miňová, PhD.)
- Lucia Mikolajová: Možnosti využitia alternatívnych prístupov v materskej škole (školiiteľka PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.)
- Michaela Šimová: Materská škola a jej miesto v živote dieťaťa (školiiteľka PaedDr. Monika Miňová, PhD.)
- Dominika Tereščíková: Príprava dieťaťa na vstup do základnej školy (školiiteľka PaedDr. Monika Miňová, PhD.)
- Anna Zbrehová: Rozvoj morálneho vedomia detí v predškolskom a mladšom školskom veku (školiiteľ Mgr. Vladimír Fedorko, PhD.)

V druhej časti vystúpili študentky s prezentáciami svojich diplomových prác:

- Bc. Jana Konfederáková: Školský manažment v praxi materskej školy (školiiteľka PaedDr. Monika Miňová, PhD.)
- Bc. Zuzana Kopaničáková: Aplikácia prv-

kov etickej výchovy v medzipredmetových vzťahoch v podmienkach primárnej školy (školiiteľ Mgr. Vladimír Fedorko, PhD.)

- Bc. Katarína Kunová: Poradné orgány riaditeľky materskej školy (školiiteľka PaedDr. Monika Miňová, PhD.)
- Bc. Antónia Lukáčová: Vyučovanie ako priestor pre učebné činnosti žiakov (školiiteľka PaedDr. Erika Novotná, PhD.)
- Bc. Radka Marchevková: Posudzovanie školskej pripravenosti prostredníctvom dynamických testov kognitívnych schopností (školiiteľka doc. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD.)

- Bc. Martina Obešterová: Vplyv pragmatickej pedagogiky na vývin školskej a mimoškolskej činnosti v prešovskom regióne (školiiteľka doc. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD.)

- Bc. Ivana Runčáková: Osobnostné determinanty a profil občianskej aktivity u adolescentov (školiiteľka doc. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD.)

Prezentáciu prác pozorne počúvala a v zá-

vere zhodnotila odborná komisia pod vedením prof. PhDr. Márie Podhájeckej CSc., doc. PhDr. Ivety Kovalčíkovej, PhD., PhDr. Moniky Bobákovéj, PhD. a PaedDr. Lucie Šepelákovéj, PhD.

Študent si pripravil maximálne 10 minútovú prezentáciu, v ktorej predstavil cieľové zameranie a štruktúru svojej práce. Stručne poinformoval o úrovni jej teoretického rozpracovania a uviedol problémy, ciele a úlohy prieskumnej časti, prieskumné metódy, zistenia

a odporúčania pre prax. Prezentácia prác bola v čase ich finalizácie, preto nemusela obsahovať všetky spomenuté atribúty. Po každej prezentácii nasledovala bohatá diskusia, v ktorej študentky pohotovo reagovali na otázky členov komisie a prítomných pedagógov.

Z minulých rokov majú študenti a my s nimi veľmi dobré skúsenosti. Ide o to, aby sa navzájom videli, počuli, inšpirovali, aby si vypočuli aj naše názory, otázky, či dobre mienené rady alebo pripomienky, ktoré ich nasmerujú v tom najlepšom slova zmysle na „veľkú“ obhajobu.

Podvečer boli prezentované práce vyhodnotené, študentom odovzdané certifikáty, dokumentujúce ich účasť na katedrovom kole ŠVOUČ. Do fakultného kola postúpili a katedru budú reprezentovať Magdaléna Kropiláková, Michaela Šimová, Bc. Martina Obešterová a Bc. Ivana Runčáková.

prof. PhDr. Ľudmila Belásová, PhD.

PaedDr. Monika Miňová, PhD.

Foto: archív PF PU v Prešove

Absolútny víťaz festivalu ABB '15

Ženský spevácky zbor Iuventus Paedagogica Prešovskej univerzity v Prešove získal na XVI. ročníku medzinárodného festivalu vysokoškolských speváckych zborov Akademická Banská Bystrica '2015:

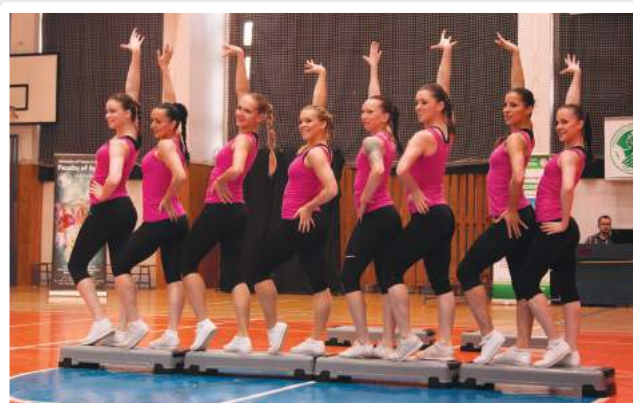
- Diplom za umiestnenie v zlatom pásme v kategórii ženských speváckych zborov
- Cenu primátora mesta B. Bystrica pre Najlepší slovenský spevácky zbor festivalu ABB 2015
- Cenu Hudobného odboru Matice slovenskej za vyspelú hlasovú kultúru

PhDr. Viliam Tarjányi, PhD., tajomník RUČ PU v Prešove

Foto: archív PU v Prešove

Študentská vedecká konferencia na Fakulte športu PU v Prešove

Na pôde Prešovskej univerzity v Prešove, konkrétne na Fakulte športu sa konala 16. 4. 2015 Študentská vedecká konferencia. Táto konferencia slúži na prezentáciu vedeckej ako aj umeleckej činnosti študentov Fakulty športu a Pedagogickej fakulty PU. Súťažilo sa v štyroch teoretických sekciách a v jednej sekcii pohybových skladieb tanečných a športových. Zúčastnení študenti, súťažili so svojimi teoretickými prácami o prvenstvo v sekciách: Športová kinantropológia a humanistika, Športová edukológia, Doktorandi a Telesná výchova a šport v predprimárnej a primárnej edukácii. Pri hodnotení prác našich študentov sa zhodli všetci zúčastnení, že prezentované práce mali vysokú úroveň a o víťazoch jednotlivých sekcií rozhodli detaily. Prvenstvo z fakultného kola v sekcii Športová kinantropológia a humanistika si odniesol Bc. Mačička Tomáš s príspevkom „Analýza hry v hernom komplexe

II. Vo volejbalových zápasoch VK Chemes Humenné“, v sekcii Športová edukológia sa z prvenstva tešil študent Bc. Martin Jesenský, ktorý prezentoval prácu s názvom „Stabilizačné cvičenia ako prostriedok rozvoja a dynamickej rovnováhy krasokorčuliarov“, v sekcii Doktorandi dominovali študentky Mgr. Andrea Palanská s príspevkom „Physical activity and body composition of preschool children“ a Mgr. Beata Ružbarská s príspevkom „Vzťah stredoškôľáčok k telesnej a športovej výchove“. V poslednej, teoretickej sekcii, ktorou bola Telesná výchova a šport v primárnej a predprimárnej edukácii, zvíťazili študentky Bc. Mária Rigasová s témou „ Korekcia hyperkinetických porúch správania integrovaných žiakov jogovými cvičeniami a študentka Bc. Martina Marková s témou „Korekcia porúch správania integrovaných detí mladšieho školského veku pohybovými aktivitami v rámci medzipredmetových vzťahov“.

V sekcii Pohybových skladieb tanečných aj športových sa z prvenstva tešila skladba STEP AEROBIC (Bc. Petra Tomková, Bc. Ivana Farměrová, Bc. Bibiána Jurčáková, Bc. Melánia Daňková, Bc. Veronika Dugasová, Mgr. Beáta Ružbarská, Alexandra Kovalská, Zuzana Lukáčová) a druhou postupujúcou skladbou bola skladba pod názvom TOO HOT (Alexandra Kovalská, Simona Máteová, Šimon Forrai, Matej Papuga, Ondrej Senčák, Boris Marcinov).

Na Fakulte športu PU v Prešove sa 5. 5. 2015 konalo aj celoslovenské kolo študentskej vedeckej konferencie. Prvenstvo v sekcii Športová kinantropológia si odniesol študent Dominik Glevaňák – FTVŠ UK BA za prácu „Vplyv androgén deprivačnej terapie na vybrané silové schopnosti a všeobecnú pohybovú zdatnosť onkologických pacientov“, v sekcii Športová edukológia sa z prvenstva tešila študentka Eva Rýzková – FTVŠ UK BA prácou pod názvom „Zmeny úrovne rovnováhových schopností vysokoškôľáčok po absolvovaní 10-týždňového pohybového programu v plytkej vode“, v sekcii Športová humanistika obsadil prvé miesto študent Peter Cigán – FF UMB BB za prácu „Vplyv hudby na zmenu psychomotorického tempa v pohybovom výkone“, na peknom druhom mieste skončila študentka Fakulty športu PU v Prešove Jana Bergová. V sekcii Doktorandi dominovala študentka Mgr. Jana Kovárová - FTVŠ UK BA prácou „Acute response of bone turnover to resistance exercise“. V tejto najsledovanejšej sekcii obsadila peknú druhú priečku doktorandka Fakulty športu PU v Prešove Mgr. Andrea Palanská. V sekcii Pohybových skladieb - športových sa z prvenstva tešila skladba Step aerobic – FŠ PU v Prešove (Bc .Petra Tomková, Bc. Ivana Farměrová, Bc. Melánia Daňková, Mgr. Beáta Ružbarská). Tretie miesto z tejto sekcie obsadila skladba študentky FŠ PU v Prešove Alexandri Kovalskej – Koliesková spúšť. V sekcii Pohybových skladieb – tanečných víťazstvo dosiahla skladba študentiek Monika Záškvarová, Alexandra Tóthová - FTVŠ UK BA - The avengers – superhrdinky.

Mgr. Patrik Durkáč, PhD.
Foto: archív FŠ PU v Prešove

Ako sme sa boli pozrieť u našich susedov

Slovenský výbor Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (SV OMEP) pripravil pre svojich členov, nečlenov a sympatizantov 4. – 6. decembra 2014 odbornou-poznávacím zájazdom do Budapešti, na ktorom sa zúčastnili študentky Pedagogickej fakulty PU, ako aj riaditeľky a učiteľky materských škôl. Program študijnou-poznávacieho zájazdu bol zaujímavý a veľmi inšpiratívny. Primárne bol zameraný na poznávanie a komparovanie školských systémov u nás a v Maďarsku. Samozrejme, že sme vytvorili priestor aj na prehliadku krásnej predvianočnej atmosféry mestečka Mlynky, Szentendre a samotnej Budapešti a navštívili sme aj Tropicarium. Odborná časť zájazdu začala návštevou národnostnej materskej školy v Mlynkoch (neďaleko Budapešti), kde sa snažia odovzdávať deťom zvyky ich predkov, slovenskú kultúru a tradície. V programe, ktorý si pre nás hostitelia pripravili, sme videli, že deti majú bohatý repertoár slovenských piesní a hier. Druhou materskou školou bola cirkevná materská škola sv. Andreja v Szentendre (malé mestečko umelcov pri Budapešti). Boli sme účastníkmi dopoludňajšej aktivity s vianočnou témou, spolu s deťmi sme zažili prekvapenie, ako ich navštívil Mikuláš (bližšie <http://andrasovi.hu/rolunk/>). Treťou navštívenou materskou školou bola Materská škola, všeobecná škola, gymnázium a žiacky domov s vyučovacím jazy-

kom slovenským v Budapešti (bližšie <http://www.szlovak-bp.sulinet.hu/>). Škola sa nachádza v centre maďarskej metropoly a je významná pre upevňovanie národného povedomia najmladších generácií Slovákov v hlavnom meste Maďarska. Budapeštianska škola je výnimočná a osobitá aj tým, že vyučovacím procesom vo všetkých predmetoch sa uskutočňuje v slovenskom jazyku. V každej jednej navštívenej materskej škole nás čakalo milé až vřucné privítanie. Spolu s pedagógmi sme si mohli vymeniť skúsenosti a poznatky o materských školách, ale aj o školskom systéme v Maďarsku a na Slovensku. Počas troch dní sa nám plne ve-

novala pani predsedníčka Slovenskej samosprávy v Mlynkoch, pani Marta Demjénová, a vďaka nej sme zažili aj krásny večer v spoločnosti ľudí, ktorí s nadšením upevňujú a rozvíjajú slovenskú kultúru v Mlynkoch, ale aj v širokom okolí (bližšie <http://www.oslovma.hu>).

PaedDr. Monika Miňová, PhD.
predsedníčka SV OMEP
Foto: archív autorky

11. Študentská vedecká a umelecká konferencia Inštitútu rusistiky FF PU

Ďalší, v poradí 11. ročník Študentskej vedeckej a umeleckej konferencie organizoval Inštitút rusistiky Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove 19. marca 2015. Hlavným cieľom tohto podujatia bolo rozšíriť vedecké obzory študentov, ale aj odbornej verejnosti v oblasti ruského jazyka, literatúry, didaktiky ruského jazyka, tradícií a kultúry Ruska.

Bolo potešujúce, že oproti minulým ročníkom sa na tohtoročnej vedeckej konferencii zúčastnilo viac študentov. Svoje vedecké a umelecké práce prezentovalo celkovo 12 študentov, medzi ktorými mali zastúpenie všetky ročníky rusistov Prešovskej univerzity v Prešove. Radosť sme mali predovšetkým z prítomnosti prvákov, ktorí zabudli na strach či akékoľvek obavy a prišli ukázať svoje vedomosti a túžbu po získaní ďalších.

Hneď v úvode vedeckého programu vystúpil študent 1. ročníka bakalárskeho stupňa Juraj Halkoci, ktorý sa zaoberal problematikou prekladu a osobitostí publicistických textov. Ďalšia prezentácia odznela od autorky Taťjany Ponickej, taktiež študentky prvého ročníka, ktorá spracovala problematiku anglicizmov vyskytujúcich sa v ruskom a slovenskom jazyku.

Svoj potenciál potvrdili aj reprezentanti starších ročníkov. Mladí vedci svoju prípravu nepodcenili a jednotlivé vedecké a umelecké prezentácie boli pripravené na adekvátnej odbornej úrovni. 2. a 3. ročník bakalárskeho stupňa reprezentovali: Júlia Truongová-Quocová, Joanna Róžaňska, Simona Nováková, Simona Zimová-Čáková. Ich vystúpenia boli zamerané na prezentáciu jazyka, detailnejšie rozpracovali problematiku archaizmov a ich preklad z iných jazykov. Ďalšou oblasťou bola emocionálna lexika a skratky, v súvislosti s ktorými bola objasnená aj história ich vzniku.

Druhý stupeň vysokoškolského štúdia reprezentovali: Bc. Tatiana Hrindová, Bc. Veronika Cifruľáková, Bc. Jana Huťová, Bc. Alena Hvižďáková, Bc. Katarína Prevužňáková a Bc. Lyudmila Shpilka. Študentky sa vo vedeckých textoch venovali oblastiam literárnej problematiky, alternatívnej histórii v kontexte súčasnej ruskej literatúry, tematike kultúry a tradícií, ktorá sa odrazila v práci Bc. Aleny Hvižďákovovej, zameranej na ruský sviatok Maslenice. Nie menej zaujímavo vyzneli práce, ktoré predstavovali oblasť didaktiky ruského jazyka, využitia motivácie vo vyučovacom procese ruského ja-

zyka a výskyt biblizmov v súčasnom ruskom jazyku. Odraz politiky v ruskom jazyku predstavili práce zamerané na symboly nežnej revolúcie a prezentácia analyzujúca politický diskurz prejavov Chruščova.

Odborná komisia pracovala v zložení: prof. PhDr. Jozef Sipko, PhD., prof. Vera Alexejevna Kosova, Mgr. Ivana Kupková, PhD., Mgr. Martin Blaho, PhD. a Mgr. Marek Chovanec, PhD.

Študentskú vedeckú a umeleckú konferenciu otvorila a viedla doc. Mgr. Anna Petriková, PhD.

Po úvode nastal čas prezentácií jednotlivých príspevkov. Ako už bolo spomenuté, vedecké a umelecké texty boli zamerané na rôzne vedecké problematiky v oblasti ruského jazyka, no nechýbali ani prezentácie venované kultúre a tradíciám Ruska. Študenti sa vo svojich vedeckých prácach venovali predovšetkým oblasti jazyka. Svoju pozornosť zamerali na neologizmy, archaizmy, či skratky, ale v textoch odzneli aj pozorovania zamerané na odlišnosti, prejavujúce sa v iných jazykoch v porovnaní s jazykom ruským.

Texty mali dobrú odbornú a vedeckú úroveň, ale aj technické spracovanie prezentácií bolo na veľmi dobrej úrovni, čo potvrdili aj reakcie členov odbornej komisie. Po vystúpení jednotlivých študentov prebehla krátka diskusia, počas ktorej položila odborná komisia svoje otázky k prezentovanej problematike, prípadne vyjadrila svoj postoj, či odporúčania.

Vystúpenie na 11. Študentskej vedeckej konferencii dáva študentom možnosť rozvíjať ich potenciál a možnosti do budúcnosti. Skúsenosti získané verejným prezentovaním odborných vedomostí pomáhajú študentom utvrdzovať teoretické vedomosti z oblasti ruského jazyka, ale aj pracovať na profesijnom sebavedomí. Takto získaná skúsenosť je často podnetom pre hlbšiu analýzu odborných vedomostí a hľadaním súvislostí medzi teóriou a praxou.

Po odznení všetkých príspevkov uzavrel 11. Študentskú vedeckú a umeleckú konferenciu prof. PhDr. Jozef Sipko, PhD. V záverečnom prejave vyzdvihol dôležitosť a význam tohto podujatia v súvislosti s rozvojom odborného potenciálu študentov, ale aj ako podporu pre ďalšie štúdium ruského jazyka. Ocenil účasť študentov, predovšetkým účasť prvákov a tiež nevidiacej študentky tretieho ročníka Simony Novákovovej.

Pozitívne vnímala 11. Študentskú vedeckú a umeleckú konferenciu aj ruská lektorka, prof. Vera Alexejevna Kosova. Ocenila dostatočnú odbornú pripravenosť prezentácií a celkový priebeh konferencie. Zdôraznila vedeckosť daného podujatia a jeho význam pri zvyšovaní odbornej orientácie zúčastnených študentov. Vyzdvihla príjemnú pracovnú atmosféru a obohacujúci vedomostný obsah konferencie.

V závere konferencie sa doc. Mgr. Anna Petriková poďakovala odbornej komisii a všetkým študentom za ich účasť. Odvaha a snaha študentov bola ocenená knihou, takže každý študent sa tak stal symbolickým víťazom.

Bc. Tatiana Hrindová

Foto: archív Inštitútu rusistiky FF PU v Prešove

Môj prvý semester na Josai International University v Japonsku

Začiatkom decembra 2013 počas návštevy pracovnej skupiny Prešovskej univerzity v Prešove na Josai University Tokyo pod vedením **doc. PaedDr. Daniela Šimčíka, PhD.**, riaditeľa Ústavu ázijských štúdií PU, bola iniciovaná dohoda o spolupráci týchto dvoch univerzít. Na základe uzavretej dohody dostali hneď v nasledujúcom akademickom roku 2014/2015 príležitosť aj študenti Prešovskej univerzity v Prešove na ročný štipendijný študijný pobyt. Prostredníctvom Mizuta Scholarship Program boli na tento pobyt prijatí dvaja študenti Prešovskej univerzity v Prešove. Študentka, **Bc. Rút Pajorková**, sa v interview ochotne vyjadrila k niektorým témam, ktoré by mohli zaujať aj viacerých študentov a učiteľov našej univerzity.

Bc. Rút Pajorková, študentka Fakulty humanitných a prírodných vied PU (Katedra pedagogiky) a Filozofickej fakulty PU (Inštitút hudobného a výtvarného umenia) v tomto akademickom roku od septembra 2014 študuje na **Fakulte médií Josai International University Tokyo** v Japonsku.

V nasledujúcom rozhovore sa pokúsime čitateľom priblížiť jej zážitky, dojmy a doterajšie skúsenosti z tohto zaiste neobyčajného študijného pobytu.

Väčšinu študentov i učiteľov na našej univerzite bude zaujímať najmä to, prečo ste si vybrali práve Japonsko?

Japonsko som nikdy predtým nepovažovala za miesto, kde by som chcela žiť dlhšiu dobu. Svojou voľbou som prekvapila moju rodinu, známych, kamarátov, spolužiakov a v lietadle cestou z fínskeho hlavného mesta Helsinky do Tokia som si uvedomila, že som prekvapila aj samu seba. Už som nemohla a ani nechcela vycúvať! Rada cestujem a počas dlhých dní i nocí strávených v autobuse či vlaku som videla i viacero japonských filmov. Obdobie gejší a samurajov nazvané „Edo perióda japonskej kultúry“ ma vždy fascinovalo. Po rozhovore s pánom doc. Danielom Šimčíkom, riaditeľom Ústavu ázijských štúdií na našej univerzite, som sa dozvedela aj o možnosti štúdia filmovej hudby, zvuku a zvukovej techniky u prof. Jira Plutschowa, ktorý je absolventom akadémie CalArts v LA, California, v súčasnosti pôsobiacom na Josai International University v Tokiu (v skratke JIU). Okrem toho, že profesor je vynikajúci odborník v oblasti zvukovej tvorby, je aj výborný džezový hudobník, skladateľ, jednoducho výrazná muzikantská osobnosť. Aj keď som snívala o tom, že raz Japonsko precestujem celé, nemyslela som si, že sa mi to podarí tak skoro. Mám 23 rokov, žijem a študujem v Japonsku!

Ako ste sa teda ocitli na japonskej univerzite so štatútom „medzinárodná študentka?“

Ponuka ročného výmenného pobytu v Japonsku prišla rýchlo a nečakane počas môjho „štátnicového ročníka“ bakalárskeho stupňa štúdia, krátko po návrate z výmenného pobytu v Nemecku realizovaného cez výmenný študentský program Erasmus. Na základe internetového oznamu na stránke UNIPO a následných konzultáciách s doc. Danielom Šimčíkom a prof. Irenou Medňanskou, som sa zúčastnila na pohovore a po jeho

úspešnom absolvovaní som sa kontaktovala s Josai International University v Japonsku ešte pred oficiálnym záverečným termínom podania prihlášok v marci 2014. Keďže som v nasledujúcich mesiacoch končila bakalársky stupeň štúdia, po absolvovaní štátnic som dodatočne poslala do Japonska všetky potrebné formuláre aj s diplomom o ukončení štúdia a následným rozhodnutím o prijatí na ďalší, magisterský stupeň štúdia. Výmenného pobytu sa môže zúčastniť len študent takej zahraničnej univerzity, s ktorou má JIU partnerský vzťah a tým ponúka možnosť štúdia a zároveň štipendia vybraným študentom po dobu jedného akademického roka (11 mesiacov). Celý program má názov *Mizuta Scholarship Exchange Program*. Po prijatí na JIU si študent vybavuje študentské víza a odosiela ich kópiu spolu s ďalšími formulármi na centrálu JIU. Jednoducho, aj z tohto dôvodu bolo pre mňa leto 2014 časovo veľmi náročné! Výmenný pobyt v Japonsku so mnou absolvuje aj študent Jakub Novotný z Prešovskej univerzity v Prešove a počas spomínaných letných mesiacov sme toho aj spoločnými silami stihli naozaj veľa.

Čo všetko je potrebné ešte vybaviť pred prijatím na JIU a pred vycestovaním do Japonska?

Túto otázku zodpoviem v bodoch najmä kvôli prehľadnosti:

- odhodlanie a zdravé sebavedomie,
- prirodzené vystupovanie, schopnosť pohotovej improvizácie, trpezlivosť,
- sledovať webovú stránku UNIPO a nepremeškať „deadline“ podania prihlášok,
- študovať aspoň základy japonského jazyka pred vycestovaním (na našej PU je to možné),
- aktívne ovládať anglický jazyk,
- vybrať si predmety štúdia (z ponuky na webovej stránke JIU),
- absolvovať konzultácie na Ústave ázijských štúdií PU,

- byť si vedomý toho, že ak študent neštudoval japonský jazyk pred vycestovaním, dostáva len polovicu z finančnej dotácie Mizuta Scholarship,
- doložiť potvrdenie o štúdiu japonského jazyka, prípadne diplomy, certifikáty, odporúčania lektorov o spôsobilosti štúdia a dosiahnutej úrovni,
- absolvovať nevyhnutnú lekársku prehliadku a vyplniť s ňou súvisiace formuláre poslané JIU (je možné v anglickom jazyku),
- zabezpečiť si študentské víza – ich vybavenie môže trvať 2 hodiny, ale aj 7 dní,
- zaobstaráť si výpis známok zo systému MAIS v anglickom jazyku,
- doložiť odporúčania dvoch pedagogických zamestnancov UNIPO – v anglickom jazyku (možná je aj kombinácia lektor a pedagogický zamestnanec fakulty PU, ktorú študent bude reprezentovať),
- mať potrebné „diplomatické vystupovanie“ a všeobecný prehľad,
- mať základné znalosti o kultúre Japonska, spôsoboch vystupovania na verejnosti (videá na internete – čo by som nemal robiť v Japonsku, prípadne odporúčam stretnutia s lektormi japonského jazyka na UAŠ PU (Emiko a Aro Chikashige).

Myslím si, že vyššie uvedené body pomôžu každému, kto chce uspieť a prísť študovať na JIU. Prípadné ďalšie odpovede rada zodpoviem osobne. Kontakt: email: r.pajorkova@gmail.com, facebook: Us in Japan, Rút Pajorková.

Aké predmety študujete na Josai International University Tokyo?

Na JIU študujem dva predmety. Ako medzinárodný študent som mala voľbu predmetov prispôbiť predmetom štúdia na PU. Na JIU sa semester začína otváracím ceremoniálom začiatkom septembra a po ňom čaká každého študenta výber a voľba predmetov. Oficiálne vyučovanie sa začalo v októbri a ešte aj vtedy bola možnosť zmeny predmetov. Jiro Plutschow (profesor filmovej hudby a zvukovej techniky na JIU) spolupracoval dobre a aj vďaka nemu som dostala neobmedzený časový priestor na cvičenie v hudobnom štúdiu od októbra.

Okrem hodín džezu ma doslovne „hodil do vody informatiky a programovania v systéme Pro Tools“. Takže mojím prvým predmetom štúdia je Štúdium *zvuku, zvukovej tvorby, filmovej hudby a džezu*. Začala som tvoriť vlastnú hudbu o to intenzívnejšie a s väčším nasadením a sebedomím. Spoznávam proces jej nahrávania a možnosti, ako svoje „tracky“ – hudobné myšlienky neustále inovovať. Už teraz sa teším na odozvu.

Pre JIU som bola od začiatku zaujímavou študentkou v každom smere. Mala som na nich požiadavky, s ktorými sa nestretli tak často, ale vedela som, že ich môžem dosiahnuť. Ako „umelec“ a vôbec prvá študentka zo Slovenska, ktorá dostala možnosť štúdia prostredníctvom Mizuta Scholarship, som potrebovala čas a hlavne priestor a čas na cvičenie. Chcela som v hre na husliach pokračovať za každých okolností. Spočiatku bolo prelozenie ľadov s personálom veľmi ťažké. Na to by sa mal každý pripraviť. Špeciálne ľudia, ktorí nehovoria po japonsky. Aj preto som si zvolila ako druhý predmet štúdia *Japonský jazyk* (vo forme intenzívneho kurzu). Nikdy predtým som nezažila takú intenzívnu metódu vyučovania jazyka a následný šok z jazyka. Teraz som už za takúto príležitosť vďačná! Po polroku štúdia sa pohybujem aj po Tokiu so základmi japončiny veľmi dobre. Japonci ocenia, ak sa snažíte prihovoriť po japonsky a dokonca mi raz pri návšteve kaviarne napísali na kávu: „Máte dobrú Japončinu, prajeme Vám krásny deň“.

Čo Vás ešte okrem štúdia na JIU najviac zaujalo?

Chcela by som spomenúť predovšetkým dva faktory: prírodu a klimatické podmienky v Japonsku a pestré podujatia JIU.

Togane, mesto, kde teraz pôsobím, je vzdialené asi 45 minút od mesta Chiba, ktoré má 5 miliónov obyvateľov a je hlavným mestom provincie Chiba, pod ktorú patrí aj Togane. Sme na začiatku Tokyo Bay, 1,5 až 2 hodiny od Tokia na vonkajšej strane, 10 km od Tichého oceána. Bicyklom sa dostanem k pláži asi za 40 minút. Togane leží v bezpečnej zóne od oceána, no máme tu zemetrasenia. Provincia Chiba leží na veľmi aktívnych tektonických doskách a keď je epicentrum zemetrasenia v tejto oblasti, v Togane je to silno cítiť! Nechcem, aby sa ktokoľvek bál ísť do Japonska kvôli zemet-

raseniam, ale je dobré o nich vedieť. Počas polročného pobytu som zažila dve silnejšie zemetrasenia, jedno o sile 5,2 stupňa a druhé 5,5 stupňa Richterovej škály. Slabšie zemetrasenia sú tu stále, ale sú krátke a väčšinu ani nepocítim. Pri dvoch silnejších zemetraseniach sa rozozvučali sirény, a to sme už boli všetci v pozore. Po mojom prvom silnejšom zemetrasení v Saitame (mesto neďaleko Tokia, jeden z kampusov JIU nazvaný Saka-do), kde sme mali medzinárodné stretnutie s političkami z Portugalska a USA, som sa poriadne zľakla. Prišlo to nečakane, spustili sa sirény a otras bol naozaj silnejší. Vtedy som prvýkrát videla isté prekvapenie aj v očiach samotných Japoncov. Boli sme totiž vonku pred budovou a riziko úrazu bolo vyššie ako v budove. Vtedy som pochopila, aké nebezpečné dokážu byť vysoké opätky. Takmer som spadla. Nosím ich však naďalej, najmä pri formálnych stretnutiach.

Zažili sme tu aj tajfúny a prvý tajfún sme s Jakubom zdokumentovali vo forme videa na stránke facebooku s názvom „Us in Japan.“ Keďže sme blízko pri oceáne, vietor tu dokáže byť naozaj silný a keď sa k tomu pridajú rôzne formy dažďa (inšpirácia filmom Forrest Gump, časť vojna vo Vietname), je to naozaj zážitok. O to silnejší, ak máte ísť do školy asi 15 minút na bicykli. Samozrejme nie počas tajfúnu, vtedy má každý študent voľno a zákaz vychádzania v záujme vlastnej bezpečnosti. Preto som si počas prvého polroka života v Japonsku zvykla na taký režim, že chladnička nemá byť prázdna, ryža minimálne na dva dni a potrebné je tiež sledovať pravidelné predpovede počasia. Japonsko má veľmi dobrý informačný systém a dokonca existuje aplikácia, ktorá vás upozorní na zemetrasenie vo vašom okolí niekoľko sekúnd pred jeho príchodom. Poviete si, že je to neskoro? Čudovali by ste sa, ale je to veľká pomoc. Osobne som si ju však do telefónu nestiahla. To pípnutie by som asi mala v ušiach stále. Okrem toho sme s medzinárodnými študentmi v neustálom spojení na sieti facebook, kde si vzájomne vymieňame informácie a priebežné oznamy o podujatiach a akciách JIU.

Japonsko má však okrem prírodných nástrah nádhernú prírodu. V Togane máme kopce, ryžové polia, parky, lesy, svätyne, chrámy. Priestoru na relax je tu naozaj veľa. Okrem toho je Togane mestom jahôd a významnou poľnohospodárskou oblasťou Japonska po roku 2011, kedy radiácia z poškodených reaktorov následkom zemetrasenia a následné cunami zničili viacero poľnohospodárskych oblastí v okolí miest Fukushima a Sendai. Radiácia nás priamo neohrozuje, no vodu z kohútika, ktorá je prechlóvaná, už radšej nepijem. Ovocie a zelenina sú tu drahé. Ryby, ryža a sushi lacné.

Káva? Odporúčam Starbucks. Na zelený čaj si zvyknete asi po týždni. Je nesladený a má špecifickú chuť. Pravý japonský čaj sa servíruje pri čajovej ceremónii a tú som absolvovala v Kamogawe, kde je campus JIU na kopcoch s výhľadom na oceán. Je to zážitok!

Čo sa týka podujatí, Josai International University nesie už vo svojom názve termín „medzinárodný“ – „international“. To napovedá, že univerzita aktívne spolupracuje so zahraničnými univerzitami a sesterskými univerzitami. Od prvého mesiaca pobytu som sa spoločne so spolužiakmi, najmä z krajín V4, zúčastnila na viacerých medzinárodných podujatiach. Pravdupovediac, je pre mňa ťažšie rozpamätať sa na každé jedno z nich, no fotografie uverejňujeme na facebooku v skupine „Us in Japan“ pravidelne. Otvárací ceremoniál Akademického roka 2014/2015 bol výnimočný o to viac, že sme sa tu stretli študenti zo všetkých európskych krajín V4. Je to historická udalosť nielen pre JIU, ale aj pre Japonsko.

Od 5. septembra 2014 sa začal kolotoč medzinárodných stretnutí s politikmi krajín V4, ale aj USA, Portugalska, Švédska, Francúzska. Následne sme s medzinárodnými študentmi JIU absolvovali viacero festivalov JIU v mestách Kamogawa, Saitama, Togane. Navštívili sme stredné a základné školy v Provincii Chiba, kde sme pracovali so skupinami žiakov. Vymieňali sme si poznatky o Japonsku a Slovensku. Žiaci komunikovali v angličtine a keďže aj ja mám angličtinu ako druhý cudzí jazyk, bolo odovzdávanie skúseností v učení o to efektívnejšie. Japonskí študenti sú hanbliví a prvýkrát som sa stretla so situáciami, kedy som ako učiteľka čakala na odpoveď na otázku oveľa dlhšie, niekedy som nerozumela, pretože žiaci zvyknú hovoriť veľmi potichu alebo vôbec, ak si nie sú naozaj istí odpoveďou. To môže sťažiť aj komunikáciu cudzinca s nimi, no netreba sa báť a hlavne počkať. Odpoveď príde.

Na veľkom trojdňovom festivale JIU sme predstavili Slovensko študentom vo forme jedla, ktoré varil Jakub. Hrala som na husliach v stánku naše tradičné slovenské ľudové piesne z okolia Šariša, Zemplína, „goralského regiónu“, „regiónu Vysokých Tatier i Liptova“. Japonci vo všeobecnosti radi fotografujú, tak si asi každý dokáže predstaviť, čo nasledovalo, keď sme si s Jakubom obliekli kroje!

Navštívili sme japonský onsen, videli sme Edo Park – Edo Land v meste Nikko. Vidieť naživo samurajov, ninjov, pochod a predstavenie gejšy i anime charaktery je naozajstným zážitkom. Natačal sa tu aj známy film Posledný samuraj. Mesto Nikko je hornaté a ponúka obraz divokej japonskej prírody, ktorá sčasti pripomína naše Tatry.

aj študentky doktorandského štúdia z našej Prešovskej univerzity v Prešove a zrejme aj vďaka ich výborným prezentáciám som teraz medzinárodnou študentkou programu Mizuta Scholaship. Konferencia trvala 4 dni a osobne musím povedať, že Mgr. Veronika Vágnerová z Univerzity Komenského v Bratislave odvieďa za Slovensko veľmi dobrú prácu. Zažili sme 4 dni plné prezentácií, diplomatických stretnutí s veľvyslancami SR, ČR, Maďarska, Slovinska, zástupcami Poľsko-japonskej spoločnosti a s kancelárkou JIU Noriko Mizuta. Kancelárka sa zúčastňuje takmer na všetkých podujatiach JIU a je veľmi zaujatá kultúrou jednotlivých krajín. Počas konferencie som sa stretla aj s Mgr. Emiko Chikashige a jej manželom Mgr. Arom Chikashige, ktorí pôsobia ako lektori japonského jazyka na našej univerzite. Po ukončení výučby v zimnom semestri na PU prišli aj oni na chvíľu domov do Japonska. Ďakujem za balíčky pravých slovenských sladkostí!!!

Po konferencii nám JIU dopriala trošku voľna a to využívam na rekreáciu a spoznávanie okolia Togane. S našou hlavnou zástupkyňou medzinárodných študentov, prof. Mariou Ichiamou a skupinkou študentov, som prijala pozvanie na návštevu tradičného japonského domu v Togane. Bol to veľký zážitok a pohostinnosť domácich sa dá opísať slovami len veľmi ťažko. Snažím sa naučiť ovládať emócie, no vtisli sa mi slzy do očí pri preberaní daru od Japonky, ktorá vedela, že veľa nerozumiem, no pohostinnosťou ukázala rešpekt a úctu k mojej kultúre a k Slovensku. Zahrať pre tunajších ľudí pieseň „A od Prešova“ bolo naozaj veľmi silným zážitkom. Prepojila som to s japonskou hudbou z filmu „Gejša“. Týmto prepojením dvoch veľmi rozdielnych kultúr som si získala ich uznanie a „otvorili sa“ ešte o trošku viac.

S reprezentáciou PU a Slovenska sme pokračovali aj na následných vianočných koncertoch v spolupráci s ostatnými zahraničnými študentmi a študentmi krajín V4, ktorí tu pôsobili od konca novembra do polovice decembra 2014. JIU pre nás pripravila „Vianočnú aj Novoročnú párty.“ Musím uznať, že na nás myslia a nenudíme sa. Nasledovalo kratšie voľno a v januári 2015 ukončenie semestra a skúškové obdobie. Medzi skúškami som aj s Jakubom absolvovala návštevu českej ambasády v Tokiu a novoročnú párty, ktorú organizovali v spolupráci Japonsko-česká a Japonsko-slovenská spoločnosť v Tokiu. Pozvanie prijal aj veľvyslanec SR pán Kottman. Prijali sme pozvanie pána prof. Ishikawu (hostujúceho profesora na PU a predsedu Japonsko-slovenskej spoločnosti) a priniesli sme si aj tradičné kroje. Slovenská aj česká ambasáda v Tokiu majú veľmi dobré vzťahy a osobne som sa s nimi cítila naozaj veľmi dobre.

Dňa 10. februára 2015 sme na JIU navštívili konferenciu s názvom „V4 + Japan“. Konferencia sa konala už druhýkrát. Na tejto konferencii sa minulý rok zúčastnili

Čo by ste chceli ešte dodať na záver?

Môj pobyt by sa nemohol uskutočniť bez pomoci mojej rodiny a okrem už spomínaných vysokoškolských učiteľov na našej univerzite. Veľmi pekne ďakujem za účinnú pomoc pri zabezpečení môjho študijného pobytu doc. Karolovi Medňanskému, pani prorektorke, doc. Ivane Cimermanovej, ako aj dekanke FHPV PU, doc. Nadežde Krajčovej, a pani prodekanke, dr. Janke Ferencovej.

Pozdravujem všetkých doma.

doc. PaedDr. Daniel Šimčík, PhD.
Foto: archív R. Pajorkovej

Delegáti Študentskej rady vysokých škôl SR rokovali na zasadnutí v Piešťanoch

Delegáti Prešovskej univerzity sa v utorok 21. 4. 2015 stretli so študentmi Vysokej školy bezpečnostného manažérstva a Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach na lokálnom zhromaždení, kde sa spoločne pripravovali na zasadnutie Študentskej rady vysokých škôl, ktoré sa následne uskutočnilo 24. – 27. 4. 2015 v Piešťanoch. Na pôde Prešovskej univerzity spoločne diskutovali o programe plánovaného zasadnutia, s cieľom stanoviť konkrétne problémy, na ktoré chceli počas valného zhromaždenia Študentskej rady vysokých škôl upriamiť pozornosť. Lokálne stretnutia delegátov jednotlivých vysokých škôl pôsobiacich na východnom Slovensku je dôležitou súčasťou ich aktívneho pôsobenia, pretože prispieva k efektívnejšej práci delegátov v rámci Študentskej rady vysokých škôl.

Takto pripravení delegáti sa ná-

sledne zúčastnili víkendového zasadnutia Študentskej rady vysokých škôl v Piešťanoch. Dôležitým bodom programu zasadnutia bola predovšetkým diskusia s prof. Rudolfom Kropilom zo Slovenskej rektorskej konferencie (SRK) a prof. Viktorom Smieškom z Rady vysokých škôl (RVŠ), s ktorými delegáti riešili aktuálne problémy slovenského vysokého školstva a spoluprácu týchto troch orgánov s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Zasadnutia Študentskej rady sa zúčastnila aj Mgr. Zuzana Bédiová, ktorá delegátov informovala o novinkách týkajúcich sa ISIC kariet, pričom sa diskutovalo o možných zmenách a nedostatkoch ich fungovania. Delegátov Študentskej rady vysokých škôl poctila návštevou aj nemá členka výkonného výboru European Students Union (ESU) Karolina Pietkiewicz, ktorá okrem

prezentácie o fungovaní ESU viedla workshop na tému študentských mobilít.

Súčasťou zasadnutia boli tiež voľby do Rady Fondu na podporu vzdelávania, na ktorých si delegáti spomedzi seba vybrali dvoch zástupcov. Je nevyhnutné dodať, že Fond na podporu vzdelávania poskytuje pôžičky študentom vysokých škôl a pedagogickým zamestnancom, preto je účasť delegátov Študentskej rady v tomto orgáne veľmi dôležitá. Študentská rada vysokých škôl sa počas zasadnutia tiež zaoberala konkrétnymi problémami trápiačimi v súčasnosti väčšinu trápia vysokoškolských študentov. Stanovila si ciele, ktorým sa chce v najbližšej dobe v rámci jednotlivých projektov venovať a takýmto spôsobom zlepšiť podmienky v niektorých oblastiach vysokoškolského vzdelávania. Aj napriek tomu, že v Piešťanoch prebehlo posledné zasadnutie v rámci akademického roka 2014 – 2015, delegáti Študentskej rady vysokých škôl deklarovali, že sa budú aj naďalej stretávať na lokálnych zasadnutiach a aktívne spolupracovať na dosiahnutí stanovených cieľov.

V priebehu dvoch rokovacích dní sa uskutočnila aj neformálna party v štýle Great Gatsby, kedy delegáti inšpirovaní módou 20. a 30. rokov minulého storočia mali možnosť lepšie sa spoznať a vytvoriť nové priateľstvá.

Emília Mačugová

Foto: archív delegátov PU v Prešove

Študenti GTF PU a iných fakúlt znova na púti

Dňa 13. a 14. marca 2015 sa uskutočnila tradičná Púť študentov z Gréckokatolíckej teologickej fakulty a iných fakúlt Prešovskej univerzity do Litmanovej. Púť organizovali študenti 2. ročníka v odbore Animácia voľnočasových aktivít pod duchovným vedením doc. ThDr. Petra Tirpáka, PhD.

Ranné stretnutie na autobusovej stanici v Prešove a ubytovanie v Litmanovej bolo počiatkom duchovného zážitku. Zábavne ladené vzájomné zoznamovanie pokračovalo stíšením a započúvaním sa do katechézy s názvom Život a smrť. Duchovný správca GTF o. Peter Tirpák, v nej ponúkol pohľad do SZ knihy Deuteronomium, ktorá opisuje zbierku rečí Mojžiša na konci putovania Izraela po púšti pred vstupom do Zaslúbenej zeme. Hľadajúc prepojenosť textov Písma a života študenta sme mali priestor na osobné rozjímanie. Modlitbu Korunky k Božiemu milosrdenstvu v miestnom farskom chráme a vysvetlenie symboliky byzantského chrámu bolo úlohou Miroslava Dargaja – bohoslovca, t. č. v pastoračnom ročníku v Gréckokatolíckom mládežníckom pastoračnom centre v Prešove. Duchovný pokrm vystriedal zážitok z pripravovaných scénok, ktoré sa konali pod taktovkou študentov – animátorov. Bolo zaujímavé a aj úsmevné nacvičovanie programu (scénok) na tému: horor, romantika a rozprávka na GTF. Večer pútnici zažili dlho očakávanú chvíľu: ich pohľady sa dočkali „dotyku“ nezabudnuteľného pútnického miesta na bohato zasneženej Hore Zvir, kde o. Peter slávil svätú liturgiu. Cesta tmavým lesom do dediny bola síce miestom adrenalínu, no spoločné agapé (stolovanie) z vlastných zásob, teplý čaj a večerný program všetko vynahradili. Púť samozrejme nie je iba o zábave, ale o konkrétnom dotyku Boha s ľudským srdcom, ktorý sme mohli hlboko zažiť pri nočných modlitbách chvál. Nasledujúce ráno sme posvätili spoločnou rannou modlitbou a katechézou, v ktorej o. Peter priblížil zmysel osobnej modlitby a modlitby v spoločnosti. Posilnenie raňajkami bolo potrebné pred našim druhým výstupom na Horu Zvir, kde sme sa po modlitbe posvätného ruženca zúčastnili na svätej liturgii, ktorú slávil o. Michal Leščišin. Posvätenie devocionálií, modlitba Panychídy (pobožnosť za zosnulých) a prehliadka auly sv. Jána Pavla II. s jeho relikviami bola zároveň koncom nášho krátkeho, no veľmi príjemného putovania.

gmpc

Foto: archív GTF PU v Prešove

Erasmus in Schools

V rámci Social Erasmus koordinátor som sa zúčastnila aktivity s názvom Erasmus in Schools (Erasmus v školách). V zimnom semestri 2014 som oslovila dve školy, kde som mala príležitosť realizovať akciu.

Prvou oslovenou bolo Gymnázium sv. Moniky. Akcia sa konala 11. novembra 2014. Hlavným cieľom uskutočnenia tejto udalosti bola propagácia programu Erasmus študentom stredných škôl.

Do tohto projektu boli zapojení Erasmus študenti zo zahraničia, ktorí sa rozhodli pre štúdium v našej krajine na jeden alebo celý semester. Študenti formou prezentácie porozprávali niekoľko zaujímavostí o zvykoch, tradíciách, kultúre, školskom systéme, tradičných jedlách a spôsobe života v ich rodnej krajine. Študenti štvrtého ročníka gymnázia mali skvelú príležitosť vďaka študentom zo zahraničia dozvedieť sa ako funguje spôsob života v iných krajinách.

Erasmus in School v Gymnázium sv. Moniky sa zúčastnili tri dievčatá – z Turecka, Grécka a Maďarska.

Ďalšiu školu, ktorú som oslovila, bolo Gymnázium P.P. Gojdiča v Prešove. Táto akcia sa konala 25. novembra 2014. Zúčastnili sa na nej dve študentky z Nemecka a Grécka.

Na začiatku oboch programov som mala úvodné slovo, kde som mala príležitosť oboznámiť žiakov o tom, aké sú možnosti ERASMU a snažila som sa podotknúť výhody programu.

Mojím cieľom bolo motivovať študentov k tomu, aby aj oni v budúcnosti využili program Erasmus.

Poskytla som im aj informácie, v rámci postupu prvých krokov, ktoré by mali urobiť v prípade záujmu vycestovania do zahraničia za účelom vzdelávania alebo praxe.

So študentmi oboch škôl sa veľmi dobre spolupracovalo, keďže mali záujem získať čo najviac informácií o tejto ponuke. Na ich otázky som odpovedala na základe svojej skúsenosti vycestovania do zahraničia prostredníctvom Erasmus programu.

Myslím si, že program Erasmus je tá správna cesta k zlepšeniu budúcnosti a naplnenia si svojich snov.

Mojím ďalším cieľom bude osloviť aj ďalšie školy, aby sa o Erasme dozvedelo čo najviac študentov.

Nela Laciaková, SE koordinátor ESN Prešov

Foto: archív autorky

UNIPO DAY 2015 v obrazoch

www.napulze.unipo.sk

